

Службен весник

на Република Македонија

Број 145

19 ноември 2012, понеделник

година LXIX

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.	
3487.	Закон за изменување и дополнување на Законот за полиција.....	2	3496. Објава од Министерството за надворешни работи	28
3488.	Закон за доброволно здравствено осигурување.....	18	3497. Одлука од Уставниот суд на Република Македонија У. бр. 5/2012 од 7 ноември 2012 година	28
3489.	Закон за изменување на Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија.....	23	3498. Одлука од Уставниот суд на Република Македонија У. бр. 215/2011 од 31 октомври 2012 година	29
3490.	Закон за изменување на Законот за исплата на платите во Република Македонија	23	3499. Решение од Уставниот суд на Република Македонија У. бр. 158/2011 од 31 октомври 2012 година.....	34
3491.	Закон за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита.....	24	3500. Одлука за избор на судии поротници на Основен суд Скопје I - Скопје.	39
3492.	Указ за отповикување од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Кралството Шпанија.....	27	3501. Одлука за избор на судии поротници на Основен суд Велес.....	40
3493.	Указ за отповикување од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Романија	27	3502. Одлука од Советот на јавните обвинители	40
3494.	Указ за отповикување од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Обединетото кралство на Велика Британија и Северна Ирска.....	27	3503. Одлука за определување највисоки цени на одделни нафтени деривати утврдени согласно Методологијата.	41
3495.	Одлука за давање на согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште, за донесување на Урбанистички план вон населено место „Станиќ“ за изградба на спортски комплекс, општина Крушево.....	28	3504. Исправка од Регулаторна комисија за енергетика на Република Македонија	42
			3505. Одлука за задолжителниот обем и содржината на медицинската документација во постапката за остварување права по основа на инвалидност.....	42
			3506. Правилник за организацијата, составот и начинот на работата на Комисијата за оценка на работната способност.....	49
			Огласен дел	1-120

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

3487.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ
И ДОПОЛНУВАЊЕ НА НА ЗАКОНОТ ЗА ПОЛИЦИЈА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за полиција, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 13 ноември 2012 година.

Бр. 07-4781/1 Претседател
13 ноември 2012 година на Република Македонија,
Скопје **Горге Иванов, с.р.**

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ
НА ЗАКОНОТ ЗА ПОЛИЦИЈА

Член 1

Во Законот за полиција ("Службен весник на Република Македонија" број 114/2006 и 6/2009), во членот 5 по алинејата 3 се додава нова алинеја 4, која гласи:

"- идентификување и потрага по непосредна и посредна имотна корист прибавена со сторено казниво дело,".

Алинејата 7 која станува алинеја 8 се менува и гласи:

"- гранични проверки и граничен надзор,".

Член 2

Членот 7 се менува и гласи:

"Полицијата укажува помош (асистенција):

- за спроведување на извршна одлука, доколку при спроведувањето на извршувањето, надлежниот државен орган, односно лицата кои со посебен закон се овластени да го спроведат извршувањето, наидат на физички отпор или таков отпор може оправдано да се очекува,

- по барање за асистенција предвидена со посебен закон (за обезбедување на превоз на експлозивни материји, вонреден превоз и придружба на определени стоки и друго) и

- по барања на државни органи, институции што вршат јавно овластување и правни лица, во врска со обезбедување на транспорт на пари и други вредносни пратки, односно предмети од вредност, а по претходно склучен договор со подносителот на барањето.

Барањето за асистенција надлежниот орган го поднесува до Полицијата во писмена форма, најдоцна пет дена пред спроведувањето на извршувањето, односно пет дена пред денот за кој е утврдена потреба за давање на помош (асистенција).

Раководителот на надлежната организациска единица одлучува за начинот на давање на помошта (асистенцијата) и за тоа навреме го известува подносителот на барањето.

Раководителот на надлежната организациска единица од безбедносни и други оправдани причини може да го одложи давањето на помошта (асистенцијата) од ставот 1 на овој член."

Член 3

По членот 7 се додава нов член 7-а, кој гласи:

"Член 7-а

Трошоците за извршената асистенција паѓаат на товар на барателот на асистенцијата.

Министерот за внатрешни работи донесува решение за наплата на трошоците за укажување на помош (асистенција), чија вредност се определува по работен час, број на ангажирани работници и поминат километар."

Член 4

Членот 14 се менува и гласи:

"Полицискиот службеник по службена должност или по наредба на јавниот обвинител, суд или друг орган кога е тоа утврдено со закон, презема мерки и применува полициски овластувања што се однесуваат на откривање на казниво дело и гонење на неговиот сторител кога постојат основи за сомневање дека се подготвува, во тек е извршување или е извршено казниво дело.

Основи на сомневање постојат кога Полицијата располага со сознанија кои врз основа на криминалистичко знаење и полициско искуство може да се оценат како доказ за сторено казниво дело.

Кога постојат основи на сомневање дека одредено лице подготвува, извршува или извршило кривично дело или прекршок, или постојат основи на сомневање дека одредена појава го загрозува или би можела да го загрози животот или телесниот интегритет на луѓето, нивните права, слободи, безбедноста или имотот во врска со вршењето на полициските работи, како и заради откривање на кривично дело или прекршок, пронаоѓање на сторителот, спречување сторителот да се скрие или побегне, да се откријат и обезбедат траги и предмети кои можат да послужат како доказ и да се прибираат информации кои можат да бидат од корист за успешно водење на кривичната и прекршочната постапка Полицијата врши криминалистичко истражување со примена на полициските овластувања, оперативно-тактички и превентивни мерки согласно со закон.

Криминалистичкото истражување започнува со полициски извид или со одлука на надлежен полициски службеник за воспоставување и спроведување на криминалистичка контрола, криминалистичка обработка и акција за што се водат соодветни евиденции согласно со закон."

Член 5

По членот 14 се додава нов член 14-а, кој гласи:

"Член 14-а

Заради превентивно дејствување и спречување на казниви дела Полицијата може да воспостави зајакната оперативна контрола на лица и објекти."

Член 6

Во членот 15 став 2 по точката 7 сврзникот "и" се заменува со точка записка и се додава нова точка 8, која гласи:

"8) организирање и извршување на криминалистички вештачења и"

Точката 8 станува точка 9.

Член 7

Во членот 17 став 2 зборовите: “криминалистичка техника“ се заменуваат со зборовите: “криминалистичко-технички работи и вештачења“.

Член 8

Членот 18 се менува и гласи:

“Во Централните полициски служби функционира организациска единица за сузбивање на организиран криминал и тешки кривични дела, надлежна за спречување и откривање на:

- кривични дела извршени од структурирана група од три или повеќе лица, која постои одреден временски период и дејствува со цел да изврши едно или повеќе кривични дела за кои е предвидена казна затвор од најмалку четири години, со намера директно или индиректно да стекне финансиска или друга корист,

- кривични дела извршени од структурирана група или злосторничка организација на подрачјето на Република Македонија или други држави или кога кривичното дело е подготвено или планирано во Република Македонија или во друга држава,

- кривични дела злоупотреба на службена положба и овластување од членот 353 став (5), примање на поткуп од значителна вредност од членот 357 и противзаконито посредување од членот 359, сите од Кривичниот законик, извршени од избран или именуван функционер, службено лице или одговорно лице во правно лице и

- кривични дела неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од членот 215 став (2), перенје пари и други приноси од казниво дело од поголема вредност од членот 273, терористичко загрозување на уставниот поредок и безбедноста од членот 313, давање поткуп од значителна вредност од членот 358, незаконито влијание врз сведоци од членот 368-а став (3), злосторничко здружување од членот 394, терористичка организација од членот 394-а, тероризам од членот 394-б, кривични дела трговија со луѓе од членот 418-а, кривични дела криумчарење со мигранти од членот 418-б, трговија со малолетно лице од членот 418-г и другите кривични дела против човечноста и меѓународното право од Кривичниот законик, независно од бројот на сторителите.

Организациската единица од ставот 1 на овој член ги врши и работите за откривање и спречување на кривични дела за кои е пропишана казна затвор од најмалку четири години кои по својата природа се транснационални.

Организациската единица од ставот 1 на овој член во извршувањето на своите работи соработува и ги спроведува насоките добиени од јавниот обвинител, согласно со закон.

Организациската единица од ставот 1 на овој член при извршувањето на своите работи добива поддршка во материјални и човечки ресурси од организациските единици во Бирото.“

Член 9

Во членот 26 став 1 зборовите: “обезбедување на државната граница и контрола на преминување на државната граница“ се заменуваат со зборовите: “гранични проверки и граничен надзор“.

Член 10

Во членот 27 ставот 1 се менува и гласи:

“Во регионалните центри за гранични работи се формираат полициски станици за гранични проверки, полициски станици за граничен надзор и полициски станици за гранични проверки и граничен надзор, согласно со закон и меѓународните стандарди за гранична контрола.“

Член 11

Во членот 28 став 1 по точката 3 се додава нова точка 4, која гласи:

“4) лишување од слобода;“.

Точките 4 и 5 стануваат точки 5 и 6.

По точката 6 која станува точка 7 се додава нова точка 8, која гласи:

“8) прикриено полициско дејствување;“.

Точките 7, 8 и 9 стануваат точки 9, 10 и 11.

Во точката 10 која станува точка 12 сврзникот “или“ се заменува со зборот “односно“ и се додава нова точка 13, која гласи:

“13) влегување во туѓ дом и други затворени простории;“.

Во точката 11 која станува точка 14 сврзникот “или“ се заменува со зборот “односно“.

Во точката 12 која станува точка 15 сврзникот “и“ се заменува со записка, а по зборот “преглед“ се додаваат зборовите: “и увид“.

Точката 13 која станува точка 16 се менува и гласи:

“16) примање на пријави и поплаки, поднесување на пријави и известувања;“.

По точката 13 која станува точка 16 се додава нова точка 17, која гласи:

“17) препознавање;“.

Точката 14 станува точка 18.

По точката 15 која станува точка 19 се додава нова точка 20, која гласи

“20) полиграфско тестирање;“.

Точката 16 станува точка 21.

Во точката 17 која станува точка 22 зборовите: „и прикриени извори на податоци“ се бришат.

Точката 18 станува точка 23.

Член 12

По членот 28 се додава нов член 28-а, кој гласи:

“Член 28-а

Покрај примената на полициските овластувања утврдени со овој закон, полициските службеници ги извршуваат и мерките на претпазливост определени од страна на судот во кривична постапка под услови утврдени со посебен закон.“

Член 13

Во членот 34 по зборот “повикување“ се додаваат зборовите: “лишување од слобода“.

Член 14

Во членот 36 став 1 зборовите: “по лична одлука“ се заменуваат со зборовите: “по службена должност“, а зборовите: “на барање на надлежен суд или јавно обвинителство“ се заменуваат со зборовите: “по одлука на надлежен суд или наредба на надлежниот јавен обвинител“.

Во ставот 2 по зборот “извршува“ се додаваат зборовите: “одлуките и“, а по зборот “извршување“ се додава зборот “очигледно“.

Член 15

Во членот 37 ставот 3 се менува и гласи:

“Полициските овластувања кон малолетните лица се применуваат под услови утврдени со посебен закон.“

Член 16

Во членот 38 став 1 точка 10 сврзникот “и“ се заменува со точка и записка и се додава нова точка 11, која гласи:

“11) при влез во објекти кои ги обезбедуваат полициски службеници и“.

Точката 11 станува точка 12.

Член 17

Во членот 40 став 2 по зборот “тактика“ се става за-
пирка, а зборовите: “и техника“ се заменуваат со збо-
ровите: “со криминалистичко-технички работи и веш-
тачења, со“.

Член 18

Членот 42 се менува и гласи:

“Полицискиот службеник собира информации во
непосредни разговори со граѓани во врска со казниви
дела кога постојат основи на сомневање дека се подго-
тува, во тек е извршување или е извршено казниво де-
ло, а постои основано верување дека граѓанинот има
сознание за околности во врска со тоа казниво дело.
Граѓанинот не е должен да ги даде бараните информа-
ции на полицискиот службеник.

Ако со откривањето на идентитетот на граѓанинот
од кој се собрани информации, истиот или друг граѓа-
нин се изложи на сериозна опасност по животот, телес-
ниот интегритет, здравјето, или имотот, полицискиот
службеник е должен да преземе мерки за прикривање
на идентитетот на тој граѓанин. За преземените мерки
полицискиот службеник е должен веднаш да го извести
непосредниот раководен работник.

Ако постојат основи на сомневање дека е сторено
кривично дело кое се гони по службена должност или
се подготвува негово сторување, а Полицијата тоа дело
не може поинаку да го открие, спречи или докаже или
тоа би било сврзано со одредени потешкотии, полици-
ските службеници можат да собираат информации од
граѓанин како прикриени извори на податоци.

Полицискиот службеник собира известувања по на-
лог на јавниот обвинител или судот во согласност со
закон.

Полицискиот службеник во врска со казниви дела со-
бира информации и од државни органи и правни лица.“

Член 19

Во членот 43 став 2 по зборовите: “лицето кое се по-
викува“ се додаваат зборовите: “адреса на живеалиште,
односно престојувалиште на лицето кое се повикува“.

По ставот 6 се додава нов став 7, кој гласи:

“Полицијата може повторно да го повика лицето за-
ради собирање на известувања за друго казниво дело
или сторител, а за собирање известувања за истото кри-
вично дело може од важни причини да го повика само
уште еднаш.“

Член 20

Во членот 45 став 3 зборовите: “со доставување на
писмена покана до неговиот родител или старател“ се
заменуваат со зборовите: “согласно со посебен закон“.

Член 21

По членот 45 се додава нова точка “3-а. Лишување
од слобода“ и нов член 45-а, кои гласат:

“3-а. Лишување од слобода

Член 45-а

Лишување од слобода без писмена наредба може да
се изврши на лице:

- 1) кога се исполнети условите согласно со Законот
за кривичната постапка и
- 2) за кое е распишан распис согласно со закон.“

Член 22

Во членот 46 став 1 точката на крајот од реченицата
се брише и се додаваат зборовите: “или распишана по-
терница согласно со закон.“

Член 23

По членот 46 се додаваат два нови члена 46-а и 46-
б, кои гласат:

“Член 46-а

Наредбата од членот 46 став 1 од овој закон нема да
се изврши во случаите кога треба да се приведе лице за
кое оправдано се претпоставува дека приведувањето
значително ќе го наруши неговото здравје, како и лице
кое извршува работи кои не смеат да се прекинат се до-
дека не се обезбеди соодветна замена.

За причините од ставот 1 на овој член се известува
судот, односно надлежниот орган што ја издал наред-
бата за приведување.

Член 46-б

Полицискиот службеник може и без наредба на
надлежен суд да приведе лице затечено при извршува-
њето на прекршок, ако не е можно да се утврди иденти-
тетот на сторителот, или ако тој нема престојувалиште
или ако со заминувањето во странство заради престој
би можел да ја избегне одговорноста за прекршокот
или ако постојат околности што ја прават основана
оцената дека сторителот би продолжил со прекршокот
или дека ќе го повтори.

Ако во случајот од ставот 1 на овој член сторителот
е затечен при сторување прекршок во време кога судот
не работи или ако постојат околности што укажуваат
на опасност дека ќе побегне или ќе продолжи со прекр-
шокот или прекршокот ќе го повтори, полицискиот
службеник може да го задржи. Задржувањето трае до-
дека не биде можно сторителот да се приведе пред над-
лежниот суд, но најдолго 12 часа.“

Член 24

Членовите 47, 48 и 49 се бришат.

Член 25

Во членот 50 став 1 зборовите: “може да задржи ли-
це“ се заменуваат со зборовите: “може да го задржи ли-
цето лишено од слобода“, а зборовите: “при што задр-
жувањето може да трае најмногу 24 часа“ се бришат.

Во ставот 2 зборовите: “може да задржи лице“ се
заменуваат со зборовите: “може да го задржи лицето
лишено од слобода, кое е“, а по зборовите: “како и ли-
це“ се додаваат зборовите: “лишено од слобода“.

Ставовите 4, 5 и 6 се бришат.

Член 26

По членот 50 се додаваат четири нови члена 50-а,
50-б, 50-в и 50-г, кои гласат:

“Член 50-а

Полицискиот службеник може да задржи лице ли-
шено од слобода кое е под дејство на алкохол или дру-
ги психотропни супстанции, под услови утврдени со
посебен закон, при што задржувањето може да трае
најмногу осум часа.

Член 50-б

Полицискиот службеник може лицето затечено на
местото на извршување на кривично дело да го упати
кај јавниот обвинител или да го задржи до неговото до-
аѓање, доколку тоа лице би можело да даде податоци
важни за кривичната постапка и доколку е веројатно
дека нивното испитување подоцна не би можело да се
изврши или би било поврзано со значително одолжува-
ње или други тешкотии, при што задржувањето не мо-
же да трае подолго од шест часа.

Член 50-в

Лицето лишено од слобода кое го испорачал стран-
ски орган на безбедноста заради спроведување до над-
лежен државен орган, може да се задржи најмногу 24
часа.

Член 50-г

Задржувањето од членовите 50, 50-а, 50-б и 50-в од овој закон се прекинува пред утврдениот рок, веднаш по престанувањето на причините за задржување.“

Член 27

Во членот 51 ставовите 3 и 4 се менуваат и гласат:

“Потерница се распишува за пронаоѓање на лице за кое е издадена наредба за приведување согласно со закон.

Распис се распишува за пронаоѓање на лице за кое постојат основи на сомневање дека е сторител на кривично дело или прекршок.“

Во ставот 5 точка 2 сврзникот “и“ на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка и се додава нова точка 3, која гласи:

“3) пронаоѓање на исчезнати лица и“.

Точката 3 станува точка 4.

Член 28

По членот 51 се додава нова точка “6-а. Прикриено полициско дејствување“ и нов член 51-а, кои гласат:

“6-а. Прикриено полициско дејствување

Член 51-а

Во постапката на собирање информации Полицијата може да преземе мерки на прикриено полициско дејствување кога ќе се утврди дека со други полициски методи не може да се постигне целта на вршењето на полициските работи.

Мерки на прикриено полициско дејствување се засилени прикриено набљудување и оперативен надзор на јавни места.

Мерките од ставот 2 на овој член се преземаат по наредба на директорот на Бирото или од него овластен работник.“

Член 29

Во насловот на точката “7. Пренасочување, насочување или ограничување на движењето на лица и превозни средства на определен простор за нужно потребно време“ по зборот “Пренасочување“ запирката и зборот “насочување“ се бришат.

Член 30

Во членот 52 став 1 зборот “насочи“ се брише.

Во точката 2 зборовите: “за кое се гони по службена должност“ се бришат.

Во ставот 2 по зборот “Пренасочувањето“ запирката и зборот “насочувањето“ се бришат, а по зборовите: “ставот 1“ се додаваат зборовите: “точка 6“.

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

“Пренасочувањето или ограничувањето на движењето од ставот 1 точки 1, 2, 3, 4, 5 и 7 на овој член не смее да трае подолго од шест часа.“

Член 31

Во членот 55 во воведната реченица по зборот “наредба“ се додаваат зборовите: “на граѓанин“.

Во алинејата 2 зборовите: “за кое се гони по службена должност“ се бришат.

Член 32

Членот 57 се менува и гласи:

“Полицискиот службеник може привремено да одземе предмети со наредба на суд, во случаите утврдени со Законот за кривичната постапка.

Одземањето на предмети може да се изврши и без наредба на суд во следниве случаи:

1) кога постојат основи за сомневање дека се работи за предмет на кривично дело, прекршок или имотна корист прибавена со кривично дело или прекршок кој може да послужи како доказ во постапката, доколку постои опасност од одлагање;

2) кога заради заштита на општата безбедност, одземањето на предметот неопходно е потребно и

3) на лице на кое привремено му е ограничена слободата на движење, а поседува или може да употреби предмет за самоповредување, напад или бегство.“

Член 33

Во членот 58 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

“Со предметите од членот 57 став 1 точка 1 од овој закон се постапува согласно со закон.“

Ставот 2 станува став 3.

Член 34

Во членот 59 став 1 зборовите: “пократок од еден месец“ се заменуваат со зборовите: “подолг од шест месеци“.

Во ставот 2 зборовите: “приход на“ се заменуваат со зборовите: “депонираат на посебна сметка во“.

Член 35

Во насловот на точката “10. Преглед или претрес на определени објекти, простории на државни органи, институции што вршат јавни овластувања и други правни лица и увид во нивната документација“ зборовите: “или претрес“ се бришат.

Член 36

Во членот 60 став 1 зборовите: “или претрес“ се бришат.

Во точката 1 по зборовите: “кривично дело“ се додаваат зборовите: “или прекршок“.

Во точката 4 сврзникот “и“ на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка.

По точката 5 се додава нова точка 6, која гласи:

“6) утврдување на сторено кривично дело или прекршок или утврдување на сторување на кривично дело или прекршок кое е во тек.“

Член 37

По членот 60 се додава нова точка “10-а. Влегување во туѓ дом и други затворени простории“ и нов член 60-а, кои гласат:

“10-а. Влегување во туѓ дом и други затворени простории

Член 60-а

Полицискиот службеник може да влезе во туѓ дом и други затворени простории без писмена наредба и да изврши преглед на домот и просторот поврзан со домот во следниве случаи:

- ако некој од домот повикува на помош,
- ако тоа е потребно заради отстранување на сериозна опасност по животот и здравјето на луѓето,
- ако тоа е потребно заради отстранување на сериозна опасност на имотот на граѓаните од поголеми размери,

- ако држателот на домот или лицето кое престојува во домот тоа го бара или се согласува на тоа,

- ако таму се наоѓа лице кое по наредба на суд треба да се притвори или присилно да се доведе,

- поради лишување од слобода на сторител кој е затечен при извршување на кривично дело кое се гони по службена должност и

- на место каде што е извршено кривично дело заради вршење увид.

Во случај на преземање на дејствијата од ставот 1 на овој член, доколку влегувањето не може да се изврши на друг начин, полицискиот службеник ќе влезе во туѓиот дом и просторот поврзан со домот притоа користејќи разумна сила и причинувајќи најмала можна штета.

Во случај кога полицискиот службеник презема дејствија согласно со ставот 1 алинеи 4, 5, 6 и 7 на овој член постапува согласно со Законот за кривична постапка.

За преземените дејствија од ставовите 1, 2 и 3 на овој член полицискиот службеник изготвува службена белешка.“

Член 38

Во насловот на точката „11. Сопирање, легитимирање, преглед или претрес на лица, превозни средства и багаж“ сврзникот „или“ се заменува со зборот „односно“.

Член 39

Членот 61 се менува и гласи:

“Полицискиот службеник е овластен да изврши сопирање, легитимирање, преглед, односно претрес на лице, превозното средство и багажот кој лицето го носи со себе, кога тоа е неопходно заради пронаоѓање на предмети за напад или самоповредување или кога постојат основи за сомневање дека кај нив ќе се пронајдат предмети кои потекнуваат од кривично дело или прекршок, траги на кривично дело или прекршок или предмети што можат да послужат во кривична или прекршочна постапка.

Под преглед на лица, превозни средства и багаж се подразбира, надворешни проверки на облеката и други предмети, превозното средство и багажот, но не и дејствија со кои нешто што не е видно се прави видно со отворање, отпакување или слично.

Полицискиот службеник може да изврши преглед на лице, превозно средство и багаж на место коешто не е видно, доколку лицето над кое се врши преглед (облека и други предмети), односно неговото превозно средство или багаж, на барање на полицискиот службеник доброволно го отвори, отпакува или слично, местото кое не е видно.

Преглед на лице може да изврши само лице од ист пол, освен во исклучителни случаи кога е неопходен итен преглед на лице, заради одземање на оружје или предмет подобен за напад или самоповредување.

При прегледот полициските службеници се овластени да користат технички средства или службено куче.“

Член 40

Во насловот на точката „12. Обезбедување и преглед на местото на настанот“ сврзникот „и“ се заменува со записка, а по зборот „преглед“ се додаваат зборовите: „и увид“.

Член 41

Во членот 62 став 1 зборот „овластен“ се заменува со зборот „должен“.

Во ставот 3 зборовите: „истражниот судија“ се заменуваат со зборовите: „судија на претходна постапка“.

По ставот 4 се додава нов став 5, кој гласи:

“Полицискиот службеник врши увид на местото на настанот во случаи определени со закон. За извршениот увид се составува записник.“

Член 42

Насловот на точката „13. Примање на пријави“ се менува и гласи: „Примање на пријави и поплаки, поднесување на пријави и известувања“.

Член 43

Членот 63 се менува и гласи:

“Полицискиот службеник е должен да прима кривични пријави за кривични дела, пријави за прекршоци, поплаки и пријави за други настани.

Кога при поднесувањето на кривичната пријава од ставот 1 на овој член полицискиот службеник со преземање на соодветни полициски овластувања ќе утврди дека се работи за кривично дело за кое се гони по приватна тужба или се утврди дека делото нема обележја на казниво дело, полицискиот службеник е должен за тоа да го извести оштетениот веднаш, а најдоцна во рок од 15 дена.

Кога полицискиот службеник прима писмена или усна пријава за казниво дело за кое се гони по приватна тужба, чиј сторител е познат, е должен за тоа да го извести лицето кое е овластено да поднесе приватна тужба, освен доколку лицето веќе ја поднело тужбата.

По приемот на кривична пријава или добиено сознание за постоење основи за сомневање дека е сторено кривично дело за кое се гони по службена должност, полицискиот службеник без одлагање го известува јавниот обвинител согласно со закон.“

Член 44

По членот 63 се додаваат четири нови члена 63-а, 63-б, 63-в и 63-г, кои гласат:

“Член 63-а

Кога постојат основи на сомневање дека е сторено казниво дело Полицијата собира податоци за тоа казниво дело, неговиот сторител, учесниците во неговото извршување, трагите, доказите и другите околности корисни за откривање и пронаоѓање на сторителот на тоа казниво дело.

Кога Полицијата ќе ги собере информациите и податоците за кривичното дело за кое се гони по службена должност, составува кривична пријава и без одлагање ја доставува до надлежниот јавен обвинител, доколку со друг закон поинаку не е утврдено.

Во случаите кога Полицијата сама ќе ги собере информациите и податоците за сторен прекршок, постапува согласно со посебен закон.

Член 63-б

Полицијата составува известување кога ќе дознае за нови околности важни за натамошно постапување, кога тоа е утврдено со закон.

Известувањето од ставот 1 на овој член Полицијата без одлагање го доставува до надлежниот јавен обвинител, односно надлежниот орган.

Член 63-в

Кога полицискиот службеник ќе прими пријава за поплака, е должен веднаш или во најкраток можен рок да преземе мерки и дејствија со цел за утврдување на околностите наведени во поплаката.

Во зависност од утврдената фактичка состојба полицискиот службеник е должен преку примена на полициските овластувања да ги преземе сите неопходни мерки и активности со цел да се разреши барањето во поплаката.

За преземените мерки и активности во врска со поплаката, како и за резултатите од преземените мерки, полицискиот службеник е должен во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на поплаката да го извести подносителот на поплаката.

Доколку заради оправдани околности полицискиот службеник не може во рок од 15 дена да постапи и да го разреши барањето во поплаката, ќе продолжи со постапување во однос на поплаката се до нејзиното разрешување, притоа запознавајќи го нејзиниот подносител за причините за одложувањето на постапувањето.

Член 63-г

Кога полицискиот службеник ќе прими пријава за други настани, е должен да преземе мерки и дејствија согласно со закон, подзаконски акти и стандардни оперативни процедури на Министерството.“

Член 45

По членот 63 се додава нова точка "13-а. Препознавање" и четири нови члена 63-д, 63-ѓ, 63-е и 63-ж, кои гласат:

"13-а. Препознавање

Член 63-д

Заради вршење на полициските работи од членот 5 од овој закон, Полицијата е овластена да спроведува методи на препознавање.

Препознавање се спроведува заради:

- 1) откривање на сторител на кривични дела;
- 2) откривање на сторител на прекршоци;
- 3) утврдување на идентитет на лице со непознат идентитет;
- 4) утврдување на идентитет на пронајден човечки леш со непознат идентитет и
- 5) препознавање на предмет.

Препознавањето на лице осомничено за кривично дело кое се гони по службена должност се врши по наредба на јавниот обвинител согласно со закон.

За откривањето од ставот 1 точка 2 на овој член препознавањето може да се врши и со користење на записи од технички средства (видеоснимка, фотографија и слично).

Член 63-ѓ

Полицијата може да ги спроведе следниве методи на препознавање:

- смотра,
- групна идентификација,
- видеофилм,
- фотографија,
- соочување и
- презентирање на предмети.

Методите на препознавање од ставот 1 на овој член можат да се спроведат доколку со друг закон не е предвидено спроведување на друг начин на препознавање.

Член 63-е

При спроведување на препознавање покрај полициските службеници кои го вршат овој метод и осомничениот над кој се врши препознавањето, може да присуствува и бранителот на осомничениот.

При спроведување на препознавање заради откривање на сторител на кривично дело за кое се гони по службена должност, задолжително присуствува и јавниот обвинител.

Член 63-ж

Полицијата го спроведува препознавањето на начин што не ги нарушува слободата, правата, угледот и честа на сите учесници во препознавањето."

Член 46

По членот 65 се додава нова точка "15-а. Полиграфско тестирање" и три нови члена 65-а, 65-б и 65-в, кои гласат:

"15-а. Полиграфско тестирање

Член 65-а

Полиграфското тестирање се презема заради откривање на сторител на кривично дело.

Член 65-б

Полицискиот службеник е должен да го запознае лицето кое ќе биде подложено на полиграфско тестирање со начинот на работа на техничкото средство и да добие негова писмена согласност за примена на полиграфското тестирање.

Полицискиот службеник е должен да го прекине применувањето на полиграфското тестирање доколку лицето од ставот 1 на овој член по дадената писмена согласност, изјави дека истата ја повлекува.

Член 65-в

На полиграфско тестирање не смее да биде подложено:

- лице под дејство на алкохол, под влијание на опојни дроги или други психотропни супстанции,
- лице кое има сериозни срцеви заболувања,
- лице во стресна состојба,
- лице кое зема лекови за смирување,
- лице кое манифестира видливи знаци на душевна болест, заостанат душевен развој или други особено тешки душевни пречки и
- жена за време на бременост и непосредно по раѓање."

Член 47

Насловот на точката "16. Собирање, обработка, анализирање, користење, оценување, пренесување, чување и бришење на податоци и обработка на лични податоци" се менува и гласи: "Собирање, обработка, анализирање, проценување, оценување, користење, пренесување, чување и бришење на податоци и обработка на лични податоци".

Член 48

Во членот 66 став 1 по зборот "анализира" се додаваат зборовите: "проценува, оценува", а зборот "оценува" се брише.

Член 49

Во членот 67 став 1 по зборот "престојувалиште" се додаваат зборовите: "единствен матичен број".

Член 50

Во членот 68 став 4 зборовите: "и до Одделот за организиран криминал" се заменуваат со зборовите: "кој врши процена и го доставува до надлежната организациона единица за натамошно постапување".

Член 51

Членот 69 се менува и гласи:

"Полицијата води евиденции за:

- 1) лица на кои по која било основа им е ограничена слободата на движење;
- 2) лица за кои постојат основи за сомневање дека се сторители на кривични дела или прекршоци;
- 3) службени белешки во врска со вршењето на полициски работи;
- 4) поднесени кривични пријави против познат и непознат сторител, пријавени сторители и оштетени од кривичните дела што се гонат по службена должност;
- 5) сторители на кривични дела и прекршоци - општа азбучна евиденција;
- 6) предмет (досие) за лица;
- 7) сторени кривични дела;
- 8) сторени прекршоци;
- 9) лица и предмети по кои се трага, како и за лица на кои им е забранет влез во Република Македонија;
- 10) извршени самоубиства;
- 11) несреќни случаи и несреќни случаи при работа;
- 12) лица на кои им е извршена проверка на идентитетот;
- 13) дактилоскопирани, фотографирани лица и лица за кои е направена ДНК анализа;
- 14) криминалистички истражувања, криминалистички контроли, криминалистички обработки и акции;
- 15) дневни настани во врска со вршењето на полициските работи и извршени увиди;
- 16) сообраќајни незгоди;
- 17) употреба на средства за присилба;
- 18) примени поплаки од граѓани;
- 19) поднесени претставки од граѓани против полициски службеник и преземени мерки;

20) привремено одземени и пронајдени предмети;
21) откриени фалсификувани пари, фалсификувани парични единици - евра и други фалсификувани странски валути;

22) извршени проверки и спроведување мерки врз основа на акт донесен од суд или друг надлежен орган;

23) примена на посебни истражни мерки;

24) лица над кои е извршена безбедносна проверка и

25) проверка на идентитет на лица при влез во објекти што ги обезбедуваат полициски службеници на Министерството.

Покрај евиденциите од ставот 1 на овој член Министерството врши евидентирање на акивностите на полициските службеници при преземањето на дејствијата во рамките на полициските овластувања предвидени со овој закон.“

Член 52

По членот 69 се додаваат два нови члена 69-а и 69-б, кои гласат:

“Член 69-а

Евиденциите од членот 69 од овој закон содржат лични податоци, односно посебни категории на лични податоци согласно со членот 67 од овој закон и други податоци и информации за субјектот на личните податоци и за трето лице.

Член 69-б

Евиденцијата од членот 69 став 1 точка 1 од овој закон може да биде структурирана врз основа на полициските работи и полициските овластувања што ги врши Полицијата и да се води како:

- евиденција за повикани лица,
- евиденција за приведени лица,
- евиденција за лица лишени од слобода и задржани лица,
- евиденција за издадени покани за повикани лица и
- евиденција за издадени покани за сообраќајни прекршоци.

Евиденцијата од членот 69 став 1 точка 4 од овој закон може да биде структурирана врз основа на полициските работи и полициските овластувања што ги врши Полицијата и да се води како:

- евиденција на сторители на кривични дела,
- евиденција на оштетени лица по видови на кривичните дела,
- евиденција на поднесени кривични пријави против правни лица,
- евиденција на барања за собирање потребни извештаи доставени од основно јавно обвинителство,
- евиденција за посебни извештаи доставени до основно јавно обвинителство,
- евиденција за пријавени случаи на семејно насилство,
- евиденција за предизвикани пожари и експлозии,
- евиденција за начин на извршување на кривичните дела од познат сторител (МОС),
- евиденција за начин на извршување на кривичните дела од непознат сторител (МОС);
- евиденција по видови на кривични дела,
- евиденција за покарактеристични безбедносни настани во делот на јавниот ред и мир, гранични работи и странци и
- евиденција за сообраќајни незгоди со загинати лица.

Евиденцијата од членот 69 став 1 точка 7 од овој закон, може да биде структурирана врз основа на полициските работи и полициските овластувања што ги врши Полицијата и да се води како:

- евиденција на кривични дела кои се гонат по службена должност,

- евиденција на кривични дела кои се гонат по приватна тужба и

- евиденција на оштетени лица.

Евиденцијата од членот 69 став 1 точка 8 од овој закон може да биде структурирана врз основа на полициските работи и полициските овластувања што ги врши Полицијата и да се води како:

- евиденција на прекршоци против јавниот ред и мир,

- евиденција на барања за поведување на прекршочна постапка по Законот за прекршоците против јавниот ред и мир,

- евиденција на барања за поведување на прекршочна постапка по други закони,

- евиденција на барања за поведување на прекршочна постапка од областа на сообраќајот,

- евиденција на издадени покани за наплата на глоба за сторен сообраќаен прекршок,

- евиденција на издадени платни налози за сторен сообраќаен прекршок,

- евиденција за констатирани прекршоци отстапени прекршочни пријави до надлежни органи,

- евиденција за поднесени барања за поведување на прекршочна постапка и прекршочни пријави против правни лица,

- евиденција на сторители на прекршоци и

- евиденција на лица оштетени со сторени прекршоци.

Евиденцијата од членот 69 став 1 точка 9 од овој закон може да биде структурирана врз основа на полициските работи и полициските овластувања што ги врши Полицијата и да се води како:

- евиденција на потерници распишани од суд или друг државен орган,

- евиденција на расписи распишани од организациони единици во Министерството,

- евиденција на објави распишани за одземени моторни возила,

- евиденција на објави распишани за украдено оружје,

- евиденција на објави распишани за исчезнати лица и пронајдени лешеве,

- евиденција на објави распишани за украдени предмети,

- евиденција на распишани расписи и објави и

- евиденција на лица на кои им е забранет влез во Република Македонија.

Евиденцијата од членот 69 став 1 точка 13 од овој закон може да биде структурирана врз основа на полициските работи и полициските овластувања што ги врши Полицијата и да се води како:

- евиденција за дактилоскопирани, фотографирани лица и лица за кои е направена ДНК анализа,

- евиденција за фото и видео записи од увиди и други настани и

- евиденција за изработени вештачења и други анализи.

Евиденцијата од членот 69 став 1 точка 14 од овој закон може да биде структурирана врз основа на полициските работи и полициските овластувања што ги врши Полицијата и да се води како:

- евиденција за криминалистички истражувања,

- евиденција за криминалистички контроли,

- евиденција за криминалистички обработки и

- евиденција за криминалистички акции.

Евиденцијата од членот 69 став 1 точка 15) од овој закон може да биде структурирана врз основа на полициските работи и полициските овластувања што ги врши Полицијата и да се води како:

- евиденција за дневни настани во врска со вршење на полициските работи и

- евиденција за извршени увиди.

Евиденцијата од членот 69 став 1 точка 16 од овој закон може да биде структурирана врз основа на полициските работи и полициските овластувања што ги врши Полицијата и да се води како:

- евиденција за случени сообраќајни незгоди и
- евиденција за издадени потврди за оштетено возило со странски регистарски табlici.

Евиденцијата од членот 69 став 1 точка 20 од овој закон, може да биде структурирана врз основа на полициските работи и полициските овластувања што ги врши Полицијата и да се води како:

- евиденција на привремено одземени предмети,
- евиденција на пронајдени предмети,
- евиденција на привремено одзмени сообраќајни дозволи и регистарски табlici и
- евиденција за привремено одземени возачки дозволи.

Евиденцијата од членот 69 став 1 точка 22 од овој закон може да биде структурирана врз основа на полициските работи и полициските овластувања што ги врши Полицијата и да се води како:

- евиденција на извршени проверки по барања на организациски единици во Министерството или друг државен орган или институција,
- евиденција на спроведени превентивни и алтернативни мерки врз основа на акт донесен од суд или друг државен орган (куќен затвор, куќен притвор и семејно насилство),
- евиденција на примени судски наредби за приведување на лица и
- евиденција на дадени асистенции врз основа на акт донесен од суд или друг државен орган.“

Член 53

Во членот 70 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Податоците од евиденциите од членот 69 од овој закон може да се поврзуваат само во врска со криминалистички истражувања на кривични дела, пронаоѓање на сторители на кривични дела, обезбедување на докази и други мерки и активности што може да користат за непречено водење на кривичните постапки согласно со закон.“

Член 54

Членот 75 се менува и гласи:

„Податоците од евиденциите од членот 69 од овој закон се чуваат:

- податоците од евиденцијата од точките 4, 5, 6, 13, 14 и 15 - трајно,
- податоците од евиденциите од точките 10 и 11 - 30 години,
- податоците од евиденцијата од точката 7 - 15 години,
- податоците од евиденциите од точките 16, 21 и 23 - десет години,
- податоците од евиденцијата од точките 2, 12, 17, 18, 19 и 22 - пет години,
- податоците од евиденцијата од точката 9 - пет години од запирање на потрагата и
- податоците од евиденцијата од точките 3, 24 и 25 - две години.

Податоците од евиденциите од членот 69-б од овој закон се чуваат:

- податоците од ставот 1 алинеи 2 и 3 - пет години,
- податоците од ставот 1 алинеи 1, 4 и 5 - две години,
- податоците од ставот 2 алинеи 1, 8 и 9 - трајно,
- податоците од ставот 2 алинеи 2, 4, 5, 10, 11 и 12 - 15 години,
- податоците од ставот 2 алинеја 3 - десет години,
- податоците од ставот 2 алинеи 6 и 7 - пет години,

- податоците од ставот 4 алинеи 2, 3, 4, 7, 8, 9 и 10 - десет години,

- податоците од ставот 4 алинеи 1, 5 и 6 - пет години,
- податоците од ставот 10 алинеја 1 - 15 години,
- податоците од ставот 10 алинеја 2 - три години и
- податоците од ставот 10 алинеи 3 и 4 - две години.“

Член 55

Во насловот на точката “17. Примена на посебни истражни мерки и прикриени извори на податоци“ зборовите: „и прикриени извори на податоци“ се бришат.

Член 56

Членот 78 се менува и гласи:

“Кога е веројатно дека ќе се обезбедат податоци и докази неопходни за успешно водење на кривичната постапка, кои на друг начин не можат да се соберат, може да се преземат посебни истражни мерки согласно со посебен закон.“

Член 57

Во членот 80 став 2 зборот “гумена“ се заменува со зборот “полициска“.

Член 58

Во насловот на потточката “19.2. Употреба на гумена палка“ зборот “гумена“ се заменува со зборот “полициска“.

Член 59

Во членот 84 зборот “гумена“ се заменува со зборот “полициска“.

Член 60

Во членот 87 став 1 точка 1 зборот “гумена“ се заменува со зборот “полициска“.

Член 61

Во членот 91 став 1 точка 2 зборот “гумена“ се заменува со зборот “полициска“.

Член 62

Во членот 94 по зборовите: “прописите за“ се додаваат зборовите: “внатрешни работи“.

Член 63

Во членот 95 став 1 точка 2 во третиот ред по зборот “место“ се додаваат зборовите: “во Министерството“.

Член 64

Во членот 97 став 2 по зборот “Министерството“ се става точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Член 65

Во членот 107 алинеја 1 зборовите: “работи на криминалистичка техника“ се заменуваат со зборовите: “криминалистичко-технички работи и вештачења“.

Член 66

Во членот 122 ставот 2 се менува и гласи:

„Министерот на предлог на надлежната организациска единица донесува програма за стручно оспособување на резервниот состав на Полицијата.“

Член 67

Во членот 125 алинејата 3 се менува и гласи:

“- кога е прогласена кризна состојба,“.

По алинејата 5 се додава нова алинеја 6, која гласи:

“- при одржување на јавни собири со зголемен безбедносен ризик,“.

Во алинејата 6 која станува алинеја 7 по зборот "граница" се става записка и се додаваат зборовите: "обезбедувањето на определени личности и објекти".

Член 68

Во членот 127 по зборовите: "униформата на Полицијата" се додаваат зборовите: "личностите и објектите што се обезбедуваат, видовите на мерки и активности и степените на обезбедување".

Член 69

Во членот 128 став 1 алинеја 8 зборот "начин" се заменува со зборот "начинот".

По алинејата 9 се додаваат три нови алинеи 10, 11 и 12, кои гласат:

"- начинот на вршење на обезбедување на транспорт на пари и вредности,

- начинот на спроведување на препознавање,

- начинот на вршење на полиграфското тестирање и содржина на писмената согласност за примена на полиграфската техника,".

Во алинејата 11 која станува алинеја 14 зборот "начин" се заменува со зборот "начинот".

Член 70

Подзаконските прописи од членовите 68 и 69 од овој закон ќе се донесат најдоцна до 1 декември 2012 година.

Член 71

Одредбите на членовите од 47 до 54 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 декември 2012 година.

Член 72

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 декември 2013 година, освен одредбите на членовите 2, 3, 9 и 10 од овој закон кои ќе се применуваат од денот на влегувањето во сила на овој закон.

L I G J
PËR NDRYSHIM DHE PLOTESIM TË
LIGJIT PËR POLICI

Neni 1

Në Ligjin për polici ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 114/2006 dhe 6/2009), në nenin 5 pas alineës 3 shtohet alineja e re 4, si vijon:

"- identifikimin dhe ndjekjen për perfitim pronesor të drejtperdrejte dhe indirekt të fituar me veper të kryer penale,".

Alineja 7 që behet alineja 8 ndryshohet si vijon:

"- kontrollë kufitare dhe mbikeqyrje kufitare,".

Neni 2

Neni 7 ndryshohet si vijon:

"Policia ofron ndihme (asistence):

- për zbatimin e vendimit ekzekutiv, nese gjate realizimit të zbatimit, organi shtetëror kompetent respektivisht personat që me ligj të vecante janë të autorizuar ta realizojnë zbatimin, hasin në rezistence fizike ose rezistenca e tillë në menyre të arsyeshme mund të pritët,

- pas kërkeses për asistence të parapare me ligj të vecante (për sigurimin e transportit të materieve eksplozive, transportit dhe shoqërimin të jashtëzakonshëm të mallrave të caktuara etj.) dhe

- me kerkese të organeve, institucioneve shtetërore që kryejnë autorizim publik dhe personave juridike, lidhur me sigurimin e transportit të parave dhe dergesave tjera të vlefshme respektivisht sendeve me vlere, e me marreveshje të lidhur paraprakisht me parashtruesin e kërkeses.

Kerkesen për asistence, organi kompetent e paraqet në Polici në forme të shkruar, më së voni pese dite para realizimit të zbatimit, respektivisht pese dite para dites për të cilën është percaktuar nevoja për dhenien e ndihmes (asistences).

Udheheqesi i njesise organizative kompetente vendos për menyren e dhenies së ndihmes (asistences) dhe për kete me kohe e njofton parashtruesin e kërkeses.

Udheheqesi i njesise organizative kompetente për arsye sigurie dhe shkaqe tjera të arsyeshme mund ta anulojë dhenien e ndihmes (asistences) nga paragrafi 1 i ketij neni."

Neni 3

Pas nenit 7 shtohet neni i ri 7-a, si vijon:

"Neni 7-a

Shpenzimet e asistences së kryer bien në llogari të kërkesit të asistences.

Ministri i Puneve të Brendshme merr vendim për arketimin e shpenzimeve për ndihmen e dhene (asistencen), vlere e së ciles percaktohet për orë të punes, numrin e punetoreve të angazhuar dhe kilometrave të kaluara."

Neni 4

Neni 14 ndryshohet si vijon:

"Nepunesi policor me detyre zyrtare ose me urdher të prokurorit publik, gjykates ose organit tjetër kur kjo është percaktuar me ligj, merr masa dhe zbaton autorizime policore që kanë të bejne me zbulimin e vepres ndeshkuese dhe ndjekjen e kryeresit të saj kur ekzistojnë baza dyshimi se pergatitet, vijon kryerja ose është kryer veper ndeshkuese.

Baza dyshimi ekzistojnë kur policia disponon me njohuri të cilat në baze të njohurive kriminalistike dhe pervojës policore mund të vleresohen si deshmi për veper të kryer ndeshkuese.

Kur ekzistojnë baza dyshimi se personi i caktuar pergatit, kryen ose ka kryer veper penale ose kundervajtje, ose ekzistojnë baza dyshimi se dukuria e caktuar e rrezikon ose do mund t'i rrezikojë jeten ose integritetin trupor të njerezve, të drejtat e tyre, liritë, sigurinë ose pronen lidhur me kryerjen e puneve policore, si dhe për zbulimin e vepres penale ose kundervajtjes, gjetjen e kryeresit, parandalimin e kryeresit që të fshihet ose të ikë, të zbulohen dhe të sigurohen gjurme dhe sende që mund të sherbejnë si prove dhe të mblidhen informata që mund të jene në favor për udheheqjen e suksesshme të procedures penale dhe procedures kundervajtjes, Policia kryen hulumtim kriminalistik me zbatimin e autorizimeve policore, masave operative-taktike dhe preventive në pajtim me ligjin.

Hetimi kriminalistik fillon me shqyrtim policor ose me vendim të nepunesit policor kompetent për vendosjen dhe zbatimin e kontrollit kriminalistik, perpunimit dhe aksionit kriminalistik për cfare mbahen evidenca adekuate në pajtim me ligjin."

Neni 5

Pas nenit 14 shtohet neni i ri 14-a, si vijon:

"Neni 14-a

Për veprim preventiv dhe parandalimin e veprave ndeshkuese Policia mund të vendose kontroll të perforcuar operativ të personave dhe objekteve."

Neni 6

Në nenin 15 paragrafi 2 pas pikes 7 lidheza "dhe" zevendesohet me pikepresje dhe shtohet pike e re 8, si vijon:

"8) organizimi dhe kryerja e ekspertizes kriminalistike dhe".

Pika 8 behet pika 9.

Neni 7

Në nenin 17 paragrafi 2 fjalet: "teknikes kriminalistike" zevendesohen me fjalet: "punes dhe ekspertizes teknike kriminalistike".

Neni 8

Neni 18 ndryshohet si vijon:

"Në Sherbimet qendrore policore funksionon njesia organizative për mposhtjen e krimit të organizuar dhe veprave të rënda penale, kompetente për parandalimin dhe zbulimin e:

- veprave penale të kryera nga grupi i strukturuar nga tre ose më shumë persona, që ekziston në periudhe të caktuar kohore dhe vepron me qëllim që të kryejë një ose më shumë vepra penale për të cilat është parapare denim me burg prej së paku kater vitesh me qëllim që në menyre direkte ose indirekte të perfitojë dobi financiare ose tjetër,

- veprave penale të kryera nga grup i strukturuar ose organizate kriminale në rajonin e Republikës së Maqedonisë ose shtete tjera ose kur vepra penale është pergatitur ose planifikuar në Republikën e Maqedonisë ose në shtet tjetër,

- veprave penale keqperdorim të pozites dhe autorizimeve zyrtare nga neni 353 paragrafi (5), marrje e mites me vlere të konsiderueshme nga neni 357 dhe ndermjetesimit kunderligjor nga neni 359, të gjitha nga Kodi penal, të kryera nga funksionari i zgjedhur ose i emeruar, personi zyrtar ose personi pergjegjes në personin juridik dhe

- veprave penale prodhim i paautorizuar dhe leshim në qarkullim i drogave narkotike, substancave psikotropike dhe prekurzoreve nga neni 215 paragrafi (2), larje e parave dhe të ardhurave tjera nga vepra ndeshkuese me vlere më të madhe sipas nenit 273, rrezikimit terrorist të rendit kushtetues dhe sigurise nga neni 313, dhenie e mites me vlere të konsiderueshme nga neni 358, ndikim joligjor mbi deshmimet nga neni 368-a paragrafi (3), bashkim kriminal nga neni 394, organizim terrorist nga neni 394-a, terrorizem nga neni 394-b, vepra penale tregti me njerez nga neni 418-a, vepra penale kontrabande me migrante nga neni 418-b, tregti me persona të mitur nga neni 418-g dhe vepra tjera penale kunder njerezimit dhe të drejtes nderkombetare nga Kodi penal, pavaresisht nga numri i kryeresve. Njesia organizative nga paragrafi 1 i ketij neni i kryen edhe punet për zbulim dhe parandalim të veprave penale për të cilat është percaktuar denim me burg me së paku kater vite që sipas natyres së tyre janë transnacionale.

Njesia organizative nga paragrafi 1 i ketij neni gjate kryerjes së puneve të veta bashkepunon dhe i zbaton udhezimet e marra nga prokurori publik, në pajtim me ligjin.

Njesia organizative nga paragrafi 1 i ketij neni gjate kryerjes së puneve të veta merr perkrahje në resurse materiale dhe njerezore nga njesite organizative në Byro."

Neni 9

Në nenin 26 paragrafi 1 fjalet: "sigurimin e kufirit shtetor dhe kontrollin e kalimit të kufirit shtetor" zevendesohet me fjalet: "kontrolle kufitare dhe mbikeqyrje kufitare".

Neni 10

Në nenin 27 paragrafi 1 ndryshohet si vijon:

"Në Qendrat rajonale për pune kufitare formohen stacione policore për kontrolle kufitare, stacione policore për mbikeqyrje kufitare dhe stacione policore për kontrolle kufitare dhe mbikeqyrje kufitare, në pajtim me ligjin dhe standardet nderkombetare për kontroll kufitar."

Neni 11

Në nenin 28 paragrafi 1 pas pikes 3 shtohet pike e re 4, si vijon:

"4) privim nga liria,".

Pikat 4 dhe 5 behen pikat 5 dhe 6.

Pas pikes 6 e cila behet pika 7 shtohet pike e re 8, si vijon:

"8) veprim i fshehte policor."

Pikat 7, 8 dhe 9 behen pika 9, 10 dhe 11.

Në piken 10 e cila behet pika 12 lidheza "ose" zevendesohet me fjalen "respektivisht" dhe shtohet pika e re 13 si vijon:

"13) hyrje në shtepi të huaj dhe lokale tjera të mbyllura;".

Në piken 11 e cila behet pika 14 lidheza "ose" zevendesohet me fjalen "respektivisht".

Në piken 12 e cila behet pika 15 lidheza "dhe" zevendesohet me presje, e pas fjales "kontroll" shtohen fjalet: "dhe shikim".

Pika 13 e cila behet pika 16 zevendesohet si vijon:

"16) marrjen e fletparaqitjeve dhe ankesave, parashtimin e fletparaqitjeve dhe njoftimeve;".

Pas pikes 13 e cila behet pika 16 shtohet pike e re 17, si vijon:

"17) identifikim;".

Pika 14 behet pika 18.

Pas pikes 15 e cila behet pika 19 shtohet pike e re 20, si vijon:

"20) testim poligrafik;".

Pika 16 behet pika 21.

Në piken 17 e cila behet pika 22 fjalet: "dhe burime të fshehta të të dhenave" fshihen.

Pika 18 behet pika 23.

Neni 12

Pas nenit 28 shtohet neni i ri 28-a, si vijon:

"Neni 28-a

Krahas zbatimit të autorizimeve policore të percaktuara me kete ligj, nepunesit policore i kryejne edhe masat e kujdesit të percaktuara nga gjykata në procedure penale me kushtet e percaktuara me ligj të vecante."

Neni 13

Në nenin 34 pas fjales "thirrje," shtohen fjalet: "privim nga liria".

Neni 14

Në nenin 36 paragrafi 1 fjalet: "me vendim personal" zevendesohen me fjalet: "me detyre zyrtare", kurse fjalet: "me kerkese të gjykates kompetente ose prokuroris publike," zevendesohet me fjalet: "me vendim të gjykates kompetente ose urdher të prokurorit publik kompetent".

Në paragrafin 2 pas fjales "zbaton" shtohen fjalet: "vendimet dhe", kurse pas fjales "zbatimi" shtohen fjalet: "në menyre të qarte".

Neni 15

Në nenin 37 paragrafi 3 zevendesohet si vijon:

"Autorizimet policore ndaj personave të mitur zbatohen me kushtet e percaktuara me ligj të vecante."

Neni 16

Në nenin 38 paragrafi 1 pika 10 lidheza "dhe" zevendesohet me pikepresje dhe shtohet pike e re 11, si vijon:

"11) gjate hyrjes në objekte që e sigurojne nepunesit policore dhe".

Pika 11 behet pika 12.

Neni 17

Në nenin 40 paragrafi 2 pas fjales "taktika" vihet presje, kurse fjalet "dhe teknika" zevendesohen me fjalet: "me pune dhe ekspertize kriminalistike teknike, me".

Neni 18

Neni 42 ndryshohet si vijon:

"Nepunesi policor mbledh informata në biseda të drejtperdrejta me qytetaret lidhur me vepra ndeshkuese kur ekzistojne baza dyshimi se pergatitet, vijon kryerja ose eshte kryer veper ndeshkuese, e ekziston besim i bazuar se qytetari ka njohuri për rrethanat lidhur me atë veper ndeshkuese. Qytetari nuk eshte i obliguar që t'ia jape informatat e kerkuara nepunesit policor.

Nese me zbulimin e identitetit të qytetarit nga i cili janë mbledhur informatat, i njejt i ose qytetare tjere i janë ekspozuar rrezikut serioz për jeten, integritetin trupor, shendetin, ose pronen, nepunesi policor është i obliguar që të marre masa për fshehjen e identitetit të atij qytetari. Për aktivitetet e marra nepunesi policor është i obliguar që menjehere ta njoftoje punetorin udheheqes të drejtperdrejte.

Nese ekzistojne baza dyshimi se është kryer veper penale që ndiqet me detyre zyrtare ose pergatitjet kryerja e saj, e Policia atë veper nuk mund ndryshe ta zbulojë, parandalojë ose deshmojë ose kjo do lidhet me veshitersi të caktuara, nepunesit policore mund të mbledhin informacione nga qytetari si burime të fshehta të të dhenave.

Nepunesi policor mbledh njoftime me urdher të prokurorit publik ose gjykates në pajtim me ligjin.

Nepunesi policor në lidhje me veprat ndeshkuese mbledh informata edhe nga organe shtetore dhe persona juridike."

Neni 19

Në nenin 43 paragrafi 2 pas fjaleve: "personi që thirret" shtohen fjalet: "adresa e vendbanimit respektivisht vendqendrimin të personit që thirret".

Pas paragrafit 6 shtohet paragrafi i ri 7, si vijon:

"Policia mundet serish ta thirr personin për mbledhjen e njoftimeve për veper tjeter ndeshkuese ose kryeres, e për mbledhjen e njoftimeve për vepren e njejte penale mundet për shkaqe të rendesishme ta thirr vetem edhe një here."

Neni 20

Në nenin 45 paragrafi 3 fjalet: "me dorezimin e fteses me shkrim te prindi ose kujdestari i tij" zevendesohen me fjalet: "në pajtim me ligj të vecante".

Neni 21

Pas nenit 45 shtohet pike e re "3-a. Privimi nga liria" dhe neni 45-a, si vijon:

"3-a Privimi nga liria

Neni 45-a

Privim nga liria pa urdher me shkrim mund t'i behet personit:

1) kur janë plotësuar kushtet në pajtim me Ligjin për procedure penale dhe

2) për të cilin është shpallur urdherese në pajtim me ligjin."

Neni 22

Në nenin 46 paragrafi 1 pika në fund të fjalise fshihet dhe shtohen fjalet: "ose fletarrest të shpallur në pajtim me ligjin."

Neni 23

Pas nenit 46 shtohet dy nene të reja 46-a dhe 46-b, si vijojne:

"Neni 46-a

Urdhri nga neni 46 paragrafi 1 të ketij ligji nuk do të zbatohet në rastet kur duhet të arrestohet personi për të cilin me arsye supozohet se arrestimi në menyre të konsiderueshme do ta prishe shendetin e tij, si dhe personi që kryen pune që nuk guxojne të nderpiten derisa nuk sigurohet zevendesim adekuat.

Për shkaqet nga paragrafi 1 i ketij neni, njoftohet gjykata respektivisht organi kompetent që e ka leshuar urdhrin për arrest.

Neni 46-b

Nepunesi policor mundet edhe pa urdher të gjykates kompetente të arrestoje persona të zene gjate kryerjes së kundervajtjes, nese nuk është i mundur percaktimi i identitetit të kryeresit, ose nese ai nuk ka vendqendrim ose nese me shkuarje jashte vendit për qendrim do mund t'i ikë

pergjegjesise për kundervajtje ose nese ekzistojne rrethana që e bazojne vleresimin se kryeresi do të vazhdoje me kundervajtjen ose do ta perserise.

Nese në rastin nga paragrafi 1 i ketij neni kryeresi është zene gjate kryerjes së kundervajtjes në kohe kur gjykata nuk punon ose nese ekzistojne rrethana që tregojne rrezik se do të ikë ose do të vazhdoje me kundervajtje ose kundervajtjen do të perserise, nepunesi policor mund ta mbaje. Mbajtja zgjat derisa nuk behet e mundur që kryeresi të nxirret para gjykates kompetente, por më së shumti 12 orë."

Neni 24

Nenet 47, 48 dhe 49 shlyhen.

Neni 25

Në nenin 50 paragrafi 1 fjalet: "mund ta mbaje personin" mund të zevendesohen me fjalet: "mund ta mbaje personin e privuar nga liria," kurse fjalet: "me ç'rast mbajtja mund të zgjase më së shumti 24 orë" shlyhen.

Në paragrafin 2 fjalet: "mund ta mbaje personin" zevendesohen me fjalet: "mund ta mbaje personin e privuar nga liria, që është", e pas fjaleve: "si dhe personin" shtohen fjalet: "e privuar nga liria".

Paragrafet 4, 5 dhe 6 fshihen.

Neni 26

Pas nenit 50 shtohet kater nene të reja 50-a dhe 50-b, 50-v dhe 50-g si vijojne:

"Neni 50-a

Nepunesi policor mund ta mbaje personin e privuar nga liria i cili është nën ndikim të alkoolit ose substancave tjera psikotropike, në kushte të percaktuara me ligj të vecante, me ç'rast ndalimi mund të zgjase më së shumti tete orë.

Neni 50-b

Nepunesi policor mundet personin e zene në vendin e kryerjes së vepres penale ta dergoje te prokurori publik ose ta mbaje deri në ardhjen e tij, nese ai person do të mund të jape të dhena të rendesishme për proceduren penale dhe nese besohet se pyetja e tij më vonë nuk do mund të kryhet ose do të lidhet me zvarritje të konsiderueshme ose pengesa tjera, me ç'rast mbajtja nuk mund të zgjase më shume se gjashte orë.

Neni 50-v

Personi i privuar nga liria i ekstraduar nga organet e huaja të sigurimit për dergim te organi kompetent shtetor, mund të mbahet më së shumti 24 orë.

Neni 50-g

Mbajtja nga nenet 50, 50-a, 50-b dhe 50-v të ketij ligji nderpriet para afatit të percaktuar, menjehere pas mbarimit të shkaqeve të mbajtjes."

Neni 27

Në nenin 51 paragrafet 3 dhe 4 ndryshohen si vijojne: "Fletarrestimi shpallet për gjetjen e personave për të cilin është dhene urdher për arrestim në pajtim me ligjin.

Urdhri për arrestim shpallet për gjetjen e personit për të cilin ekzistojne baza dyshimi se është kryeres i vepres penale ose kundervajtjes."

Në paragrafin 5 në piken 2 lidheza "dhe" në fund të fjalise zevendesohet me pikepresje dhe shtohet pike e re 3, si vijon:

"3) gjetjen e personave të zhdukur dhe".

Pika 3 behet pika 4.

Neni 28

Pas nenit 51 shtohet pike e re "6-a. Veprimi i fshehte policor" dhe neni i ri 51-a, si vijon: "6-a Veprimi i fshehte policor

Neni 51-a

Në procedure për mbledhjen e informatave, Policia mund të marrë masa për veprim të fshehte policor kur konstatohet se me metoda tjera policore nuk mund të arrihet qëllimi i kryerjes së puneve policore.

Masa të veprimit të fshehte policor janë vezhgimi i perforuar në fshehtësi dhe mbikeqyrja operative në vende publike.

Masa nga paragrafi 2 i ketij neni merren me urdher të drejtorit të Byrosee ose punëtorit të autorizuar nga ai."

Neni 29

Në titullin e pikes "7. Riorientimi, orientimi ose kufizimi i levizjes së personave dhe mjeteve transportuese në hapësirë të caktuar për kohën detyrimisht të nevojshme", pas fjales "Riorientimi" presja dhe fjala "orientimi" fshihen.

Neni 30

Në nenin 52 paragrafi 1 fjala "orienton" fshihet.

Në pikën 2 fjalet: "për të cilën ndiqet me detyrë zyrtare" fshihen.

Në paragrafin 2 pas fjales "Riorientimi" presja dhe fjala "orientimi" fshihen, kurse pas fjaleve: " paragrafi 1" shtohen fjalet: "pika 6".

Pas paragrafit 2 shtohet paragraf i ri 3, si vijon:

"Riorientimi ose kufizimi i levizjes nga paragrafi 1 pikat 1, 2, 3, 4, 5 dhe 7 të ketij neni nuk mund të zgjate më shumë se gjashtë orë."

Neni 31

Në nenin 55 në fjaline hyrese pas fjales "urdher" shtohen fjalet: "të qytetarit".

Në alinën 2 fjalet: "për të cilën ndiqet me detyrë zyrtare" fshihen.

Neni 32

Neni 57 ndryshohet si vijon:

"Nepunesi policor mundet perkohesisht të marrë sende me urdher të gjykates, në rastet e percaktuara me Ligjin për procedure penale.

Marrja e sendeve mund të kryhet edhe pa urdher të gjykates, në rastet si vijojne:

1) kur ekzistojne baza dyshimi se behet fjale për send të veprave penale, kundervajtjes ose perfitimit pronesor të fituar me veper penale ose kundervajtje që mund të sherbeje si prove në procedure, nese ekziston rrezik për prulongim;

2) kur për mbrojtjen e sigurise së pergjithshme, marrja e sendit eshte detyrimisht e nevojshme dhe

3) personit që perkohesisht i eshte kufizuar liria e levizjes, kurse posedon ose mund të perdore send për vetelendim, sulm ose arratisje."

Neni 33

Në nenin 58 pas paragrafit 1 shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

"Me sendet nga neni 57 paragrafi 1 pika 1, të ketij ligji veprohet në pajtim me ligjin."

Paragrafi 2 behet paragrafi 3.

Neni 34

Në nenin 59 paragrafi 1 fjalet: "më i shkurter se një muaj" zevendesohet me fjalet: " më i gjate se gjashtë muaj".

Në paragrafin 2 fjalet: "të hyra të" zevendesohen me fjalet: "depozitohen në llogari të vecante në".

Neni 35

Në titullin e pikes "10. Kontrolli ose bastisja e objekteve të hapësirave të caktuara të organeve shtetërore, institucioneve që kryejne autorizime publike dhe personave tjere juridike dhe kontrolli i dokumentacionit të tyre" fjalet: "ose bastisja" fshihen.

Neni 36

Në nenin 60 paragrafi 1 fjalet: "ose bastisja" fshihen.

Në pikën 1 pas fjaleve: "veper penale" shtohen fjalet: "ose kundervajtje".

Në pikën 4 lidheza "dhe" në fund të fjalise zevendesohet me pikepresje.

Pas pikes 5 shtohet pike e re 6, si vijon:

"6) konstatimin e kryerjes së vepres penale ose kundervajtjes ose konstatimin e kryerjes së vepres penale ose kundervajtjes që vijon."

Neni 37

Pas nenit 60 shtohet pika e re "10-a. Hyrja në shtepi të huaj dhe vende tjera të mbyllura," dhe neni i ri 60-a si vijojne:

"10-a. Hyrja në shtepi të huaj dhe vende tjera të mbyllura

Neni 60-a

Nepunesi policor mund të hyje në shtepi të huaj dhe vende tjera të mbyllura pa urdher me shkrim dhe të kryeje kontroll të shtepise dhe vendit të lidhur me shtepine në rastet si vijojne:

- nese dikush nga shtepia thirr ndihme,

- nese kjo nevojitet për largimin e rrezikut serioz për jeten dhe shendetin e njerezve,

- nese kjo nevojitet për largimin e rrezikut serioz të pronës së qytetarëve me permasa të medha,

- nese mbajtesi i shtepise ose personi i cili qendron në shtepi kete e kerkon ose pajtohet në kete,

- nese atje gjendet personi që me urdher të gjykates duhet të arrestohet ose të sillet me detyrim,

- për privim nga liria të kryerës që eshte zene gjate kryerjes së vepres penale i cili ndiqet me detyrë zyrtare dhe

- në vendin ku eshte kryer vepra penale për kryerje të shikimit.

Në rast të marrjes së veprimeve nga paragrafi 1 i ketij neni, nese hyrja nuk mund të kryhet në menyre tjetër, nepunesi policor do të hyje në shtepi dhe vend të huaj lidhur me shtepine, duke shfrytezuar fuqi të arsyeshme dhe duke shkaktuar dëm më të vogel të mundshem.

Në rastin kur nepunesi policor ndermerr veprime në pajtim me paragrafin 1 alinete 4, 5, 6 dhe 7 të ketij neni veprohet në pajtim me Ligjin për procedure penale.

Për veprimet e marra nga paragrafet 1, 2 dhe 3 të ketij ligji nepunesi policor perгатit shenim zyrtar."

Neni 38

Në titullin e pikes "11. Ndalimi, legjitimimi, kontrolli ose bastisja e personave, mjeteve transportuese dhe bagazhit" lidheza "ose" zevendesohet me fjalën "respektivisht".

Neni 39

Neni 61 ndryshohet si vijon:

"Nepunesi policor eshte i autorizuar të kryeje ndalim, legjitimim, kontroll respektivisht bastisje të personave, mjeteve transportuese dhe bagazhit të cilin personi e mban me vete, kur kjo eshte e domosdoshme për gjetjen e sendeve për sulm ose vetelendim ose kur ekzistojne baza dyshimi se te ata do të gjenden sende që rrjedhin nga vepra penale ose kundervajtja, gjurme të vepres penale ose kundervajtjes ose sende që mund të sherbejne në procedure penale ose kundervajtese.

Me kontroll të personave, mjeteve transportuese dhe bagazhit nenkuptohen, kontrole të jashtme të veshjes dhe sendeve tjera, mjetit transportues dhe bagazhit, por jo edhe veprime me të cilat dicka që nuk eshte e dukshme behet e dukshme me hapje, çpaketim ose ngjashem.

Nepunesi policor mund të kryeje kontroll të personit, mjetit transportues dhe bagazhit në vend ku nuk eshte e dukshme, nese personi për të cilin kryhet kontrolli (veshje dhe sende tjera), respektivisht mjeti i tij transportues ose bagazhi, me kerkese të nepunesit policor vullnetarisht e hap, çpaketon ose ngjashem, vendin që nuk shihet.

Kontroll të personit mund të kryeje vetem personi i gjinise së njejte, pervec në raste të jashtezakonshme kur eshte i domosdoshem kontrolli urgjent, për marrjen e armeve ose sendit të pershtatshem për sulm ose vetelendim.

Gjate kontrollit nepunesit policore jane të autorizuar të shfrytetojne mjete teknike ose qen zyrtar."

Neni 40

Në titullin e pikes "12. Sigurimi dhe kontrolli i vendit të ngjarjes" lidheza "dhe" zevendesohet me presje, e pas fjales "kontrolli" shtohen fjalet: "dhe shikimi".

Neni 41

Në nenin 62 paragrafi 1 fjala "autorizuar" zevendesohet me fjalen "obliguar".

Në paragrafin 3 fjalet: "gjykatesi hetues" zevendesohen me fjalet: "gjykatesi i procedures paraprake".

Pas paragrafit 4 shtohet paragraf i ri 5, si vijon:

"Nepunesi policor kryen shikim në vendin e ngjarjes në rastet e percaktuara me ligj. Për shikimin e kryer perpilohet procesverbal."

Neni 42

Titulli i pikes "13. Pranimi i fleteparaqitjeve" ndryshohet si vijon:

"13. Marrja e fleteparaqitjeve dhe ankesave, parashtrimi i fleteparaqitjeve dhe njoftimeve".

Neni 43

Neni 63 ndryshohet si vijon:

"Nepunesi policor eshte i obliguar që të pranoje kallezi-me penale për vepra penale, fleteparaqitje për kundervajtje, ankesa dhe fleteparaqitje për ngjarje tjera.

Kur gjate paraqitjes së kallezimit penal nga paragrafi 1 i ketij neni nepunesi policor me ndermarrjen e autorizimeve adekuate policore konstaton se behet fjale për veper penale me të cilen ndiqet me padi private ose konstatohet se vepra nuk ka shenja të vepres ndeshkuese, nepunesi policor eshte i obliguar që për kete ta njoftoje menjehere të demtuarin, e më së voni në afat prej 15 ditesh.

Kur nepunesi policor merr njoftim me shkrim ose me goje për vepren ndeshkuese që ndiqet me padi private, kryeresi i së ciles eshte i njohur, eshte i obliguar që për kete ta njoftoje personin i cili eshte i autorizuar të paraqese padi private, pervec nese personi tanime e ka paraqitur padine.

Pas pranimit të kallezimit penal ose njohurise së marre për ekzistim të bazave të dyshimit se eshte kryer veper penale që ndiqet me detyre zyrtare, nepunesi policor pa prolongim e njofton prokurorin publik në pajtim me ligjin."

Neni 44

Pas nenit 63 shtohet kater nene të reja 63-a dhe 63-b, 63-v dhe 63-g si vijojne:

"Neni 63-a

Kur ekzistojne baza dyshimi se eshte kryer veper ndeshkuese Policia mbledh të dhena për atë veper ndeshkuese, kryeresin e tij, pjesemarresit në kryerjen e saj, gjurmet, prova dhe rrethana tjera të dobishme për zbulimin e dhe gjetjen e kryeresit të vepres ndeshkuese.

Kur Policia do t'i mbledhe informatat dhe të dhenat për vepren penale që ndiqet me detyre zyrtare, perpilon kallezim penal dhe pa prolongim e dorezon te prokurori kompetent publik, nese me ligj tjetër nuk eshte rregulluar ndryshe.

Në rastet kur Policia vet do t'i mbledhe informatat dhe të dhenat për kundervajtje të kryer, vepron në pajtim me ligj të vecante.

Neni 63-b

Policia perpilon njoftim kur do të kuptoje për rrethana të reja të rendesishme për veprim të metejshem, kur kjo eshte percaktuar me ligj.

Njoftimin nga paragrafi 1 i ketij neni, Policia pa prolongim e dorezon te prokurori publik kompetent respektivisht organi kompetent.

Neni 63-v

Kur nepunesi policor merr njoftim për ankesa, eshte i obliguar që menjehere ose në afat sa më të shkurter të mundshem të ndermarre masa dhe veprime me qellim konstatimin e rrethanave të theksuara në ankesa.

Varesisht nga gjendja faktike e konstatuar nepunesi policor eshte i obliguar që permes zbatimit të autorizimeve policore t'i ndermarre të gjitha masat dhe aktivitet e domosdoshme me qellim që të zgjidhet kerkesa sipas ankeses.

Për masat dhe aktivitet e marra në lidhje me ankesen, si dhe për rezultatet nga masat e ndermarra, nepunesi policor eshte i obliguar që në afat prej 15 ditesh nga paraqitja e ankeses ta njoftoje parashtruesin e ankeses

Nese për shkak të rrethanave të arsyeshme nepunesi policor nuk mundet në afat prej 15 ditesh të veproje dhe ta zgjidhe kerkesen sipas ankeses, do të vazhdoje me veprim në lidhje me ankesen deri në zgjedhjen e saj, me ç'rast e njofton parashtruesin e saj për arsyet e prolongimit të veprimit.

Neni 63-g

Kur nepunesi policor do të marre njoftim për ngjarje tjera, eshte i obliguar që të ndermarre masa dhe veprime në pajtim me ligjin, aktet nenligjore dhe procedurat standarde operative të Ministrise."

Neni 45

Pas nenit 63 shtohet pike e re "13-a. Identifikimi" dhe kater nene të reja 63-d, 63-gj, 63-e dhe 63-zh, si vijojne:

"13-a. Identifikimi

Neni 63-d

Për kryerjen e puneve policore nga neni 5 i ketij ligji, Policia eshte e autorizuar të zbatoje metoda identifikimi.

Identifikimi zbatohet për arsye të:

- 1) zbulimit të kryeresit të veprave penale;
- 2) zbulimit të kryeresit të kundervajtjeve;

3) percaktimit të identitetit të personit me identitet të panjohur;

4) percaktimit të identitetit të kufomes së gjetur me identitet të panjohur dhe

5) identifikimin e sendit.

Identifikimi i personit të dyshuar për veper penale që ndiqet me detyre zyrtare kryhet me urdher të prokurorit publik në pajtim me ligjin.

Për zbulimin nga paragrafi 1 pika 2 të ketij ligji, identifikimi mund të kryhet edhe me shfrytezimin e shenimeve të mjeteve teknike (videoincizime, fotografi dhe ngjashem).

Neni 63-gj

Policia mund t'i zbatoje metodat e identifikimit, si vijojne:

- kontroll,
- identifikim grupor,
- videofilm,
- fotografi,
- ballafaqim dhe
- prezantim të sendeve.

Metodat e identifikimit nga paragrafi 1 i ketij neni, mund të zbatohen nese me ligj tjetër nuk eshte parapare zbatim i menyres tjetër të identifikimit.

Neni 63-e

Gjate zbatimit të identifikimit krahas nepunesve policore që e kryejne kete metode dhe personit të dyshuar ndaj të cilit kryhet identifikimi, mund të marre pjese edhe mbrojtessi i të dyshuarit.

Gjate zbatimit të identifikimit për zbulimin e kryeresit të vepres penale që ndiqet me detyre zyrtare, detyrimisht merr pjese edhe prokurori publik.

Neni 63-zh

Policia e zbaton identifikimin në menyre që nuk i cenon lirinë, të drejtat, autoritetin dhe nderin e të gjithë pjesëmarrësve në identifikim."

Neni 46

Pas nenit 65 shtohet pike e re "15-a Testimi poligrafik" dhe tre nene të reja 65-a, 65-b dhe 65-v, si vijojne:
"15-a. Testimi poligrafik

Neni 65-a

Testimi poligrafik ndermerret për zbulimin e kryeresit të veprave penale.

Neni 65-b

Nepunesi policor eshte i obliguar që ta identifikojë personin i cili do t'i nenshtrohet testimi poligrafik me menyren e punes së mjetit teknik dhe të marre pelqimin e tij me shkrim për zbatimin e testimi poligrafik.

Nepunesi policor eshte i obliguar që ta nderprese zbatimin e testimi poligrafik, nese personi nga paragrafi 1 i ketij neni pas dhenies së pelqimit me shkrim, deklaror se të njejtin e terheq.

Neni 65-v

Testimit poligrafik nuk guxon t'i nenshtrohet:
- personi nën ndikim të alkoolit, nën ndikimin e drogave narkotike ose substancave tjera psikotropike,
- personi i cili ka semundje serioze të zemres,
- personi në gjendje stres,
- personi i cili merr barna për qetesim,
- personi i cili manifeston shenja të dukshme të semundjes shpirtore, ngecje në zhvillimin shpirtor ose pengesa tjera vecanerisht të veshtira shpirtore dhe
- gruaja gjate shtatzenise dhe menjehere pas lindjes."

Neni 47

Titulli i pikes "16. Grumbullimi, perpunimi, analizimi, shfrytezimi, vleresimi, bartja, ruajtja dhe shlyerja e të dhenave dhe perpunimi i të dhenave personale" ndryshohet si vijon: "Grumbullimi, perpunimi, analizimi, percaktimi, vleresimi, shfrytezimi, bartja, ruajtja dhe shlyerja e të dhenave dhe perpunimi i të dhenave personale".

Neni 48

Në nenin 66 paragrafi 1 pas fjales "analizon" shtohen fjalet: "percakton, vlereson", ndersa fjala "vlereson" shlyhet.

Neni 49

Në nenin 67 paragrafi 1 pas fjales "vendqendrimi" shtohen fjalet: "numri unik amë".

Neni 50

Në nenin 68 paragrafi 4 fjalet: "dhe te Seksioni për krim të organizuar" zevendesohen me fjalet: "që kryen vleresim dhe e dorezon te njesia kompetente organizative për veprim të metejme".

Neni 51

Neni 69 ndryshohet si vijon:
"Policia mban evidenca për:
1) personat të cileve për cfaredo qofte baze u eshte kufizuar liria e levizjes;
2) personat për të cilet ekzistojne baza dyshimi se jane kryeres të veprave penale ose kundervajtjeve;
3) shenimet zyrtare lidhur me kryerjen e puneve policore;
4) kallezimet e parashtruara penale kunder kryeresit të njohur ose të panjohur, kryeresve të paraqitur dhe të demtuar nga vepra penale që ndiqen me detyre zyrtare;
5) kryeresit e veprave penale dhe kundervajtjeve-evidence e pergjithshme sipas alfabetit;

6) lende (dosje) të personave;
7) veprat e kryera penale;
8) kundervajtjet e kryera;
9) persona dhe sende që ndiqen, si dhe për personat të cileve u eshte ndaluar hyrja në Republikën e Maqedonise;
10) vetevrasjet e kryera;
11) rastet e fatkeqesise dhe rastet e fatkeqesise gjate punes;
12) personat të cileve u eshte kryer kontrolli i identitetit;
13) personat e daktiloskopuar, fotografuar dhe personat për të cilet eshte bere analiza e ADN-së;
14) hetimet kriminalistike, kontrolltet kriminalistike, perpunimet dhe aksionet kriminalistike;
15) ngjarjet ditore në lidhje me kryerjen e puneve policore dhe të mbikeqyrjeve të kryera;
16) fatkeqesite në komunikacion;
17) perdorimin e mjeteve detyruese;
18) ankesat e marra nga qytetaret;
19) parashtresat e paraqitura nga qytetaret kunder nepunesit policor dhe masat e ndermarra;
20) sendet e marra perkohesisht dhe sendet e gjetura;
21) zbulimin e parave të falsifikuara, njesive të falsifikuara monetare - euro dhe valutave tjera të huaja të falsifikuara;
22) kontrolltet e kryera dhe zbatimin e masave në baze të aktit të miratuar nga gjykata ose nga ndonje organ tjetër kompetent;
23) zbatimin e masave të vecanta hetimore;
24) personat ndaj të cileve eshte kryer kontroll sigurie dhe
25) kontrollin e identitetit të personave gjate hyrjes në objektet që i sigurojne nepunesit policore të Ministrise.
Krahas evidencave nga paragrafi 1 i ketij neni, Ministria kryen evidentimin e aktiviteteve të nepunesve policore gjate marrjes së veprimeve në kuader të autorizimeve policore të parapara me kete ligj."

Neni 52

Pas nenit 69 shtohen dy nene të reja 69-a dhe 69-b, si vijojne:

"Neni 69-a

Evidencat nga neni 69 i ketij ligji permbajne të dhena personale respektivisht kategori të vecanta të të dhenave personale në pajtim me nenin 67 të ketij ligji dhe të dhena dhe informata tjera për subjektin e të dhenave personale dhe për personin e trete.

Neni 69-b

Evidenca nga neni 69 paragrafi 1 pika 1 të ketij ligji, mund të strukturohet në baze të puneve policore dhe autorizimeve policore që i kryen Policia dhe të mbahet si:
- evidence për personat e thirrur,
- evidence për personat e arrestuar,
- evidence për personat e privuar nga liria dhe personat e mbajtur,
- evidence për thirrjet e leshuara për personat e thirrur dhe
- evidence për thirrjet e leshuara për kundervajtje në komunikacion.
Evidenca nga neni 69 paragrafi 1 pika 4 të ketij ligji, mund të strukturohet në baze të puneve policore dhe autorizimeve policore që i kryen Policia dhe të mbahet si:
- evidence e kryeresve të veprave penale,
- evidence e personave të demtuar sipas llojeve të veprave penale,
- evidence e kallezimeve penale të parashtruara kunder personave juridike,
- evidence e kerkesave për grumbullimin e njoftimeve të nevojshme të dorezuara nga Prokuroria Themelore Publike,

- evidence për raporte të vecanta të dorezuara te Prokuroria Themelore Publike,

- evidence për rastet e paraqitura të dhunes familjare,
- evidence për shkaktimin e zjarreve dhe shperthimeve,
- evidence për menyren e kryerjes së veprave penale nga kryeresi i njohur (MOS),

- evidence për menyren e kryerjes së veprave penale nga kryeresi i panjohur (MOS),

- evidence sipas llojeve të veprave penale,
- evidence për ngjarjet më karakteristike të sigurise në pjesen e rendit dhe qetesise publike, punen kufitare dhe të huajt dhe

- evidence për fatkeqesi në komunikacion me persona të vdekur.

Evidenca nga neni 69 paragrafi 1 pika 7 të ketij ligji, mund të strukturohet në baze të puneve policore dhe autorizimeve policore që i kryen Policia dhe të mbahet si:

- evidence e veprave penale që ndiqen me detyre zyrtare,

- evidence e veprave penale që ndiqen me padi private dhe

- evidence e personave të demtuar.

Evidenca nga neni 69 paragrafi 1 pika 8 të ketij ligji, mund të strukturohet në baze të puneve policore dhe autorizimeve policore që i kryen Policia dhe të mbahet si:

- evidence e kundervajtjeve kunder rendit dhe qetesise publike,

- evidence e kerkesave për ngritje të procedures kundervajtese sipas

Ligjit për kundervajtje kunder rendit dhe qetesise publike,

- evidence e kerkesave për ngritje të procedures kundervajtese sipas ligjeve tjera,

- evidence e kerkesave për ngritje të procedures kundervajtese nga sfera e komunikacionit,

- evidence e thirrjeve të leshuara për pagimin e gjobes për kundervajtjen e kryer në komunikacion,

- evidence e urdherpagesave të leshuara për kundervajtjen e kryer në komunikacion,

- evidence për kundervajtjet e konstatuara fleteparaqitje e leshuara te

organet kompetente,

- evidence për kerkesat e parashtruara për ngritje të procedures kundervajtese dhe fleteparaqitje kundervajtese kunder personave juridike,

- evidence e kryeresve të kundervajtjeve dhe

- evidence e personave të demtuar me kundervajtjet e kryera.

Evidenca nga neni 69 paragrafi 1 pika 9 të ketij ligji, mund të strukturohet në baze të puneve policore dhe autorizimeve policore që i kryen Policia dhe të mbahet si:

- evidence e fletarrestimeve të shpallura nga gjykata ose nga ndonje organ tjetër shtetëror,

- evidence e urdheresave të shpallura nga njesite organizative në Ministri,

- evidence e shpalljeve të publikuara për automjetet e marra,

- evidence e shpalljeve të publikuara për arme të vjedhur,

- evidence e njoftimeve të shpallura për persona të zhdukur dhe kufoma të gjetura,

- evidence e shpalljeve të publikuara për sende të vjedhura,

- evidence e urdheresave dhe shpalljeve të publikuara dhe

- evidence e personave të cileve u është ndaluar hyrja në Republikën e Maqedonise.

Evidenca nga neni 69 paragrafi 1 pika 13 të ketij ligji, mund të strukturohet në baze të puneve policore dhe autorizimeve policore që i kryen Policia dhe të mbahet si:

- evidence për personat e daktiloskopuar, fotografuar dhe personat për të cilët është bere analiza e ADN-së,

- evidence për foto dhe video regjistrime nga mbikeqyrjet dhe nga ngjarjet tjera dhe

- evidence për ekspertizat e perpunuara dhe analiza tjera.

Evidenca nga neni 69 paragrafi 1 pika 14 të ketij ligji, mund të strukturohet në baze të puneve policore dhe autorizimeve policore që i kryen Policia dhe të mbahet si:

- evidence për hetime kriminalistike,

- evidence për kontrole kriminalistike,

- evidence për perpunime kriminalistike dhe

- evidence për aksione kriminalistike.

Evidenca nga neni 69 paragrafi 1 pika 15 të ketij ligji, mund të strukturohet në baze të puneve policore dhe autorizimeve policore që i kryen Policia dhe të mbahet si:

- evidence për ngjarje ditore lidhur me kryerjen e puneve policore dhe

- evidence për mbikeqyrjet e kryera.

Evidenca nga neni 69 paragrafi 1 pika 16 të ketij ligji, mund të strukturohet në baze të puneve policore dhe autorizimeve policore që i kryen Policia dhe të mbahet si:

- evidence për fatkeqesite e ndodhura në komunikacion dhe

- evidence për leshimin e vertetimeve për automjetin e demtuar me targa të huaja të regjistrimit.

Evidenca nga neni 69 paragrafi 1 pika 20 të ketij ligji, mund të strukturohet në baze të puneve policore dhe autorizimeve policore që i kryen Policia dhe të mbahet si:

- evidence e marrjes së perkohshme të sendeve,

- evidence e sendeve të gjetura,

- evidence e marrjes së perkohshme të lejeve për komunikacion dhe targave të regjistrimit dhe

- evidence për marrjen e perkohshme të patentave të shoferit.

Evidenca nga neni 69 paragrafi 1 pika 22 të ketij ligji, mund të strukturohet në baze të puneve policore dhe autorizimeve policore që i kryen Policia dhe të mbahet si:

- evidence e kontroleve të kryera me kerkese të njesive organizative në Ministri ose në organ ose institucion tjetër shtetëror,

- evidence e masave të zbatuara preventive dhe alternative në baze të aktit të miratuar nga gjykata ose nga ndonje organ tjetër shtetëror (burg shtepiak, arrest shtepie, dhune familjare),

- evidence e urdheresave të pranuar gjyqesore për arrestimin e personave dhe

- evidence e asistencave të dhena në baze të aktit të miratuar nga gjykata nga organi tjetër shtetëror.

Neni 53

Në nenin 70 pas paragrafit 1 shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

"Të dhenat e evidencave nga neni 69 i ketij ligji, mund të nderlidhen vetem lidhur me hetimet kriminalistike të veprave penale, gjetjen e kryeresve të veprave penale, sigurimin e provave dhe masave dhe aktiviteteteve tjera që mund të shfrytëzohen për mbajtjen e procedurave penale në pajtim me ligjin."

Neni 54

Neni 75 ndryshohet si vijon:

"Të dhenat e evidences nga neni 69 i ketij ligji ruhen, si vijon:

- të dhenat e evidences nga pikat 4, 5, 6, 13, 14 dhe 15 - perhere,

- të dhenat e evidences nga pikat 10 dhe 11 - 30 vite,

- të dhenat e evidences nga pika 7 -15 vite,

- të dhenat e evidences nga pikat 16, 21 dhe 23 - 10 vite,

- të dhenat e evidences nga pikat 2, 12, 17, 18, 19 dhe 22 - pese vite,

- të dhenat e evidences nga pika 9 - pese vite nga nderprerja e hetimit,
 - të dhena e evidences nga pikat 3, 24 dhe 25- dy vite,
 Të dhenat e evidences nga neni 69-b të ketij ligji ruhen:
 - të dhenat nga paragrafi 1 alinete 2 dhe 3 - pese vite,
 - të dhenat nga paragrafi 1 alinete 1, 4 dhe 5- dy vite,
 - të dhenat nga paragrafi 2 alinete 1, 8 dhe 9 - perhere,
 - të dhenat nga paragrafi 2 alinete 2, 4, 5, 10, 11 dhe 12- 15 vite,
 - të dhenat nga paragrafi 2 alineja 3 -10 vite,
 - të dhenat nga paragrafi 2 alinete 6 dhe 7 - pese vite,
 - të dhenat nga paragrafi 4 alinete 2, 3, 4, 7, 8, 9 dhe 10 -dhjete vite;
 - të dhenat nga paragrafi 4 alinete 1, 5 dhe 6 - pese vite,
 - të dhenat nga paragrafi 10 alineja 1 -15 vite,
 - të dhenat nga paragrafi 10 alineja 2 - tre vite dhe
 - të dhenat nga paragrafi 10 alinete 3 dhe 4 - dy vite."

Neni 55

Në titullin e pikes "17. Zbatimi i masave të vecanta dhe burime të fshehta të të dhenave" fjalet: "dhe burime të fshehta të të dhenave" shlyhen.

Neni 56

Neni 78 ndryshohet si vijon:
 "Kur besohet se do të sigurohen të dhena si prova të domosdoshme për mbajtje të suksesshme të procedures penale, të cilat në menyre tjeter nuk mund të grumbullohen, mund të ndermerren masa të vecanta hetimi në pajtim me ligjin e vecante."

Neni 57

Në nenin 80 paragrafi 2 fjala "gome" zevendesohet me fjalen "policor".

Neni 58

Në titullin e nenpikes "19.2. Perdorimi i shkopit të gomes" fjalet: "të gomes" zevendesohen me fjalen "policor".

Neni 59

Në nenin 84 fjala "gome" zevendesohet me fjalen "policor".

Neni 60

Në nenin 87 paragrafi 1 pika 1, fjala "gome" zevendesohet me fjalen "policor".

Neni 61

Në nenin 91 paragrafi 1 pika 2, fjala "gome" zevendesohet me fjalen "policor".

Neni 62

Në nenin 94 pas fjaleve: "rregullat për" shtohen fjalet: "pune të brendshme".

Neni 63

Në nenin 95 paragrafi 1 pika 2, në reshtin e trete pas fjaleve: "vend pune" shtohen fjalet: "në Ministri".

Neni 64

Në nenin 97 paragrafin 2 pas fjales "Ministrise" vihet pike dhe fjalet deri në fund të fjalise fshihen.

Neni 65

Në nenin 107 alineja 1 fjalet: "pune të teknikes kriminalistike" zevendesohet me fjalet: "pune dhe ekspertiza teknike kriminalistike".

Neni 66

Në nenin 122 paragrafi 2 ndryshohet si vijon:
 "Ministri me propozim të njesise organizative kompetente, miraton program për aftesim profesional të perberjes rezerve të Policise."

Neni 67

Në nenin 125 paragrafi 3 ndryshohet si vijon:
 "- kur eshte shpallur gjendje krize,"
 Pas alinise 5 shtohet aline e re 6, si vijon:
 "- gjate mbajtjes së tubimeve publike me rrezik të shtuar sigurie,".

Në alinene 6 që behet alineja 7 pas fjaleve: "kufirit shtetedor" vihet presje dhe shtohen fjalet: "sigurimin e personave dhe objekteve të caktuara,".

Neni 68

Në nenin 127 pas fjaleve: "uniformes së Policise, "shtohen fjalet: "personat dhe objektet që sigurohen, llojet e masave dhe aktiviteteteve dhe shkallet e sigurimit".

Neni 69

Në nenin 128 paragrafi 1 alineja 8 fjala "menyre" zevendesohet me fjalen "menyren".

Pas alinise 9 shtohen tri aline të reja 10, 11 dhe 12, si vijojne:

"- menyren e kryerjes së sigurimit të transportit të parave dhe vlerave,

- menyren e zbatimit të identifikimit,
 - menyren e kryerjes së testimi poligrafik dhe perm-bajtjes së pelqimit me shkrim për aplikimin e teknikes poligrafike,".

Në alinene 11 që behet alineja 14 fjala "menyre" zevendesohet me fjalen "menyren".

Neni 70

Dispozitat nenligjore të neneve 68 dhe 69 të ketij ligji do të miratohen më së voni deri më 1 dhjetor 2012.

Neni 71

Dispozitat e neneve prej 47 deri 54 të ketij ligji do të fillojne të zbatohen nga 1 dhjetori 2012.

Neni 72

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise", e do të filloje të zbatohen nga 1 dhjetori 2013, pervec dispozitave të neneve 2, 3, 9 dhe 10 të ketij ligji që do të zbatohen nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

3488.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОБРОВОЛНО
ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ

Се прогласува Законот за доброволно здравствено осигурвање,
 што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 13 ноември 2012 година.

Бр. 07- 4782/1 Претседател
 13 ноември 2012 година на Република Македонија,
 Скопје Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
 на Собранието на Република
 Македонија,
 Трајко Вељаноски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА ДОБРОВОЛНО ЗДРАВСТВЕНО
ОСИГУРУВАЊЕ****ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Со овој закон се уредуваат видот и условите на организирање и спроведување на доброволното здравствено осигурување.

Член 2

Доброволното здравствено осигурување може да се договори како дополнително здравствено осигурување или приватно здравствено осигурување.

Член 3

Доброволното здравствено осигурување е доброволно и долгорочно осигурување и може да се договори најмалку во траење од една година од денот на почеток на осигурувањето, освен доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Доброволното здравствено осигурување не е животно осигурување или дополнително осигурување кон осигурувањето на живот согласно со Законот за супервизија на осигурување.

Правата и обврските кои произлегуваат од доброволното здравствено осигурување не можат да се пренесуваат ниту да се наследуваат.

По исклучок на ставот 3 на овој член, може да се наследуваат правата на парични примања кои достасале за наплата на осигуреникот, а истите останале неисплатени по неговата смрт.

За организирање и спроведување на доброволното здравствено осигурување, како и за односите меѓу договорните страни, се применуваат одредбите од Законот за супервизија на осигурување, Законот за облигационите односи, Законот за здравственото осигурување, одредбите од овој закон и подзаконските акти донесени врз основа на истите.

Член 4

Дополнителното здравствено осигурување ги покрива трошоците на име учество со лични средства при користење на здравствени услуги од задолжителното здравствено осигурување, согласно со прописите од задолжителното здравствено осигурување и здравствената заштита.

Приватното здравствено осигурување ги покрива трошоците за здравствени услуги кои не се опфатени со задолжителното здравствено осигурување, повисок стандард на здравствените услуги кои произлегуваат од задолжителното здравствено осигурување, трошоците за покривање на здравствените услуги користени во дополнителната дејност, како и за користење на здравствените услуги во здравствени установи надвор од мрежата на здравствени установи во која се врши здравствената дејност и во правните лица кои вршат изработка, издавање и сервисирање на ортопедски и други помагала.

Министерот за здравство со подзаконски акт ги пропишува стандардите на здравствени услуги кои произлегуваат од задолжителното здравствено осигурување согласно со Законот за здравственото осигурување.

Член 5

Работите на осигурување за здравствени услуги кои не се покриени со задолжителното здравствено осигурување се вршат во рамките на класа на осигурување - доброволно здравствено осигурување.

На класата на осигурување - доброволно здравствено осигурување соодветно се применуваат одредбите од Законот за супервизија на осигурување.

Доброволното здравствено осигурување го спроведуваат друштвата за осигурување кои имаат дозвола за вршење на работи на здравствено осигурување од Агенцијата за супервизија на осигурување врз основа на прописите од областа на осигурувањето и на одредбите од овој закон.

Член 6

Друштвото за осигурување во Условите за осигурување и Тарифите на премии за доброволното здравствено осигурување, согласно со прописите од областа на осигурувањето, ги утврдува условите и начинот на спроведување на доброволното здравствено осигурување како и премиските стапки, односно сумите на осигурување на кои може да се договори осигурувањето.

Врз основа на добиената дозвола за вршење на работи на здравствено осигурување согласно со членот 5 став 3 од овој закон, друштвата за осигурување се должни да ја известат Агенцијата за супервизија на осигурување за донесување нови, односно измена на постојните Услови за осигурување и Тарифи на премии за доброволното здравствено осигурување.

Член 7

Здравствените услуги од доброволното здравствено осигурување се остваруваат во здравствените установи кои имаат решение за дозвола за работа издадена од Министерството за здравство и правните лица кои вршат изработка, издавање и сервисирање на ортопедски и други помагала.

Член 8

За давање на здравствени услуги од доброволното здравствено осигурување друштвото за осигурување склучува договор со здравствените установи и правните лица кои вршат изработка, издавање и сервисирање на ортопедски и други помагала.

По исклучок од ставот 1 на овој член друштвото за осигурување не е должно да склучи договор за давање на здравствени услуги доколку со договорот за осигурување е утврдено дека надоместокот на трошоците за здравствени услуги од доброволното здравствено осигурување се исплатува на трансакциска сметка на осигуреникот.

Со договорот особено се утврдуваат здравствените услуги и цените на здравствените услуги кои произлегуваат од тој договор.

Друштвото за осигурување е должно податоците за склучените договори од ставот 1 на овој член да ги достави на увид по барање на Министерството за здравство.

Министерот за здравство со подзаконски акт ја утврдува содржината на податоците од ставот 4 на овој член и роковите за доставување.

ДОПОЛНИТЕЛНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ**Член 9**

Дополнителното здравствено осигурување се воспоставува со договор за дополнително здравствено осигурување склучен меѓу осигуреникот и друштвото за осигурување.

Дополнителното здравствено осигурување може да се воспостави и со договор за дополнително здравствено осигурување склучен меѓу друштвото за осигурување и работодавачот за своите вработени и членовите на нивните семејства, здруженија за своите членови или друго правно лице кое има интерес да осигури одредена група на луѓе.

Со договорот за дополнителното здравствено осигурување особено се утврдуваат содржината, начинот и условите за користење на правата од дополнителното здравствено осигурување.

Член 10

Осигуреници на дополнителното здравствено осигурување се физичките лица кои склучиле или за кои доколку се полнолетни, врз основа на нивната согласност заверена кај нотар, е склучен договор за дополнително здравствено осигурување и кои ги користат правата утврдени со договорот за осигурување.

Осигуреници од ставот 1 на овој член можат да бидат само лицата на кои им е утврдено својство на осигуреници и осигурени лица во системот на задолжителното здравствено осигурување, согласно со прописите од задолжителното здравствено осигурување.

Осигурениците од ставот 2 на овој член со губење на својството на осигуреници и осигурени лица во системот на задолжителното здравствено осигурување, го губат и својството на осигуреници во дополнителното здравствено осигурување.

Исклучок од ставот 3 на овој член се осигурениците во дополнителното здравствено осигурување кои го изгубиле својството на осигуреници и осигурени лица во системот на задолжителното здравствено осигурување не подолго од 60 дена, со прекин или без прекин, во текот на календарската година.

По барање на друштвото за осигурување, Фондот за здравствено осигурување на Македонија на соодветен начин ги известува за статусот на осигурениците од ставот 1 на овој член, во системот на задолжителното здравствено осигурување.

Член 11

Друштвото за осигурување ја одредува премијата за дополнително здравствено осигурување согласно со Условите за осигурување и Тарифите на премии за доброволното здравствено осигурување.

Друштвото за осигурување ја одредува премијата за дополнително здравствено осигурување имајќи ги предвид и здравствените услуги и ризиците на кои е изложен осигуреникот, како и возраста, полот, бонус и малус, табела на смртност, табела на болести и времетраење на склучениот договор.

Друштвото за осигурување согласно со Условите за осигурување и Тарифите на премии за доброволното здравствено осигурување е должно да:

- склучи договор за осигурување со секој осигуреник од членот 10 став 1 од овој закон кои сакаат да се осигураат за правата на дополнителното здравствено осигурување и

- ги осигури осигурениците со еднакви права и обврски од дополнителното здравствено осигурување.

ПРИВАТНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 12

Приватното здравствено осигурување се воспоставува со договор за приватно здравствено осигурување склучен меѓу осигуреникот и друштвото за осигурување.

Приватното здравствено осигурување може да се воспостави и со договор за приватно здравствено осигурување склучен меѓу друштвото за осигурување и работодавачот за своите вработени и членовите на нивните семејства, здруженија за своите членови или друго правно лице кое има интерес да осигури одредена група на луѓе.

Со договорот за приватното здравствено осигурување особено се утврдуваат содржината, начинот и условите на користење на правата од приватното здравствено осигурување.

Член 13

Осигуреници на приватното здравствено осигурување се физичките лица кои склучиле или за кои, доколку се полнолетни, врз основа на нивната согласност заверена кај нотар, е склучен договор за приватно здравствено осигурување и кои ги користат правата утврдени со договорот за осигурување.

Осигурениците од ставот 1 на овој член можат да бидат само лицата на кои им е утврдено својство на осигуреници и осигурени лица во системот на задолжителното здравствено осигурување, согласно со прописите од задолжителното здравствено осигурување.

Осигурениците од ставот 2 на овој член со губење на својството на осигуреници и осигурени лица во системот на задолжителното здравствено осигурување, го губат и својството на осигуреници во приватното здравствено осигурување.

Исклучок од ставот 3 на овој член се осигурениците во приватното здравствено осигурување кои го изгубиле својството на осигуреници и осигурени лица во системот на задолжителното здравствено осигурување не подолго од 60 дена, со прекин или без прекин, во текот на календарската година.

По барање на друштвото за осигурување, Фондот за здравствено осигурување на Македонија на соодветен начин ги известува за статусот на осигурениците од ставот 1 на овој член, во системот на задолжителното здравствено осигурување.

Член 14

Друштвото за осигурување ја одредува премијата за приватно здравствено осигурување согласно со Условите за осигурување и Тарифите на премии за доброволното здравствено осигурување.

Друштвото за осигурување ја одредува премијата за приватното здравствено осигурување имајќи ги предвид и здравствените услуги и ризиците на кои е изложен осигуреникот, како и од возраста, полот, бонус и малус, табела на смртност, табела на болести и времетраење на склучениот договор.

Друштвото за осигурување согласно со Условите за осигурување и Тарифите на премии за доброволното здравствено осигурување е должно да:

- склучи договор за осигурување со секој осигуреник од членот 13 став 1 од овој закон кои сакаат да се осигураат за правата на приватното здравствено осигурување и

- ги осигури осигурениците со еднакви права и обврски од приватното здравствено осигурување.

НАДЗОР

Член 15

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон врши Агенцијата за супервизија на осигурување.

ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 16

Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на друштвото за осигурување, ако:

1) не ги покрие трошоците за користените здравствени услуги од доброволното здравствено осигурување (член 4);

2) спроведува доброволно здравствено осигурување без дозвола за вршење на тој вид на осигурување (член 5 став 3);

3) спроведува доброволно здравствено осигурување во здравствени установи кои немаат решение за дозвола за работа издадена од Министерството за здравство (член 7);

4) склучи договор за доброволно здравствено осигурување со лица на кои не им е утврдено својството на осигуреници и осигурени лица во системот на задолжителното здравствено осигурување или не го прекине својството на осигуреници на лицата кои го изгубиле својството на осигуреници и осигурени лица во системот на задолжителното здравствено осигурување (членови 10 и 13);

5) не склучи договор за доброволно здравствено осигурување со секој осигуреник и осигурено лице кои сакаат да се осигураат за правата од доброволното здравствено осигурување (членови 11 став 3 точка 1 и 14 став 3 точка 1);

6) не ги осигури сите осигуреници со еднакви права и обврски од доброволното здравствено осигурување (членови 11 став 3 точка 2 и 14 став 3 точка 2) и

7) не ја извести Агенцијата за супервизија на осигурување за донесување нови односно измена на постојните Услови за осигурување и Тарифи на премии за доброволното здравствено осигурување (член 6 став 2).

Глоба во износ од 600 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во друштвото за осигурување за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Член 17

За прекршоците утврдени во овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Агенцијата за супервизија на осигурување, согласно со Законот за супервизија на осигурување.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 18

Договорите за осигурување склучени согласно со членот 5 став 1 точка 2 од Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/10 и 44/11), за услуги кои не се покриени со задолжително здравствено осигурување остануваат во сила согласно со важноста предвидена во договорите.

Член 19

Друштвата за осигурување кои на денот на влегувањето во сила на овој закон имаат дозвола за вршење работи на осигурување во класата здравствено осигурување се должни во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон да ги усогласат постојните Услови за осигурување и Тарифи на премии за доброволното здравствено осигурување со одредбите од овој закон.

На друштвата за осигурување кои ќе го усогласат своето работење согласно со ставот 1 на овој член, Агенцијата за супервизија на осигурување им издава решение за извршено усогласување со одредбите на овој закон.

На друштвото за осигурување кое нема да го усогласи своето работење со овој закон, Агенцијата за супервизија на осигурување ќе му ја одземе дозволата за вршење работи на осигурување во класата здравствено осигурување.

Член 20

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат членовите 73, 74 и 75 од Законот за здравственото осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/10, 156/10, 53/11 и 26/12).

Член 21

Министерот за здравство во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе ги донесе подзаконските акти предвидени со овој закон.

Член 22

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR SIGURIM SHENDETESOR VULLNETAR

DISPOZITA TË PERGJITHSHME

Neni 1

Me kete ligj rregullohen lloji dhe kushtet e organizimit dhe realizimit të sigurimit shendetesor vullnetar.

Neni 2

Sigurimi shendetesor vullnetar mund të kontraktohet si sigurim shendetesor plotesues ose sigurim shendetesor privat.

Neni 3

Sigurimi shendetesor vullnetar eshte sigurim vullnetar dhe afatgjate dhe mund të kontraktohet së paku në коhezгјатје преј një viti nga dita e fillimit të sigurimit, pervec nese me kete ligj nuk eshte rregulluar ndryshe.

Sigurimi shendetesor vullnetar eshte sigurim jojetesor ose sigurim plotesues i sigurimit të jetes në pajtim me Ligjin për supervizion të sigurimit.

Të drejtat dhe obligimet që rezultojne nga sigurimi shendetesor vullnetar nuk mund të barten as të trashегоhen.

Me perjashtim të paragrafit 3 të ketij neni, mund të trashегоhen të drejtat e të ardhurave në para që i kane aritur për arketim personit të siguruar, e të njejtat kane mbetur të papaguara pas vdekjes së tij.

Për organizimin dhe realizimin e sigurimit shendetesor vullnetar si dhe për raportet e paleve kontraktuese, zbatohen dispozitat e Ligjit për supervizion të sigurimit, Ligjit për marredhenie obliguese, Ligjit për sigurim shendetesor, dispozitat e ketij ligji dhe aktet nenligjore të miratuara në baze të tyre.

Neni 4

Sigurimi shendetesor plotesues i mbulon shpenzimet në emer të pjesemarrjes me mjete personale gjate shfrytezimit të sherbimeve shendetesore të sigurimit shendetesor të detyrueshem, në pajtim me dispozitat e sigurimit shendetesor të detyrueshem dhe mbrojtjes shendetesore.

Sigurimi shendetesor privat i mbulon shpenzimet për sherbime shendetesore që nuk jane perfshire me sigurimin e detyrueshem shendetesor, standard më të larte të sherbimeve shendetesore që rezultojne nga sigurni shendetesor i detyrueshem, shpenzimet për mbulimin e sherbimeve shendetesore të shfrytezuara në veprimtari plotesuese, si dhe për shfrytezimin e sherbimeve shendetesore në institucione shendetesore jashte rrjetit të institucioneve shendetesore në të cilin kryhet veprimtaria shendetesore dhe te personat juridike që kryejne perpunim, dhenie dhe servisim të veglave ndihmese ortopedike dhe të tjera.

Ministri i Shendetesise me akte nenligjore i percakton standardet e sherbimeve shendetesore që rezultojne nga sigurimi i detyrueshem shendetesor në pajtim me Ligjin për sigurim shendetesor.

Neni 5

Punet e sigurimit për sherbime shendetesore që nuk jane mbuluar me sigurimin e detyrueshem shendetesor, kryhen në kuader të klases së sigurimit – sigurim shendetesor vullnetar.

Në klasen e sigurimit – sigurim shendetesor vullnetar në menyre perkatese zbatohen dispozitat e Ligjit për supervizion të sigurimit.

Sigurimin shendetesor vullnetar e realizojne shoqerite për sigurim që kane leje për kryerjen e puneve të sigurimit shendetesor nga Agjencia për Supervizion të Sigurimit në baze të dispozitave nga fusha e sigurimit dhe dispozitave të ketij ligji.

Neni 6

Shoqeria e sigurimit në Kushtet për sigurim dhe Tarifate e premive për sigurim vullnetar shendetesor, në pajtim me dispozitat nga fusha e sigurimit, i percakton kushtet dhe menyren e realizimit të sigurimit shendetesor vullnetar si dhe shkallet e premive respektivisht shumata e sigurimit me të cilat mund të kontraktohet sigurimi.

Në baze të lejes së marre për kryerjen e puneve të sigurimit shendetesor në pajtim me nenin 5 paragrafin 3 të ketij ligji, shoqerite e sigurimit jane të obliguara që ta njoftojne Agjencine e Supervizionit të Sigurimit për miratimin e Kushteve të reja respektivisht ndryshimin e Kushteve ekzistuese për sigurim dhe Tarifate e premive për sigurim shendetesor vullnetar.

Neni 7

Sherbimet shendetesore nga sigurimi shendetesor vullnetar realizohen në institucione shendetesore që kane aktvendim për leje pune të leshuar nga Ministria e Shendetesise dhe personat juridike që kryejne perpunim, dhenie dhe servisim të veglave ndihmese ortopedike dhe të tjera.

Neni 8

Për dhenien e sherbimeve shendetesore nga sigurimi shendetesor vullnetar, shoqeria e sigurimit lidh marreveshje me institucionet shendetesore dhe personat juridike që kryejne perpunim, dhenie dhe servisim të veglave ndihmese ortopedike dhe të tjera.

Me perjashtim nga paragrafi 1 i ketij neni shoqeria e sigurimit nuk detyrohet të lidhe marreveshje për dhenie të sherbimeve shendetesore, nese me marreveshje për sigurim percaktohet se kompensimi i shpenzimeve për sherbime shendetesore nga sigurimi shendetesor vullnetar, paguhet në llogarine e transakcionit të të siguruarit.

Me marreveshje vecanerisht percaktohen sherbimet shendetesore dhe cmimet e sherbimeve shendetesore që dalin nga ajo marreveshje.

Shoqeria e sigurimit detyrohet që të dhenat për marreveshjet e lidhura nga paragrafi 1 i ketij neni, t'i dorezoje për shikim me kerkese të Ministrise së Shendetesise.

Ministri i Shendetesise me akt nenligjor i percakton permbajtjen e të dhenave nga paragrafi 4 i ketij neni dhe afatet e dorezimit.

SIGURIMI PLOTESUES SHENDETESOR

Neni 9

Sigurimi plotesues shendetesor, vendoset me marreveshje për sigurim shendetesor plotesues të lidhur ndermjet të siguruarit dhe shoqerise për sigurim.

Sigurimi plotesues shendetesor mund të vendoset edhe me marreveshje për sigurim shendetesor plotesues të lidhur ndermjet shoqerise për sigurim dhe punedhenesit për të punesuarit e vet dhe anetaret e familjeve të tyre, shoqatat për anetaret e vet ose personin tjetër juridik që ka interes të siguroje grup të caktuar njerezish.

Me marreveshje për sigurim plotesues shendetesor në vecanti percaktohen permbajtja, menyra dhe kushtet për shfrytezimin e të drejtave të sigurimit plotesues shendetesor.

Neni 10

Të siguruar të sigurimit shendetesor plotesues jane personat fizike që kane lidhur ose për të cilet nese jane të moshes madhore, në baze të pelqimit të tyre të verifikuar te no-

teri, eshte lidhur marreveshje për sigurim plotesues shendetesor dhe të cilet i shfrytezojne të drejtat e percaktuara me marreveshje për sigurim.

Të siguruar nga paragrafi 1 i ketij neni mund të jene vetem persona të cileve u eshte percaktuar cilesia e të siguruarve dhe persona të siguruar në sistemin e sigurimit të detyrueshem shendetesor, në pajtim me dispozitat e sigurimit të detyrueshem shendetesor.

Të siguruarit nga paragrafi 2 i ketij neni me humbjen e cilesise së të siguruarve dhe të personave të siguruar në sistemin e sigurimit të detyrueshem shendetesor, e humbin edhe cilesine e të siguruarve në sigurimin plotesues shendetesor.

Perjashtim nga paragrafi 3 i ketij neni jane të siguruarit e sigurimit plotesues shendetesor që e kane humbur cilesine e të siguruarve dhe të personave të siguruar në sistemin e sigurimit të detyrueshem shendetesor jo më gjate se 60 dite, me nderprerje ose pa nderprerje, gjate vitit kalendarik.

Me kerkese të shoqerise së sigurimit, Fondi i Sigurimit Shendetesor të Maqedonise në menyre perkatese i njofton për statusin e të siguruarve nga paragrafi 1 i ketij neni, në sistemin e sigurimit të detyrueshem shendetesor.

Neni 11

Shoqeria për sigurim e percakton premine e sigurimit plotesues shendetesor në pajtim me Kushtet për sigurim dhe Tarifate e premive për sigurim vullnetar shendetesor.

Shoqeria për sigurim e percakton premine për sigurim plotesues shendetesor, duke i pasur parasysht edhe sherbimet shendetesore dhe rreziqet në të cilat eshte ekspozuar i siguruarit, si dhe moshen, gjinine, bonus dhe malus, tabelen e vdekshmerise, tabelen e semundjeve dhe kohezgjatjen e marreveshjes së lidhur.

Shoqeria për sigurim në pajtim me Kushtet për sigurim dhe Tarifate e premive për sigurim vullnetar shendetesor eshte e obliguar që:

- të lidhe marreveshje për sigurim me çdo të siguruar nga neni 10 paragrafi 1 të ketij ligji, që deshirojne të sigurohen për të drejtat e sigurimit plotesues shendetesor dhe

- t'i siguroje të siguruarit me të drejta dhe obligime të barabarta të sigurimit plotesues shendetesor.

SIGURIMI SHENDETESOR PRIVAT

Neni 12

Sigurimi shendetesor privat vendoset me marreveshje për sigurim privat shendetesor të lidhur ndermjet të siguruarit dhe shoqerise për sigurim.

Sigurimi shendetesor privat mund të vendoset edhe me marreveshje për sigurim shendetesor privat të lidhur ndermjet shoqerise për sigurim dhe punedhenesit për të punesuarit e vet dhe anetaret e familjeve të tyre, shoqatat për anetaret e vet ose personin tjetër juridik që ka interes të siguroje grup të caktuar njerezish.

Me marreveshje për sigurim privat shendetesor në vecanti percaktohen permbajtja, menyra dhe kushtet e shfrytezimit të të drejtave nga sigurimi privat shendetesor.

Neni 13

Të siguruar të sigurimit shendetesor privat jane personat fizike që kane lidhur ose për të cilet nese jane të moshes madhore, në baze të pelqimit të tyre të verifikuar te noteri, eshte lidhur marreveshje për sigurim shendetesor privat dhe të cilet i shfrytezojne të drejtat e percaktuara me marreveshjen për sigurim.

Të siguruar nga paragrafi 1 i ketij neni mund të jene vetem personat të cileve u eshte percaktuar cilesia e të siguruarve dhe personave të siguruar në sistemin e sigurimit të detyrueshem shendetesor, në pajtim me dispozitat e sigurimit të detyrueshem shendetesor.

Të siguruarit nga paragrafi 2 i ketij neni me humbjen e cilesise së të siguruarve dhe personave të siguruar në sistemin e sigurimit të detyrueshem shendetesor, e humbin edhe cilesine e të siguruarve në sigurimin privat shendetesor.

Perjashtim nga paragrafi 3 i ketij neni jane të siguruarit e sigurimit privat shendetesor që e kanë humbur cilesine e të siguruarve dhe personave të siguruar në sistemin e sigurimit të detyrueshem shendetesor jo më gjate se 60 dite, me ndërprerje ose pa ndërprerje, gjate vitit kalendarik.

Me kerkesen e shoqerise për sigurim, Fondi i Sigurimit Shendetesor të Maqedonise në menyre perkatese i njofton për statusin e të siguruarve nga paragrafi 1 i ketij neni, në sistemin e sigurimit të detyrueshem shendetesor.

Neni 14

Shoqeria e sigurimit e percakton premine e sigurimit privat shendetesor në pajtim me Kushtet për sigurim dhe Tarifate për sigurim vullnetar shendetesor.

Shoqeria e sigurimit e percakton premine për sigurim privat shendetesor duke i pasur parasysh edhe sherbimet shendetesore dhe rreziqet në të cilat eshte ekspozuar personi i siguruar, si dhe moshen, gjinine, bonus dhe malus, tabelen e vdekshmerise, tabelen e semundjeve dhe kohezgjatjen e marreveshjes së lidhur.

Shoqeria e sigurimit në pajtim me Kushtet për sigurim dhe Tarifate e premive për sigurim vullnetar shendetesor eshte e obliguar që:

- të lidhe marreveshje për sigurim me çdo të siguruar nga neni 13 paragrafi 1 të ketij ligji që deshirojne të sigurohen për të drejtat e sigurimit privat shendetesor dhe
- t'i siguroje të siguruarit me të drejta dhe obligime të barabarta nga sigurimi privat shendetesor.

МБИКЕҚЫРЈА

Neni 15

Mbikeqyrje mbi zbatimin e dispozitave të ketij ligji kryen Agjencia për Supervizion të Sigurimit.

ДИСПОЗИТА КУНДЕРВАЈТЕСЕ

Neni 16

Gjobe prej 3 000 deri në 5 000 euro në kundervlere me denare do të shqiptohet për shoqerine e sigurimit, nese:

1) nuk i mbulon shpenzimet për sherbimet e shfrytezuara shendetesore të sigurimit vullnetar shendetesor (neni 4);

2) realizon sigurim vullnetar shendetesor pa leje për kryerjen e ketij lloji të sigurimit (neni 5 paragrafi 3);

3) realizon sigurim vullnetar shendetesor në institucione shendetesore që nuk kane aktvendim për leje pune të leshuar nga Ministria e Shendetesise (neni 7);

4) lidh marreveshje për sigurim vullnetar shendetesor me persona të cileve nuk u eshte percaktuar cilesia e të siguruarve dhe personave të siguruar në sistemin e sigurimit të detyrueshem shendetesor, ose nuk ua ndërpret cilesine e të siguruarve personave që e kane humbur cilesine e të siguruarve dhe personave të siguruar në sistemin e sigurimit të detyrueshem shendetesor (nenet 10 dhe 13);

5) nuk lidh marreveshje për sigurim vullnetar shendetesor me çdo të siguruar dhe person të siguruar që deshirojne të sigurohen për të drejtat nga sigurimi vullnetar shendetesor (nenet 11 paragrafi 3 pika 1 dhe 14 paragrafi 3 pika 1);

6) nuk i siguron të gjithë të siguruarit me të drejta dhe obligime të barabarta nga sigurimi vullnetar shendetesor (nenet 11 paragrafi 3 pika 2 dhe 14 paragrafi 3 pika 2 dhe

7) nuk e njofton Agjencine për Supervizion të Sigurimit për miratimin e Kushteve të reja, perkatesisht ndryshimin e kushteve ekzistuese për sigurim dhe Tarifate të premive për sigurim vullnetar shendetesor (neni 6 paragrafi 2).

Gjobe në shume prej 600 deri në 1000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet edhe personit pergjegjes në shoqerine e sigurimit për kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni.

Neni 17

Për kundervajtjet e percaktuara në kete ligj procedure kundervajtese udheheq dhe sanksione kundervajtese shqipton Agjencia për Supervizion të Sigurimit, në pajtim me Ligjin për supervizion të sigurimit.

ДИСПОЗИТА КАЛИМТАРЕ ДНЕ ТË ФУНДИТ

Neni 18

Marreveshjet për sigurim të lidhura në pajtim me nenin 5 paragrafi 1 pika 2 të Ligjit për supervizion të sigurimit ("Gazeta Zyrtare e Republikes së Maqedonise" numer 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/10 dhe 44/11), për sherbime që nuk jane mbuluar me sigurimin e detyrueshem shendetesor mbesin në fuqi në pajtim me vlefshmerine e parapare në marreveshje.

Neni 19

Shoqerite e sigurimit të cilat në ditën e hyrjes në fuqi të ketij ligji kane leje për kryerjen e puneve të sigurimit në klasen e sigurimit shendetesor, jane të obliguara që në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi e ketij ligji t'i harmonizojne Kushtet ekzistuese për sigurim dhe Tarifate e premive për sigurim vullnetar shendetesor me dispozitat e ketij ligji.

Shoqerive të sigurimit që do ta harmonizojne punen e tyre në pajtim me paragrafin 1 të ketij neni, Agjencia për Supervizion të Sigurimit u leshon aktvendim për harmonizim të kryer me dispozitat e ketij ligji.

Shoqerise së sigurimit që nuk do ta harmonizojne punen vet me kete ligj, Agjencia për Supervizion të Sigurimit do t'ia heqe lejen për kryerjen e puneve të sigurimit në klasen e sigurimit shendetesor.

Neni 20

Me ditën e hyrjes në fuqi të ketij ligji shfuqizohen nenet 73, 74 dhe 75 të Ligjit për sigurim shendetesor ("Gazeta Zyrtare e Republikes së Maqedonise" numer 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007, 36/2007, 82/2008, 98/2008, 6/2009, 67/2009, 50/10, 156/10, 53/11 dhe 26/12).

Neni 21

Ministri i Shendetesise në afat prej gjashte muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji do t'i miratoje aktet nenligjore të parapara me kete ligj.

Neni 22

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikes së Maqedonise".

3489.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПЛАТА И ДРУГИ НАДОМЕСТОЦИ НА ИЗБРАНИ И ИМЕНУВАНИ ЛИЦА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 13 ноември 2012 година.

Бр. 07- 4783/1
13 ноември 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ЗДРАВСТВЕНАТА ЗАШТИТА

Член 1

Во Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12), во членот 74 став (1) по зборот „третман“ се додаваат зборовите: „лекување и третман на хронично болни“.

Во ставот (2) по зборот „здравје“ се става записка, а сврзникот „и“ се заменува со зборовите: „лекување и третман на хронично болни“.

Член 2

По членот 226 се додава нов наслов и нов член 226-а, кои гласат:

„Видеонадзор во јавните здравствени установи

Член 226-а

(1) Заради заштита на животот и здравјето на луѓето, како и заради обезбедување на контрола над влегувањето и излегувањето од просториите на јавните здравствени установи, во просториите на јавните здравствени установи се врши видеонадзор од страна на јавната здравствена установа до кој има пристап и Министерството за здравство.

(2) Видеонадзорот од ставот (1) на овој член се врши на просторот кој се наоѓа пред шалтерите и на просторот кој се наоѓа пред просториите во јавната здравствена установа каде што се даваат здравствени услуги на пациентите, како и во просториите во јавната здравствена установа каде што работат вработените на шалтерите.

(3) Во јавните здравствени установи во кои се врши видеонадзорот од ставот (1) на овој член се истакнува известување, кое е јасно, видливо и истакнато на начин што им овозможува на субјектите кои се предмет на видеонадзорот да се запознаат со вршењето на видеонадзорот и кое содржи информација дека се врши видеонадзор од страна на јавната здравствена установа и информација за начинот на кој може да се добијат информации за тоа каде и колку време се чуваат снимките од системот за видеонадзор.

(4) На видеонадзорот од ставот (1) на овој член се применуваат и одредбите од Законот за заштита на личните податоци.

(5) Системот за видеонадзор од ставот (1) на овој член ќе овозможува препознавање на гужва во просторот што е предмет на видеонадзор и известување за гужвата до директорот на јавната здравствена установа во која има еден директор, односно до организацискиот директор во јавната здравствена установа во која има двајца директори, како и до Министерството за здравство.

(6) Во случај на настанување на гужвата од ставот (5) на овој член до Министерството за здравство и до директорот од ставот (5) на овој член ќе пристигне известување, по што директорот е должен веднаш да преземе мерки за да се обезбеди расчистување на настанатата гужва и непрекинато вршење на здравствената дејност.

(7) На шалтерите во јавните здравствените установи се обезбедува еднонасочна телефонска комуникација од директорот од ставот (5) на овој член и Министерството за здравство кон шалтерот, со цел за овозможување на директна комуникација заради расчистување на настанатите гужви и обезбедување на непрекинато вршење на здравствената дејност.“

Член 3

Во членот 227 став (3) зборовите: „од десет“ се заменуваат со зборовите: „до 35“.

Член 4

Насловот пред членот 229 се менува и гласи: „Доделување на лиценца“.

Член 5

Во членот 229 ставот (1) се менува и гласи:

„Постапката за доделување на лиценца ја води Министерството за здравство.“

Во ставовите (3) и (18) зборот „концедентот“ се заменува со зборовите: „Министерството за здравство“.

Во ставот (14) зборот „концедент“ се заменува со зборовите: „министерот за здравство“.

Во ставот (19) алинеја 3 зборовите: „од десет“ се заменуваат со зборовите: „до 35“.

Во алинејата 7 зборот „концедентот“ се заменува со зборовите: „Министерството за здравство“.

Член 6

Во членот 230 ставови (2), (4), (8), (17), (18), (25), (26), (27), (28) и (29) зборот „концедентот“ се заменува со зборовите: „Министерството за здравство“.

Во ставот (33) зборот „концедентот“ се заменува со зборовите: „министерот за здравство“.

Член 7

Во членот 231 став (2) зборовите: „од десет години од доделувањето на концесијата согласно со ставот (1) на овој член“ се заменуваат со зборовите: „за кој е доделена лиценцата“.

Во ставовите (3) и (4) зборот „концедентот“ се заменува со зборовите: „министерот за здравство“.

Во ставот (8) зборовите: „големината на просторот, локацијата на објектот, односно местоположбата на просторот, староста на објектот и опременоста на просторот, односно во зависност од“ се бришат.

Ставот (10) се менува и гласи:

„При доделување на лиценца на здравствените установи во кои работат избраните лекари не се спроведува постапка за доделување на лиценца, односно Министерството за здравство врз основа на барање за доделување на лиценца склучува договор за лиценца, доколку во мрежата на здравствени установи не е исполнет максималниот број на тимови за соодветната здравствена дејност и територија.“

По ставот (10) се додаваат шест нови става (11), (12), (13), (14), (15) и (16), кои гласат:

„(11) Ако при доделувањето на лиценца се користи простор или опрема на јавна здравствена установа потребна за вршење на соодветната дејност на носителот на лиценца, постапката за давањето на просторот или опремата под закуп ја спроведува јавната здравствена установа врз основа на одлука на управниот одбор на јавната здравствена установа и писмена согласност од Министерството за здравство.

(12) Просторот или опремата се издава под закуп на здравствената установа, односно здравствениот работник која ќе понуди највисока месечна закупнина на јавното наддавање.

(13) Најнискиот износ на закупнина во зависност од големината на просторот, локацијата на објектот, односно местоположбата на просторот, староста на објектот и опременоста на просторот го пропишува министерот за здравство и истиот претставува почетен износ при јавното наддавање.

(14) Средствата од закупнината се уплаќаат на посебна сметка на јавната здравствена установа и се наменети за тековно и инвестициско одржување во јавната здравствена установа.

(15) Примерок од договорот за закуп на просторот или опремата склучен меѓу јавната здравствена установа и здравствената установа, односно здравствен работник закупец, јавната здравствена установа го доставува до Министерството за здравство.

(16) На постапката за давањето на просторот или опремата под закуп од ставот (11) на овој член се применуваат соодветно одредбите од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи кои се однесуваат на издавање под закуп на недвижни и подвижни ствари со јавно наодалавање, доколку поинаку не е утврдено со овој закон.“

Член 8

Во членот 232 ставови (1) алинеја 2, (2), (3), (4), (6), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15), (16) и (19) зборот „концедентот“ се заменува со зборовите: „Министерството за здравство“.

Член 9

Во членот 316 став (3) зборот „новоосновани“ се брише, а по зборот „лекари“ се става записка и се додаваат зборовите: „кои ќе побараат да бидат во мрежата на здравствените установи согласно со овој закон“.

Член 10

Во членот 318 став (3) по зборот „возраст“ се става записка и се додава сврзникот „а“, а зборовите: „можат да бидат преземени“ се заменуваат со зборовите: „се преземаат“.

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:
„(4) Неисполнувањето на обврската за преземање и вработување на здравствените работници од ставот (3) на овој член од страна на новиот носител на лиценца претставува основ за раскинување на договорот за лиценца.“

Член 11

Низ целиот текст на законот зборот „концесија“ се заменува со зборот „лиценца“, зборот „концесијата“ се заменува со зборот „лиценцата“, зборот „концесии“ се заменува со зборот „лиценци“, зборот „концесионери“ се заменува со зборовите: „носители на лиценца“, зборот „концесионерите“ се заменува со зборовите: „носители на лиценца“, зборот „концесионер“ се заменува со зборовите: „носител на лиценца“, зборот „концесионерот“ се заменува со зборовите: „носителот на лиценца“ и зборовите „концесискиот надоместок“ се заменуваат со зборовите: „надоместокот за лиценца“.

Член 12

Постапките за доделување на концесија започнати според Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12) и прописите донесени врз основа на него, ќе завршат согласно со тие прописи.

Член 13

Концесиите доделени според Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12) и прописите донесени врз основа на него се сметаат како лиценци согласно со овој закон, со важност согласно со прописите согласно со кои биле издадени.

Член 14

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди прецистен текст на Законот за здравствената заштита.

Член 15

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR MBROJTJE SHENDETESORE

Neni 1

Në Ligjin për mbrojtje shendetesore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 43/12), në nenin 74 paragrafi (1) pas fjales "trajtim" shtohen fjalet: "mjekim dhe trajtim i të semureve kronike".

Në paragrafin (2) pas fjales "shendet" shtohet presje, ndersa lidheza "dhe" zevendesohet me fjalet: "mjekim dhe trajtim i të semureve kronike".

Neni 2

Pas nenit 226 shtohet titull i ri dhe nen i ri 226-a, si vijojne:
"Video-mbikeqyrja në institucionet shendetesore publike

Neni 226-a

(1) Për mbrojtjen e jetes dhe shendetit të njerezve, si dhe për sigurim të kontrollit mbi hyrjen dhe daljen nga lokalet e institucioneve shendetesore publike, në lokalet e institucioneve shendetesore publike kryhet videombikeqyrje nga institucioni shendetesor publik, në të cilen ka qasje edhe Ministria e Shendetesise.

(2) Videombikeqyrja nga paragrafi (1) i ketij neni, kryhet në hapësiren që gjendet para sporteve dhe në hapësiren që gjendet para lokaleve në institucionin shendetesor publik ku u ofrohen sherbime shendetesore pacienteve, si dhe në lokalet në institucionin shendetesor publik ku punojne të punesuarit në sportele.

(3) Në institucionet shendetesore publike në të cilat kryhet video-mbikeqyrja nga paragrafi (1) i ketij neni, vendoset njoftim, i cili eshte i qarte, i dukshem dhe i vendosur në menyre që u mundeson subjekteve që jane lende e videombikeqyrjes, të njoftohen me kryerjen e videombikeqyrjes dhe që permban informate se kryhet videombikeqyrje nga institucioni shendetesor publik dhe informate për menyren në të cilen mund të merren informata se ku dhe sa kohe ruhen incizimet nga sistemi i videombikeqyrjes.

(4) Për videombikeqyrjen nga paragrafi (1) i ketij neni, zbatohen edhe dispozitat e Ligjit për mbrojtjen e të dheneve personale.

(5) Sistemi i videombikeqyrjes nga paragrafi (1) i ketij neni, do të mundesoje pamjen e tollovisë në hapësiren që eshte lende e videombikeqyrjes dhe njoftimin për tollovinë të drejtorit të institucionit shendetesor publik në të cilin ka një drejtor, perkatesisht të drejtorit organizativ në institucionin shendetesor publik, në të cilin ka dy drejtore, si dhe të Ministrise së Shendetesise.

(6) Në rast të krijimit të tollovisë nga paragrafi (5) i ketij neni te Ministria e Shendetesise dhe te drejtori nga paragrafi (5) i ketij neni do të arrije njoftim, pas kesaj drejtori detyrohet që menjehere të marre masa që të sigurohet rregullimi i tollovisë së krijuar dhe kryerje e panderprere e veprimtarise shendetesore.

(7) Në sportele në institucionet shendetesore publike sigurohet komunikim telefonik në një drejtim nga drejtori nga paragrafi (5) i ketij neni dhe Ministria e Shendetesise te sporteli, me qellim të mundesimit të komunikimit të drejtperdrejte për rregullimin e tollovisë të krijuara dhe sigurimit të kryerjes së panderprere të veprimtarise shendetesore."

Neni 3

Në nenin 227 paragrafi (3) fjalet: "prej dhjete" të zevendesohen me fjalet: "deri në 35".

Neni 4

Titulli para nenit 229 ndryshohet si vijon: "Ndarja e licences".

Neni 5

Në nenin 229 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:
"Proceduren për ndarjen e licencës e udheheq Ministria e Shëndetësisë."

Në paragrafet (3) dhe (18) fjala "koncedenti" zevendesohet me fjalet: "Ministria e Shëndetësisë".

Në paragrafin (14) fjala "koncedenti" zevendesohet me fjalet: "Ministria e Shëndetësisë".

Në paragrafin (19) alineja 3 fjalet: "prej dhjete" zevendesohen me fjalet: "deri në 35".

Në alinene 7 fjala "koncedenti" zevendesohet me fjalet: "Ministria e Shëndetësisë".

Neni 6

Në nenin 230 paragrafet (2), (4), (8), (17), (18), (25), (26), (27), (28) dhe (29), fjala "koncedenti" zevendesohet me fjalet: "Ministria e Shëndetësisë".

Në paragrafin (33) fjala "koncedenti" zevendesohet me fjalet: "ministri i Shëndetësisë".

Neni 7

Në nenin 231 paragrafi (2) fjalet: "prej dhjete vitesh nga ndarja e koncesionit në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni" zevendesohen me fjalet: "për të cilën është ndare licenca".

Në paragrafet (3) dhe (4) fjala "koncedenti" zevendesohet me fjalet: "ministri i Shëndetësisë".

Në paragrafin (8) fjalet: "madhesia e hapësirës, lokacioni i objektit, perkatesisht vendpozita e hapësirës, vjetërsia e objektit dhe pajisja e hapësirës, perkatesisht varesisht nga" shlyhen.

Paragrafi (10) ndryshohet si vijon:

"Gjate ndarjes së licencës institucioneve shëndetësore në të cilat punojnë mjeket e zgjedhur, nuk zbatohet procedura për ndarjen e licencës, perkatesisht Ministria e Shëndetësisë në baze të kërkesës për ndarje të licencës lidh marreveshje për licencë, nese në rrjetin e institucioneve shëndetësore nuk është plotësuar numri maksimal i ekipëve për veprimtarinë perkatese shëndetësore dhe territorin."

Pas paragrafit (10) shtohen gjashtë paragrafe të rinj (11), (12), (13), (14), (15) dhe (16), si vijojne:

"(11) Nese gjate ndarjes së licencës shfrytëzohet hapësira apo pajisje e institucionit shëndetësor publik e nevojshme për kryerjen e veprimtarisë perkatese të bartesit të licencës, proceduren për dhenien e hapësirës ose pajisjes me qira e zbaton institucioni shëndetësor publik në baze të vendimit të Këshillit Drejtues të institucionit shëndetësor publik dhe pelqimit me shkrim nga Ministria e Shëndetësisë.

(12) Hapësira ose pajisja i jepet me qira institucionit shëndetësor, perkatesisht punëtorit shëndetësor që do të ofroje qira më të larte mujore në ankandin publik.

(13) Shumen më të vogël të qirase varesisht nga madhesia e hapësirës, lokacioni i objektit, perkatesisht vendpozita e hapësirës, vjetërsia e objektit dhe pajisja e hapësirës, e percakton ministri i Shëndetësisë dhe e njejtë paraqet shume fillestare gjate ankandit publik.

(14) Mjetet e qirase paguhen në llogari të vecante të institucionit shëndetësor publik dhe dedikohen për mirembajtje rrjedhese dhe investuese në institucionin shëndetësor publik.

(15) Ekzemplarin e marreveshjes për dhenien me qira të hapësirës ose pajisjes, të lidhur ndermjet institucionit shëndetësor publik dhe institucionit shëndetësor, perkatesisht punëtorit shëndetësor qiramarres, institucioni shëndetësor publik e dorezon në Ministrinë e Shëndetësisë.

(16) Në procedure për dhenien me qira të hapësirës ose pajisjes nga paragrafi (11) i këtij neni, zbatohen në menyre perkatese dispozitat e Ligjit për shfrytëzim dhe disponim me sendet e organeve shtetërore, që kanë të bejne me dhenien me qira të patundshmerive dhe sendeve të tundshme me ankand publik, nese me kete ligj nuk është percaktuar ndryshe."

Neni 8

Në nenin 232, paragrafet (1) alineja 2, (2), (3), (4), (6), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (14), (15), (16) dhe (19) fjala "koncedenti" zevendesohet me fjalet: "Ministria e Shëndetësisë".

Neni 9

Në nenin 316 paragrafi (3) fjala "sapothemeluara" shlyhet, e pas fjales "mjeke", shtohet presje dhe fjalet: "që do të kerkojne të jene në rrjetin e institucioneve shëndetësore në pajtim me kete ligj".

Neni 10

Në nenin 318 paragrafi (3) pas fjales "moshe" shtohet lidheza "ndersa", e fjalet: "mund të merren" zevendesohen me fjalën "merren".

Pas paragrafit (3) shtohet paragrafi i ri (4) si vijon:

"(4) Mospermbushja e obligimit për marrje dhe punësim të punëtorëve shëndetësore nga paragrafi (3) i këtij neni nga bartesi i ri i licencës paraqet baze për ndërprerjen e marreveshjes për licencë."

Neni 11

Në tere tekstin e ligjit fjala "koncesion" zevendesohet me fjalën "licencë", fjala "koncesioni" zevendesohet me fjalën "licenca", fjala "koncesione" zevendesohet me fjalën "licenca", fjala "koncesionare" zevendesohet me fjalet: "bartes të licencës", fjala "koncesionaret" zevendesohet me fjalet: "bartesit e licencës", fjala "koncesionar" zevendesohet me fjalet: "bartes i licencës", fjala "koncesionari" zevendesohet me fjalet: "bartesi i licencës" dhe fjalet: "kompensimi i koncesionit" zevendesohen me fjalet: "kompensimi për licencë".

Neni 12

Procedurat për ndarjen e koncesionit të filluara sipas Ligjit për mbrojtje shëndetësore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 43/12) dhe rregullat e miratuara në baze të tij, do të perfundojnë në pajtim me ato rregullat.

Neni 13

Koncesionet e ndara sipas Ligjit për mbrojtje shëndetësore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 43/12) dhe rregullave të miratuara në baze të tij, konsiderohen si licenca në pajtim me kete ligj, me vlefshmeri në pajtim me rregullat sipas të cilave janë dhene.

Neni 14

Autorizohet Komisioni Juridik Ligjvenes i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të percaktojë tekst të spastruar të Ligjit për mbrojtje shëndetësore.

Neni 15

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА**

3492.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З

**ЗА ОТПОВИКУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН
И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО КРАЛСТВОТО ШПАНИЈА**

I

Г. Методија Белевски се отповикува од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Кралството Шпанија, со седиште во Мадрид.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ бр. 119

Претседател

19 ноември 2012 година на Република Македонија,
Скопје д-р **Горге Иванов, с.р.**

3493.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З

**ЗА ОТПОВИКУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И
ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО РОМАНИЈА**

I

Г. Љупчо Арсовски се отповикува од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Романија, со седиште во Букурешт.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ бр. 120

Претседател

19 ноември 2012 година на Република Македонија,
Скопје д-р **Горге Иванов, с.р.**

3494.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З

**ЗА ОТПОВИКУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН
И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ВО ОБЕДИНЕТО КРАЛСТВО
НА ВЕЛИКА БРИТАНИЈА И СЕВЕРНА ИРСКА**

I

Г-ѓа Марија Ефремова се отповикува од должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Обединетото Кралство на Велика Британија и Северна Ирска, со седиште во Лондон.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ бр. 121

Претседател

19 ноември 2012 година на Република Македонија,
Скопје д-р **Горге Иванов, с.р.**

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
3495.

Врз основа на член 49 од Законот за земјоделското земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр. 135/2007, 18/2011, 148/2011 и 95/2012), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 6.11.2012 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ДАВАЊЕ НА СОГЛАСНОСТ ЗА ТРАЈНА ПРЕНАМЕНА НА ЗЕМЈОДЕЛСКО ВО ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ, ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ВОН НАСЕЛЕНО МЕСТО „СТАНИК“ ЗА ИЗГРАДБА НА СПОРТСКИ КОМПЛЕКС, ОПШТИНА КРУШЕВО****Член 1**

Со оваа одлука се дава согласност за трајна пренамена на земјоделско во градежно земјиште за донесување на Урбанистички план вон населено место „Станик“ за изградба на спортски комплекс (скијачки центар со пратечки содржини ДЗ-спорт и рекреација, Д2-заштитно зеленило, Е-инфраструктура, Б-комерцијални и деловни намени), општина Крушево со вкупна површина на земјиштето во планскиот опфат од 697302м².

Член 2

Земјоделското земјиште за кое се дава согласност за трајна пренамена со вкупна површина од 254585м², согласно Списокот на индикации за катастарски парцели, подготвен од Агенцијата за катастар на недвижности, Одделението за катастар на недвижности Крушево бр. 1109-243 од 10.9.2012 година, ги има следните катастарски индикации:

Катастарска парцела бр.	Катастарска општина	Викано место	Катастарска култура	Катастарска класа
2441 (дел)	Крушево вон град	Станик	пасиште	2
6482 (дел)	Крушево	Гума	пасиште	4
4511 (дел)	Крушево	Долчето	пасиште	5
4623 (дел)	Крушево	Рамниште	пасиште	2
4501 (дел)	Крушево	Рамниште	пасиште	5
4500	Крушево	Рамниште	пасиште	6
2451 (дел)	Крушево	Рамниште	пасиште	2
2191 (дел)	Крушево вон град	Станик	пасиште	4
2352 (дел)	Крушево вон град	Станик	пасиште	2
2344 (дел)	Крушево вон град	Којов трн	пасиште	3
2395 (дел)	Крушево вон град	Везенково	ливада	7
2356	Крушево вон град	Везенково	пасиште	4
2353	Крушево вон град	Станик	пасиште	6
2446	Крушево вон град	Станик	пасиште	4
2439	Крушево вон град	Станик	нива	6
2438	Крушево вон град	Станик	нива	6
2358	Крушево вон град	Станик	нива	6
4508	Крушево	Долчето	пасиште	4

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.41-8209/1
6 ноември 2012 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

3496.

О Б Ј А В А

Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Црна Гора за реадмисија (враќање и прифаќање) на лица кои се без дозвола за престој, склучена во Скопје на 16 март 2012 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/2012), влегува во сила на 1 декември 2012 година.

8 ноември 2012 година
Скопје

Министер,
Никола Попоски, с.р.

УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3497.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и членот 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992) на седницата одржана на 7 ноември 2012 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ УКИНУВА Законот за дополнување на Законот за регистрирање на готовински плаќања (Службен весник на Република Македонија“ бр.185/2011).

2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија по повод иницијатива на Стамен Филипков од Скопје со решение У.бр.5/2012 од 18 април 2012 година поведе постапка за оценување на уставноста на Законот означен во точката 1 од ова решение, бидејќи основано се постави прашањето за неговата согласност со членот 8 став 1 алинеја 3 од Уставот.

4. Судот на седницата утврди дека во членот 1 од оспорениот Закон е предвидено дека во Законот за регистрирање на готовински плаќања ("Службен весник на Република Македонија" број 31/2001, 42/2003, 40/2004, 70/2006, 126/2006, 88/2008, 133/2009 и 171/10), во членот 7 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Ако даночниот обврзник од ставот 1 на овој член, на купувачот на доброто, односно корисникот на услугата во моментот на предавањето и плаќањето на доброто, односно на извршувањето и плаќањето на услугата не му издаде фискална сметка, купувачот на доброто односно корисникот на услугата нема обврска да ја плати цената на доброто, односно цената на услугата.“

Според членот 2 од оспорениот закон, истиот влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

5. Според член 8 став 1 алинеја 3 од Уставот, владеењето на правото е една од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Според членот 112 од Уставот, Уставниот суд ќе укине или поништи закон ако утврди дека не е во согласност со Уставот (став 1). Уставниот суд ќе укине или поништи друг пропис или општ акт, колективен договор, статут или програма на политичка партија или здружение, ако утврди дека тие не се во согласност со Уставот или со закон (став 2). Одлуките на Уставниот суд се конечни и извршни (став 3).

Во постапката по предметот У.бр.236/2006 предмет на уставносудска оценка бил членот 4 став 3 од Законот за регистрирање на готовински плаќања („Службен весник на Република Македонија“ бр.31/2001, 42/2003, 47/2003, 40/2004, 70/2006 и 126/2006), кој бил укинат со одлука на Судот У.бр.236/2006 од 2 мај 2007 година бидејќи бил спротивен на членовите 8 став 1 алинеја 3 и 7, 33 и 55 став 1 и 2 од Уставот. Одлуката на Судот е објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр.60/2007 од 16 мај 2007 година.

Членот 4 став 3 од наведениот закон гласел: „Ако на купувачот на доброто, односно корисникот на услугата во моментот на предавањето и плаќањето на доброто, односно на извршувањето и плаќањето на услугата не му се издаде фискална сметка, нема обврска да ја плати цената на доброто, односно цената на услугата.“

Членот 1 од сега оспорениот закон ја има следната содржина: „Ако даночниот обврзник од ставот 1 на овој член, на купувачот на доброто, односно корисникот на услугата во моментот на предавањето и плаќањето на доброто, односно на извршувањето и плаќањето на услугата не му издаде фискална сметка, купувачот на доброто односно корисникот на услугата нема обврска да ја плати цената на доброто, односно цената на услугата.“

Од споредбата на содржината на двете законски одредби произлегува дека законодавецот со оспорениот закон, по скоро пет години од објавувањето на интервентната одлука на Судот, враќа во правниот промет законска одредба која од страна на Уставниот суд била прогласена за неуставна заради несогласност со 8 став 1 алинеја 3 и 7, 33 и 55 став 1 и 2 од Уставот. Меѓутоа, за враќањето на укинатата норма во правниот поредок не постојат релевантни уставно-правни основи.

Инаку, ваквото постапување на законодавецот не е во согласност со членот 112 став 3 од Уставот, кој предвидел дека одлуките на Уставниот суд се конечни и извршни, но тоа не е критериум за неуставност на законот, туку за третманот на одлуките на Уставниот суд и нивното неизвршување.

Врз основа на наведеното произлегува дека оспорениот закон не е во согласност со членот 8 став 1 алинеја 3 од Уставот, а од истите причини како во постапката по предметот У.бр.236/2006.

6. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе со мнозинство гласови во состав од претседателот на Судот Бранко Наумоски и судиите д-р Наташа Габер-Дамјановска, Елена Гошева, Исмаил Дарлишта, Никола Ивановски, Вера Маркова, д-р Гзиме Старова, Сали Мурати и Владимир Стојаноски.

У. бр. 5/2012
7 ноември 2012 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
Бранко Наумоски, с.р.

3498.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 став 2 и 3 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 70/1992), на седницата одржана на 31 октомври 2012 година, донесе

О Д Л У К А

1. СЕ ПОНИШТУВААТ член 2 став 3, член 8 став 3, член 13 став 5, член 17 ставови 2 и 4, член 18 став 1, член 31 став 1, член 51 став 2 и член 69 став 1 во делот: „каде конечната одлука ја носи работодавачот“, сите од Колективниот договор за уредување на правата и положбата на вработените во рудникот “САСА”-Македонска Каменица, склучен меѓу Синдикатот на индустрија, енергетика и рударство на Македонија-Синдикална организација “САСА”-Македонска Каменица и Трговското друштво “САСА” ДООЕЛ Македонска Каменица, број 01-26 од 8 јануари 2010 година.

2. Одлуката се објавува во “Службен весник на Република Македонија”.

3. Уставниот суд на Република Македонија, по повод поднесени иницијативи од Стамен Филипов од Скопје, со Решение У.бр. 215/2011 од 18 септември 2012 година, поведе постапка за оценување на уставноста и законитоста на одредбата од Колективниот договор, означен во точката 1 од оваа одлука.

Постапката беше поведена затоа што пред Судот основано се постави прашањето за согласноста на оспорените одредби од Договорот со одредбите од Уставот и законите.

4. Судот на седницата утврди дека со член 2 став 3 од Колективниот договор, од примената на правните норми содржани во овој Колективен договор можат да бидат исклучени вработените кои засновале работен однос со договор за вработување како деловни лица (менаџери) и раководните органи.

Според оспорениот член 8 став 3 од Колективниот договор, работниот однос на определено време може да се продолжи на определено време и по предвиденото време во став еден од овој член кога има писмени забелешки на неизвршување на работните активности и нарушување на работната дисциплина од страна на определен работникот кои забелешки се утврдени од страна на раководителот.

Со оспорениот член 13 став 5 од Колективниот договор е определено дека доколку не е утврдена опасност по животот и здравјето на работникот, работодавачот може да преземе соодветни мерки против работникот.

Според оспорениот член 17 став 2 од Колективниот договор, платата од став 1 ќе биде утврден во актот за систематизација на работните места, а според оспорениот став 4 од истиот член, работните групи ги утврдува работодавачот со актот за систематизација на работните места. Пред утврдувањето на работните групи надлежниот орган на работодавачот за носење на систематизацијата на работните места може да побара мислење од Синдикатот.

Со оспорениот член 18 став 1 од Колективниот договор е определено дека основните елементи и критериуми врз основа на кои се врши групирање на работните места, согласно претходните членови ги утврдува работодавачот во кои може доколку работодавачот смета дека има потреба да учествува и Синдикатот.

Според оспорениот член 31 став 1 од Колективниот договор, надоместоците од претходниот став и други надоместоци кои работодавачот може дополнително да ги одобри, работодавачот може со свој акт да ги утврдува.

Според оспорениот член 51 став 2 од Колективниот договор, работодавачот може во онаа мера во која смета дека не се открива деловна тајна да ги информира работниците директно или преку претставници на Синдикатот за:

- 1) општите услови за работа;
- 2) правилата пропишани од страна на работодавачот за работниот ред и дисциплина и/или работните обврски;
- 3) можноста за стручно оспособување или унапредување;
- 4) прописите во врска со хигиенско-техничката заштита;
- 5) општата состојба во Друштвото, перспективите, проблемите и плановите за идниот развој;
- 6) одлуките кои посредно или непосредно влијаат на положбата и правата по основ на работниот однос;
- 7) организациони промени;
- 8) платите, надоместоците и другите примања;
- 9) други прашања од обостран интерес.

Со оспорениот член 69 став 1 и неговиот оспорен дел од Колективниот договор е уредено дека во случај на започната постапка за мирно решавање или арбитражно решавање на работен спор меѓу работникот и работодавачот, во врска со остварувањето и заштитата на правата од работен однос странките се договараат за можно мирување, каде конечната одлука ја носи работодавачот.

5. Според членот 8 став 1 алинеите 1 и 3 од Уставот на Република Македонија основните слободи права на човекот и граѓанинот признати во меѓународното право и утврдени со Уставот и владеешето на правото се темелни вредности на уставниот поредок на Република Македонија.

Според членот 9 став 2 од Уставот, граѓаните пред Уставот и законите се еднакви.

Со членот 16 став 3 од Уставот се гарантира слободниот пристап кон информациите, слободата на примање и пренесување на информации.

Согласно членот 32 од Уставот, остварувањето на правата на вработените и нивната положба се уредуваат со закон и со колективен договор. Од оваа уставна одредба произлегува дека остварувањето на правата на вработените и нивната положба е препуштено да се уредат со закон и со колективен договор.

Според членот 51 од Уставот, во Република Македонија законите мораат да бидат во согласност со Уставот, а сите други прописи со Уставот и со закон. Секој е должен да ги почитува Уставот и законите.

Со Законот за работните односи ("Службен весник на Република Македонија" број 62/2005, 106/2008, 114/2009, 50/2010, 52/2010, 124/2010, 47/2011, 11/201 и 39/2012) се уредуваат работните односи меѓу работниците и работодавачите кои се воспоставуваат со склучување на договор за вработување. Работниот однос се уредува со овој и со друг закон, колективен договор и договорот за вработување.

Согласно член 12 став 2 од Законот за работните односи со договорот за вработување, односно со колективен договор не може да се определат помали права од правата утврдени со закон, а ако содржат такви одредби, се сметаат за ништовни и се применуваат со одветни одредби од закон. Според ставот 2 од овој член од Законот со договорот за вработување, односно со колективен договор може да се одредат правата, кои за работниците се поповолни, отколку што ги определува овој закон, а согласно ставот 4 од истиот член од Законот правата од работен однос утврдени со Уставот, закон и колективен договор не можат да се одземат или ограничат со акти и дејствија на работодавачот.

Според членот 203 од Законот за работните односи Колективен договор се склучува како општ на ниво на Република, посебен на ниво на гранка, односно оддел, согласно со Националната класификација на дејности и поединечен на ниво на работодавач.

Со членот 206 став 1 од Законот е уредено дека со колективните договори се уредуваат правата и обврските на договорните страни кои го склучиле тој договор, а може да содржи и правни правила со кои се уредува склучувањето, содржината и престанокот на работните односи и други прашања од работните, односи или во врска со работните односи.

Согласно членот 206 став 2 од Законот за работни односи, правните норми содржани во колективниот договор се применуваат непосредно и се задолжителни за сите лица на кои, во согласност со одредбите на овој закон, се применува колективниот договор.

Согласно членот 219 став 1 од Законот, поединечен колективен договор склучуваат репрезентативниот синдикат кај работодавачот и овластеното лице од работодавачот.

Во конкретниот случај станува збор за склучен договор на ниво на работодавач, односно Синдикатот на индустрија, енергетика и рударство на Македонија (СИЕР)-Синдикална организација САСА Македонска Каменица со Рудникот САСА ДООЕЛ Македонска Каменица, на 08.01.2010 година, склучиле Колективен договор за остварување на правата и положбата на вработените во САСА ДООЕЛ.

Според членот 1 од Колективниот договор со овој Колективен договор се уредуваат правата и положбата на вработените во Трговското друштво "САСА" ДООЕЛ (во понатамошниот текст: работодавач), како и правата и обврските меѓу работодавачот и вработените претставени од Синдикалната организација на рудникот САСА (во понатамошниот текст: Синдикат), како договорни страни, како и правните правила за неговото склучување, измените и дополнувањата и други прашања од работните односи и во врска со работните односи. Правните норми содржани во овој договор може да се применуваат непосредно и за работниците кои не се членови на Синдикатот, потписник на Колективниот договор.

Со оспорениот член 2 став 3 од Колективниот договор е уредено дека од примената на правните норми содржани во овој Колективен договор можат да бидат исклучени вработените кои засновале работен однос со договор за вработување како деловни лица (менаџери) и раководните органи.

Согласно членот 54 од Законот за работни односи ако договор за вработување склучуваат деловните лица (менаџери), во договорот за вработување страните можат поинаку да ги уредат правата, обврските и одговорностите од работниот однос особено за:

- 1) условите и ограничувањата на работниот однос на определено време;
- 2) работното време;
- 3) обезбедувањето на дневен и годишен одмор;
- 4) плаќањето на работата и
- 5) престанувањето на важноста на договорот за вработување.

Од содржината на овој член од Законот произлегува можност за поинаку уредување на одредени права, обврски и одговорности од работен однос за деловни лица (менаџери).

Со членот 55 од Законот е определено дека раководниот орган (менаџер), правата и обврските од работен однос, за времето додека е именуван, односно избран на таа должност, ги остварува кај работодавачот кај кого е именуван, односно избран според одредбите на овој закон и друг закон, колективен договор и договорот за вработување. Од анализата на оваа законска одредба произлегува задолжителност на примена на

одредбите од Законот за работните односи, друг закон, како и колективен договор, за работодавниот орган (менаджер), за времето додека е именуван, односно избран на таа должност.

Одредбите од Законот, цитирани погоре, во никој случај не уредуваат можност за исклучување на овие вработени од примената на правните норми содржани во одредбите од Колективниот договор, туку уредуваат можност само за поинаку уредување на одредени права, обврски и одговорности од работен однос за наведените вработени.

Со оглед дека од содржината на оспорениот член 2 став 3 од Договорот, произлегува можност за исклучување на вработените деловни лица (менаджери) и работодавните органи од примената на правните норми содржани во овој Колективен договор, односно дека правните норми уредени со Договорот, нема да се применуваат на овие вработени, според Судот со вака уредената оспорена одредба од Договорот, нееднакво се третираат вработените во Друштвото, спротивно на погоре цитираниот законски одредби, поради што Судот оцени дека оспорениот член 2 став 3 од Колективниот договор, не е во согласност со одредбите од Уставот и Законот.

Според оспорениот член 8 став 3 од Договорот, работниот однос на определено време може да се продолжи на определено време и по предвиденото време во став 1 од овој член кога има писмени забелешки на неизвршување на работните активности и нарушување на работната дисциплина од страна на определен работник а кои забелешки се утврдени од страна на раководителот.

Оспорената одредба од Договорот уредува можност за продолжување на работниот однос од определено на неопределено време. Меѓутоа, причините поради кои може работниот однос од определено време да се трансформира во работен однос на неопределено време, се нејасни, непрецизни и нелогични. Имено, нејасна е интенцијата на договарачите за уредување на оваа норма, со која всушност целта е да се регулира продолжување на работниот однос кој е уреден на определено време да се замени како работен однос на неопределено време, но притоа истото се поврзува со неизвршување на работните активности и нарушување на работната дисциплина од страна на определен работник.

Според Судот, вака уредената содржина на оспорената одредба од Договорот не е во согласност со уставниот принцип на владеењето на правото и спротивна на одредбите од членот 46 од Законот за работните односи со кои на јасен и прецизен начин е уредено склучувањето и престанокот на договорот за вработување на определено време, како и неговата трансформација на неопределено време.

Членот 13 став 1 од Договорот уредува дека работникот има право да одбие да работи ако му се заканува непосредна опасност по животот или здравјето, поради неспроведување на пропишаните мерки за заштита при работа.

Според оспорениот член 13 став 5 од Договорот, доколку не е утврдена опасност по животот и здравјето на работникот, работодавачот може да преземе соодветни мерки против работникот.

Во конкретниот случај со одредбите од Договорот е уредено дека работникот има право да одбие работа поради закана од опасност по неговиот живот и здравје, кога не се спроведени мерките за заштита при работа, но според оспорениот став 5 од членот 13 од Договорот, тој може да биде повикан на одговорност затоа што таква опасност работодавачот не утврдил.

Согласно членот 32 став 1 (почитување на прописите за заштитата при работата) од Законот за работните односи, работникот е должен да ги почитува и спрове-

дува прописите за заштита при работа, да го заштити својот живот и здравје, како и здравјето и животот на другите лица. Право и обврска на секој работник е да се грижи за сопствената безбедност и безбедноста на другите лица кои работат со него, во согласност со обуките и инструкциите кои му се дадени од страна на работодавачот, да биде запознаен со мерките за безбедност на здравје при работа и да биде обучен за нивната примена, согласно со прописите за безбедност и здравје при работа.

Според ставот 2 од истиот член од Законот, работникот има право да одбие извршување на работата доколку е изложен на непосредна опасност по здравјето или по животот, кога не се спроведени безбедносните мерки и да побара нивно отстранување.

Со членот 42 став 1 од Законот за работните односи е уредена обврска за работодавачот за обезбедување услови за безбедност на животот и здравјето на работниците во согласност со посебните прописи за здравје и безбедност при работа и да ги преземе неопходните мерки со кои се гарантира дека на секој работник му е дадена доволна обука соодветна на посебните карактеристики на работата, водејќи сметка за неговата стручна подготовка и искуство.

Со Законот за безбедност и здравје при работа ("Службен весник на Република Македонија" број 92/2007 и 136/2011), е уредено дека со овој закон се утврдуваат мерките за безбедност и здравје при работа, обврските на работодавачот и правата и обврските на вработените од областа на безбедноста и здравјето при работа, како и превентивните мерки против професионалните ризици, отстранувањето на ризичните фактори за несреќа, информирање, консултирање, обука на работниците и нивните претставници и нивно учество во планирањето и преземањето на мерки за безбедност и здравје при работа.

Имајќи ги предвид одредбите од Законот за работните односи, како и Законот за безбедност и здравје при работа, со кои се уредува обврска и должност за работодавачот за преземање на сите неопходни и потребни мерки заради обезбедување на здрава и безбедна работна средина за работниците, конкретна одредба од членот 32 став 2 од Законот за работните односи со кои е уредено право на работникот да одбие извршување на работата доколку е изложен на непосредна опасност по здравјето или по животот, кога не се спроведени безбедносните мерки и да побара нивно отстранување, според Судот, нелогично оспорената одредба од членот 13 став 5 од Договорот, уредува можност за преземање на мерки и санкции од страна на работодавачот против работникот, доколку тој одбил работа поради неспроведени пропишани мерки за заштита, но, се оценело дека не била утврдена опасност по животот и здравјето на работникот.

Вака уредената оспорена одредба од Договорот е спротивна на пропишаните одредби од Законот за работните односи и Законот за безбедност и здравје при работа за спроведување на безбедносните мерки за заштита при работа и на целта заради кои тие се пропишани, односно во функција на превентива од евентуална закана од загрозување на животот и здравјето на работникот, кои мерки се обврзувачки за работодавачот, независно од тоа дали во даден момент има закана или нема по животот и здравјето на работникот. Оттука, работникот во секој случај има право и должност да одбие работа кога не се обезбедени такви мерки, без разлика дали постои или непостои непосредна опасност по неговиот живот и здравје, односно не смеат да се впуштаат во работниот процес без спроведени соодветни заштитни мерки и опрема при работа и тоа не е оставено на проценка на работодавачот, туку законска обврска, особено во работна средина каква што е во

рудникот САСА. Друго е прашањето дали работникот одбил да работи и покрај целосно спроведени и преземени заштитни мерки по неговиот живот и здравје.

Од овие причини, според Судот, оспорената одредба од членот 13 став 5 од Договорот не е во согласност со одредбите на Уставот и законите.

Со оспорениот член 17 став 2 од Договорот, е уредено дека платата од став 1 ќе биде утврдена во актот за систематизација на работните места.

Овој оспорен член од Договорот, уредува утврдување на плати за вработените во Трговското друштво "САСА" ДООЕЛ Македонска Каменица, со акт за систематизација на работните места во Друштвото.

Согласно членот 32 од Уставот, остварувањето на правата на вработените и нивната положба се уредуваат со закон и со колективен договор. Од оваа уставна одредба произлегува дека остварувањето на правата на вработените и нивната положба е препуштено да се уредат со закон и со колективен договор. Оттука, платите и надоместоците на плати на работниците се утврдуваат со закон и колективен договор, а не со акт на работодавачот како што впрочем е уредено со оспорениот член 17 став 2 од Договорот, па според тоа и оваа оспорена одредба од Договорот не е во согласност со одредбите на Уставот и Законот.

Според оспорениот став 4 од членот 17 од Договорот работните групи ги утврдува работодавачот со актот за систематизација на работните места. Пред утврдувањето на работните групи надлежниот орган на работодавачот за носење на систематизацијата на работните места може да побара мислење од Синдикатот.

Со оспорениот член 18 став 1 од Договорот, е уредено дека основните елементи и критериуми врз основа на кои се врши групирање на работните места, согласно претходните членови ги утврдува работодавачот во кои може доколку работодавачот смета дека има потреба да учествува и Синдикатот.

Од анализата на оспорениот член 17 став 4 и оспорениот член 18 став 1 од Договорот, произлегува дека работодавачот со актот за систематизација на работните места ги утврдува и работните групи, како и основните елементи и критериуми врз основа на кои се врши групирање на работните места, а доколку смета за потребно, може за тоа да побара мислење или учество на Синдикатот. Со вака уредените оспорени одредби од Договорот, за работодавачот произлегува дискреционо право да ги утврдува работните групи, како и да ги утврдува основните елементи и критериуми врз основа на кои се вршат групирањата на работните места и тоа со актот за систематизација на работните места, кој претставува акт кој го донесува работодавачот. На овој начин се доведува во прашање учеството на Синдикатот како партнер во социјалниот дијалог во делот на определувањето на основните елементи и критериуми врз основа на кои се врши групирањето на работните места на работниците во работни групи, со различен степен на сложеност од едноставни работни места до најсложени, специјализирани, креативни и самостојни работи во друштвото, што е од битно влијание во утврдувањето на платите и надоместоците на плати за вработените во Друштвото. Имајќи предвид дека правата и обврските од работен однос се уредуваат исклучиво со закон и колективен договор, а во конкретниот случај со оспорените одредби од Договорот, препуштено е работодавачот, спротивно на Законот, со свој акт да уредува права и обврски за вработените, како и тоа дека со оспорените одредби од Договорот, произлегува дискреционо право за работодавачот, да одлучува за потребата од вклучување на Синдикатот во уредувањето на тие односи, се доведува во прашање еднаквоста на социјалниот партнер-Синдикатот во колективното договарање, за правата и положбата на вработените во

рудникот "САСА" ДООЕЛ, па оттука Судот оцени дека и оспорените одредби од членот 17 став 4 и членот 18 став 1 од Договорот, не се во согласност со одредбите на Уставот и Законот.

Со членот 30 од Договорот е уредено дека работникот има право на надомест на трошоци поврзани со работа (исхрана, превоз, парична помош поради смрт на работник и други надоместоци поврзани со работа согласно закон), надоместоци по основ отпремнина при одење во пензија и надоместоци по основ на јубилејни награди.

Со оспорениот член 31 став 1 од Договорот е уредено дека надоместоците од претходниот став (се мисли на членот 30) и други надоместоци кои работодавачот може дополнително да ги одобри, работодавачот може со свој акт да ги утврдува.

Согласно членот 113 став 1 од Законот за работните односи работникот има право на надомест на трошоци поврзани со работата за: службено патување; теренски додаток; користење на приватен автомобил за службени патувања; одвоен живот од семејството и смрт на работникот или член на неговото семејство, а според ставот 2 од истиот член од Законот, работникот има право на отпремнина при одење во пензија, како и јубилејни награди.

Според ставот 3 од членот 113 од Законот, висината, основницата и рокот за пресметување и исплата на надоместокот на овие трошоци се утврдува со закон и колективен договор.

Тргувајќи од содржината на оспорениот член 31 став 1 од Договорот, кој уредува работодавачот да може со свој акт да ги утврдува надоместоците за вработените и во овој случај со оспорената одредба од Договорот е препуштено работодавачот со свој акт да утврдува права од работен однос, кои права се уредуваат исклучиво со закон и колективен договор, па според тоа Судот оцени дека и овој оспорен член од Договорот не е во согласност со одредбите од Уставот и Законот.

Со оспорениот член 51 став 2 од Договорот е уредено дека работодавачот може во онаа мера во која смета дека не се открива деловна тајна да ги информира работниците директно или преку претставници на Синдикатот за: општите услови за работа; правилата пропишани од страна на работодавачот за работниот ред и дисциплина и/или работните обврски; можноста за стручно оспособување или унапредување; прописите во врска со хигиенско-техничката заштита; општата состојба во Друштвото, перспективите, проблемите и плановите за идниот развој; одлуките кои посредно или непосредно влијаат на положбата и правата по основ на работниот однос; организациони промени; платите, надоместоците и другите примања; други прашања од обостран интерес.

Согласно членот 35 од Законот за работните односи, е уредено дека работникот не смее да ги искористи за своја сопствена употреба или да ги предаде на трето лице податоците што се сметаат за деловна тајна на работодавачот, кои како такви со посебен акт ќе ги определи работодавачот и кои му биле доверени на работникот или со кои бил запознат на друг начин (став 1). Работникот е одговорен за издавање на деловна тајна, ако знаел или би морал да знае за таквото својство на податоците (став 2). Секој работник кој доаѓа во контакт со материјали, информации и податоци кои се класифицирани е должен да ја чува тајната на истите (став 3). Претставниците на работниците и сите експерти што им помагаат, не смеат на работниците или на трети страни да им откриваат какви било информации кои се од деловен интерес на работодавачот, а кои јасно им биле кажани во доверба. Оваа обврска продолжува да важи и по завршувањето на нивниот мандат (4). Во

одредени случаи и според условите и ограничувањата утврдени со закон, може да се утврди дека работодавачот не е обврзан да пренесе информации или да се консултира кога природата на тие информации или консултациите е таква што според објективни критериуми сериозно би го нарушила или би го довела во прашање функционирањето на работодавачот (став 5).

Според членот 82 став 1 точка 6 од Законот за работните односи, работодавачот може на работникот да му го откаже договорот за вработување без отказан рок во случаите на кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски утврдени со овој или друг закон, колективен договор, правилата за работниот ред и дисциплина и договорот за вработување, а особено ако работникот оддаде деловна, службена или државна тајна.

Според членот 94-а од Законот за работните односи информирање на работниците значи пренос на податоци од страна на работодавачот до претставниците на работниците за да можат тие да се запознаат со истите и да ги истражат (став 1). Консултирање значи размена на мислења и воспоставување дијалог меѓу претставниците на работниците и работодавачот (став 2). Обврската за информирање и консултирање се однесува на трговско друштво, јавно претпријатие и друго правно лице што имаат над 50 работници и на установи што имаат над 20 работници (став 3). Информирањето и консултирањето опфаќа информирање за блиските и веројатните трендови на активностите на трговско друштво, јавно претпријатие и друго правно лице или установата и нивната економска состојба, за состојбата, структурата и веројатниот тек на вработување во трговско друштво, јавно претпријатие и друго правно лице или установата и за секоја предвидена мерка, особено кога постои закана за вработувањата, за одлуките кои можат да доведат до суштински промени во организација на работата или во договорните обврски (став 4). Информациите се даваат во време, на начин и со содржина што се соодветни за да им се овозможи на претставниците на работниците да спроведат соодветна анализа на истите и таму каде што е потребно да се подготват за консултирање (став 5). Консултациите ќе се спроведат: кога времето, методот и нивната содржина се соодветни; на релевантното ниво на раководство и претставување, во зависност од прашањата за кои се консултира; врз основа на информациите што ги обезбедува работодавачот во врска со информирањето и на мислењето на претставниците на работниците; на начин што ќе им овозможи на претставниците на работниците да се сретнат со работодавачот и да добијат одговор за секое мислење што можат да го подготват и во поглед на можноста за постигнување договор за одлуките во рамките на овластувањата на работодавачот (став 6).

Од содржината на цитираните законски одредби, произлегува дека тие уредуваат обврска за работодавачот да ги информира работниците во друштвото, на начин што ќе им овозможи навремено и точно запознавање за прашања кои се од значење за нивната економска и социјална состојба.

Оспорениот член 51 став 2 од Договорот регулира комуникацијата помеѓу управата и Синдикатот, односно информирање на работниците од страна на работодавачот, за прашања од интерес за работниците, а воедно регулира дека информирањето за тие прашања ќе биде во онаа мера во која работодавачот смета дека не се откривало деловна тајна. Имено од содржината на оваа оспорена одредба од Договорот произлегува дека работодавачот по своја оценка воведува рестрикција во информирањето за прашања кои се тесно поврзани со општите услови за работа, правилата за ред и дисциплина, стручно оспособување и унапредување, прашања

во врска со хигиенско-техничка заштита, социјалното осигурување, за состојбата во друштвото, за одлуките кои непосредно или посредно се од влијание за положбата и правата по основ на работен однос, организациони промени во друштвото, за платите и надоместоците и другите примања за вработените и други прашања кои се од заеднички интерес.

Според Судот, оспорената одредба од Договорот, така како што е уредена, не гарантира сигурност за вработените за нивно навремено, целосно и точно информирање од страна на работодавачот, за прашања кои се од нивен непосреден интерес, односно создава можност за неинформирање, односно за нецелосно информирање на вработените во Друштвото, наспроти членот 94-а од Законот за работните односи, кој уредува обврска на работодавачот за навремено и точно информирање и запознавање на работниците за прашања кои се од значење за нивната економска и социјална состојба. Во оваа насока, неспорно е дека одредени податоци во Друштвото, можат да имаат степен на деловна тајна, меѓутоа овие прашања се детално уредени со погоре цитираните одредби од Законот за работните односи, од кои произлегува дека работодавачот со посебен акт ќе ги определи податоците што се сметаат за деловна тајна, со кои исто така е уредена и обврска за работникот да ја чува тајната на класифицираните податоци, односно забрана на работникот податоците кои му биле доверени или со кои бил запознат на друг начин, да ги искористи за своја сопствена употреба или да ги предаде на трето лице. Воедно, со одредбите од Законот е предвидена и одговорност за работникот за издавање на деловна тајна, ако знаел или би морал да знае за таквото својство на податоците.

Оттука, законодавецот, по крај тоа што уредил обврска и одговорност за работодавачот за информирање на работниците за прашања кои се од нивен интерес поврзани со работниот однос во друштвото, не пропуштил да уреди и обврска за работниците за чување на податоците, кои како деловна тајна се определени од страна на работодавачот со посебен акт како класифицирани податоци, а и одговорност за кршење на тие обврски, особено што работодавачот може на работникот да му го откаже договорот за вработување без отказан рок помеѓу другото и ако работникот оддаде деловна, службена или државна тајна (член 82 став 1 точка 6 од Законот за работните односи).

Колективниот договор е двостран договор помеѓу договорните страни, која имплицира заемна обврска и на работодавачот и на синдикатот за воспоставување на целосна комуникација без ограничување по однос на информациите за правата од работен однос, што претставува и обврска согласно одредбите од Законот за работните односи, па оттука оспорениот член 51 ста 2 од Договорот, кој уредува рестрикција на информирањето на работниците за прашања кои се од значење за работниците, според Судот, не е во согласност со одредбите од Уставот и цитираните законски одредби.

Според членот 69 став 1 и неговиот оспорен дел од Договорот, во случај на започната постапка за мирно решавање или арбитражно решавање на работен спор меѓу работникот и работодавачот, во врска со остварувањето и заштитата на правата од работен однос, странките се договараат за можно мирување, каде конечната одлука ја носи работодавачот.

Согласно членот 182 од Законот за работните односи, во случај на индивидуален или колективен работен спор, работодавачот и работникот можат да се договорат решавањето на спорот да го доверат на посебен орган утврден со закон.

Со членот 1 од Законот за мирно решавање на работните спорови ("Службен весник на Република Македонија" број 87/2007), е определено дека со овој за-

кон се уредува начинот и постапката на мирно решавање на колективните и одделни индивидуални работни спорови, изборот, правата и обврските на помирувачот и арбитрите и другите прашања од значење за мирното решавање на работните спорови. Постапката за мирно решавање на работните спорови се покренува и води во согласност со овој закон, ако за истиот спор не е одлучено во согласност со прописите за работните спорови.

Со членот 3 од Законот е определено дека индивидуален спор е спор по повод откажување на договор за вработување и неисплата на најниската плата. Страни во индивидуалниот спор се работникот и работодавачот (страни во спорот).

Со членот 5 од Законот уредено е начелото на доброволност за мирно решавање на работен спор, според кое учесниците во склучувањето на колективниот договор се слободни доброволно да одлучат за учество на помирувачот во колективното договорање и страните во спорот се слободни доброволно да одлучат за пристапување кон мирно решавање на спорот, ако со овој закон поинаку не е определено.

Оспорениот член 69 став 1 од Договорот и неговиот оспорен дел, уредува дека во започната постапка за мирно решавање или арби тражно решавање на работен спор помеѓу работник и работодавач во врска со остварување и заштита на правата од работен однос, странките ќе се договараат за можно мирување, но работодавачот конечно одлучувал за тоа.

Имајќи ги предвид погоре цитираните одредби од законите, од каде јасно произлегува дека законодавецот уредил можност за мирно решавање на спорите од работен однос, како и тоа дека индивидуалниот спор не се однесува за сите спорови од работен однос, туку само за откажување на договор за вработување и неисплата на најниска плата, со тоа што индивидуалниот спор се води исклучително со согласност, односно на доброволна основа помеѓу работодавачот и работникот, со цел спорот да се реши на мирен начин и во побрз рок, односно, во рок од 30 дена, со цел да се избегнат подолгите судски постапки, нејасно е уредувањето на оспорениот дел од одредбата од Договорот, која уредува еднострано одлучување во спогодбена постапка, спротивно на целта заради која е уредена институцијата мирно решавање на работен спор. Оттука, оспорениот дел од одредбата од Договорот, која од една страна уредува договарање за можно мирување, а од друга страна едностран однос во одлучувањето, Судот оцени дека не е во согласност со цитираните законски одредби.

Тргувајќи од сето погоре изнесено, а имајќи ги предвид одредбите од Уставот и цитираните законски одредби, конкретно членот 12 став 2 од Законот за работните односи според кој “со договорот за вработување, односно со колективен договор не може да се определат помали права од правата утврдени со закон, а ако содржат такви одредби, се сметаат за ништовни и се применуваат соодветни одредби од закон”, ставот 2 од овој член од Законот според кој “со договорот за вработување, односно со колективен договор може да се одредат правата, кои за работниците се поповолни, отколку што ги определува овој закон” и ставот 4 од истиот член од Законот, според кој правата од работен однос утврдени со Уставот, закон и колективен договор не можат да се одземат или ограничат со акти и дејствија на работодавачот, во конкретниот случај според Судот, така уредените оспорени одредби од Договорот не се во согласност со одредбите од Уставот и законите.

6. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе, во состав од претседателот на Судот Бранко Наумоски и судите д-р Наташа Габер-Дамјановска, Елена Гошева, Исмаил Дарлишта, Никола Ивановски, Вера Маркова, Сали Мурати, д-р Гзиме Старова и Владимир Стојаноски.

У. бр. 215/2011
31 октомври 2012 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
Бранко Наумоски, с.р.

3499.

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на член 110 од Уставот на Република Македонија, членовите 28 и 71 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992) на седницата одржана на 31 октомври 2012 година, донесе

РЕШЕНИЕ

1. СЕ ОТФРЛААТ иницијативите за поведување на постапка за оценување на уставноста на член 1 од Законот за амнестија („Службен весник на Република Македонија“ бр.18/2002) и Автентичното толкување на членот 1 од Законот за амнестија („Службен весник на Република Македонија“ бр.99/2011).

2. Ова решение ќе се објави во “Службен весник на Република Македонија”.

3. Вена Димовска, Драган Димовски, Томислав Јефтимовски, Ангелина Михајловска, сите од Тетово (прва иницијатива) и Александар Петрушевски од Скопје (втора иницијатива), на Уставниот суд на Република Македонија му поднесоа иницијативи за поведување на постапка за оценување на уставноста на член 1 од Законот за амнестија и Автентичното толкување на членот 1 од Законот за амнестија означени во точката 1 од ова решение. Според наводите на подносителите на првата иницијатива со Законот за амнестија и Автентичното толкување на член 1 од наведениот закон повредена била темелната вредност на уставниот поредок на Република Македонија утврдена во член 8 став 1 точка 11, а тоа е почитувањето на општо прифатените норми на меѓународното право за воени злосторства против цивилно население кои спаѓаат во редот на извонредно тешки кривични дела, а правно регулирани во Кривичниот законик на Република Македонија Глава 34 „Кривични дела против човечноста и меѓународното право“. Според подносителите, а поаѓајќи од општоприфатените норми во целокупната меѓународна демократска заедница кривичното гонење и извршувањето на казната не застарува за кривични дела од член 403 до 408 од Кривичниот законик. Оттука, меѓународното право без исклучок не познава амнестија за воени злосторства против цивилното население.

Понатаму, според подносителите, со Законот за амнестија бил повреден член 9 од Уставот од причина што законот ги опфаќал само сторителите на тешки кривични дела против цивилното население, додека со него не биле опфатени осудените кои одлежуваат казна затвор за сторени лесни кривични дела. Воедно, со Законот за амнестија повреден бил и член 20 ставовите 3 и 4 од Уставот во кој изречно е утврдено дека забранети се воени и полувоени здруженија што не им припаѓаат на вооружените сили на Република Македонија, а програмата и дејствувањето на здруженијата на граѓаните и политичките партии не можат да бидат насочени кон насилно уривање на уставниот поредок и кон поттикнување или повикување на воена агресија или разгорување на национална, расна или верска омраза или нетрпеливост. Меѓутоа, спротивно на наведените уставни норми законодавецот амнестира луѓе кои со нивните дејствија повикуваат на спротивното.

Исто така подносителите наведуваат дека Собранието на Република Македонија во два наврати има донесено закони со кои се регулира правната рамка на предмети процесуирани и вратени од Хашкиот трибунал и тоа Законот за амнестија и Законот за соработка на Република Македонија со Меѓународниот кривичниот суд. Од одредбите на овие закони произлегува дека правото на одредување дали постојат елементи за кривично гонење на воените злосторства е пренесено на Меѓународниот кривичен суд во Хаг, но и дека прецизно е одредено како треба да се постапува во случаи кога Трибуналот во Хаг враќа случаи од своја надлежност во домашното правосудство, при што ускратена е основната информација, а тоа е во која фаза се вратени Хашките предмети во Република Македонија, ниту пак е презентираан таков документ за фазата на обработка со што даденото толкување не дава одговор на прашањето дали и во која фаза се вратени предметите.

Според наводите на подносителот на иницијативата Александар Петрушевски, Автентичното толкување на член 1 од Законот за амнестија не било во согласност со член 8, член 98, член 118 од Уставот на Република Македонија како и со Универзалната декларација за човековите права на ООН од 1948 година и други меѓународни документи. Ова од причина што четирите случаи т.н. Хашки случаи: Водството на ОНА, Малтретираните мавровски работници, Киднапирањето Македонци од Непроштено и Липковска брана не можело да бидат предмет на амнестија и не застарувале. Имено, овие случаи биле во судска постапка каде се знаело кој се обвинети и кој се жртвите на злосторствата, меѓутоа пратениците на ВМРО-ДПМНЕ во коалиција со ДУИ го прекршиле член 118 и член 98 од Уставот на начин што му попречиле на судот и обвинителството да работи согласно Уставот и законите.

4. Судот на седницата утврди дека Законот за амнестија е донесен од Собранието на Република Македонија на седницата одржана на 7 март 2002 година, објавен е во "Службен весник на Република Македонија" бр.8/2002 од 8 март 2002 година и стапил во сила истиот ден.

Во член 1 став 1 од Законот е определено дека: со овој закон се ослободуваат од гонење, се запираат кривичните постапки и потполно се ослободуваат од извршувањето на казната затвор (во натамошниот текст: амнестија), граѓани на Република Македонија, лица со законски престој, како и лица кои имаат имот или семејство во Република Македонија (во натамошниот текст: лица), за кои постои основано сомневање дека подготвиле или сториле кривични дела поврзани со конфликтот во 2001 година, заклучно со 26 септември 2001 година.

Според став 2 од членот 1 од Законот, определено е дека: амнестијата се однесува и на лица кои и пред 1 јануари 2001 година, подготвувале или сториле кривични дела во врска со конфликтот од 2001 година.

Во ставот 3 алинеите: 1 и 2 од Законот е предвидено ослободување од гонење и запирање на кривичните постапки за кривични дела според Кривичниот законик или друг закон на Република Македонија против лицата за кои постои основано сомнение дека подготвиле или сториле кривични дела поврзани со конфликтот до 26 септември 2001 година. Во алинеата 3 од истата одредба е предвидено потполно ослободување од извршувањето на казната затвор за кривични дела според Кривичниот законик и други закони на Република Македонија на лицата кои подготвиле или извршиле кривични дела поврзани со конфликтот до 26 септември 2001 година, а во алинејата 4 е определено бришење на осудата и укинување на правните последици на осудата и заклучно со наведениот датум.

Според член 1 став 4 од Законот, е определено дека амнестијата не се однесува на лицата кои извршиле кривични дела поврзани и во врска со конфликтот во 2001 година, кои се во надлежност и за кои Меѓународниот трибунал за гонење на лица одговорни за тешко кршење на меѓународното хуманитарно право на територијата на поранешна Југославија од 1991 година ќе поведе постапка.

5. Уставниот суд на Република Македонија, со Решение У.бр.169/2002 од 19 февруари 2003 година не повел постапка за оценување на уставноста на Законот за амнестија („Службен весник на Република Македонија“ бр.18/2002).

Во однос на сега повторно оспорениот член 1 од Законот за амнестија, Судот во наведеното Решение, покрај другото, утврдил:

Од содржината на членот 1 од Законот, произлегува дека нема поединечно набројување на кривичните дела за кои се дава амнестија преку: ослободување од гонење, запирање на кривичните постапки, потполно ослободување од издржувањето на казната затвор, бришење на осудата, укинување на правните последици на осудата, односно во член 4 не се наведени кривичните дела за кои нема да се поднесе кривична пријава, освен што во двете одредби е определено дека се работи за сторени или подготвувани кривични дела во врска со конфликтот во 2001 година.

Според мислењето на Судот, доколку се има во предвид дека во членот 1 став 4 од Законот, е предвиден исклучок во примената на амнестијата за сторителите на кривичните дела за кои е надлежен Меѓународниот трибунал, во членот 2 има децидно набројување на кривичните дела за кои се однесува амнестијата, во членот 3 став 2 е содржан вториот исклучок во примената на амнестијата за сторителите на кривичните дела против човечноста и меѓународното право и делата во врска со неовластеното производство и пуштање во промет на наркотични дроги и други кривични дела, произлегува дека може да се определи за кои се кривични дела се даваат предвидените погодности на амнестијата. Уште повеќе што не секое кривично дело може да има карактер на кривично дело сторено или подготвено во врска со конфликтот од 2001 година.

При тоа се имаше во предвид фактот дека кругот на лицата опфатени со амнестијата се определува преку повеќе елементи: видот на кривичните дела, потоа временскиот период на сторување на делата, видот и висината на изречените казни и други елементи, а сите наведени елементи не мораат да бидат содржани во актот за амнестија за да се определи кругот на амнестираните лица. Оттука, според Судот, не се повредува владееше на правото како темелна вредност на уставниот поредок.

По однос на ова спорно прашање, беше изнесено и второ становиште во обратна насока од прво изложеното. Имено, според ова становиште повеќе моменти би можеле да укажат на повреда на принципот на владееше на правото преку злоупотреба на неопределеноста на кривичните дела, како од страна на лицата на кои се однесува амнестијата, така и од страна на надлежните органи за примена на Законот. Тоа се: околноста што Кривичниот законик содржи огромен број на кривични дела, а не секое кривично дело може да содржи елементи на кривично дело направено или подготвено во врска со вооружениот конфликт од 2001 година, па неопходно било конкретно означување на кривичните дела. Потоа, до донесувањето на овој Законик во примена беа сојузни кривични прописи превземени како републички, што претставува огромен број на можни кривични дела сторени во врска со настанатиот конфликт, како и околноста што секој засегнат со актот за амнестија би можел да се повика дека делото го направил во врска со конфликтот. Надлежните органи за

примена на Законот немаат точна насока за кој вид на кривични дела се определува целосно ослободување од гонење, запирање на постапките или ослободување од издржувањето на казната и другите предвидени поволности.

Ова становиште се темелеше на околноста дека кругот на амнестираните лица, се определува со самиот акт, помеѓу другото и со определувањето на видот на кривичните дела, потоа временскиот период на сторување на делата, видот и висината на изречените казни и така натаму. Тоа би значело дека според ова становиште во оспорениот Закон отсутствуют доволен број на показатели за определување на кругот на лицата на кои се однесува актот за амнестија.

Според Судот со оспорениот Закон не е направена повреда на уставно загарантираните и непрокосновени: право на живот, право на физички и морален интегритет и право на слобода со донесувањето на актот за амнестија. Имено, правото на државата да даде амнестија, не ги повредува одредбите од уставот што ги гарантираат наведените права. Ова од причина што повредата на овие уставни права, во кривичните норми добиваат обележје на конкретно кривично дело и тие дела соодветно се санкционираат. Исто така, не постои уставна забрана на сторителите на овие најтешки кривични дела или било кое кривично дело да им се даде амнестија од страна на Собранието на Република Македонија. Уставот во член 68 став 1 алинеја 18, определил можност Собранието на Република Македонија во конкретна ситуација да даде амнестија, но содржината и видовете на амнестијата е оставено да се регулира со самиот акт за амнестија.

Од друга страна во член 1 став 4 од Законот е определен исклучок во примената на амнестијата по однос на лицата кои извршиле најтешки кривични дела поврзани и во врска со конфликтот во 2001 година, кои се во надлежност и за кои Мечународниот трибунал за гонење на лицата одговорни за тешко кршење на меѓународното хуманитарно право на територијата на поранешна Југославија од 1991 година че поведе постапка. Вториот исклучок е предвиден во член 3 став 2 од Законот, на начин што амнестијата не се однесува на осудените лица помеѓу другото и за кривични дела против човечноста и меѓународното право (глава XXXIV член 403 до 422 од Кривичниот Законик).

Врз основа на изнесеното може да се заклучи дека со предвидените исклучоци во членот 1 став 4 и членот 3 став 2 од Законот, се обезбедени механизми за заштита на наведените неприкосновени права, со оглед дека нивната повреда е окарактеризирана како тешко кршење на меѓународното хуманитарно право, односно како кривични дела против човечноста и меѓународното право.

При оценката на согласноста на ставот 4 од членот 1 од Законот со уставните одредби, кај Судот се постави и прашањето дали со ваквото законско решение не доаѓа до исклучување на домашното законодавство од надлежноста да ги гони и казни сторителите на најтешките кривични дела од периодот на конфликтот.

Од овие причини беше нужно Судот да навлезе и во анализа на одредбите на Статутот на Хашкиот суд или Хашки трибунал, формиран со Резолуцијата 808 од 22 февруари 1993 година од Советот за безбедност врз основа на Повелбата на Организацијата на обединетите нации, а врз основа на обврската на страните вмешани во конфликтот на територијата на поранешна Југославија да се придржуваат кон меѓународното хуманитарно право и посебно кон Женевската конвенција од 12 август 1949 година.

Надлежноста и постапката пред Трибуналот се уредени со Статутот на Судот, прифатен од Советот за безбедност, а покрај Статутот усвоени се и други акти

што ги регулираат одделните фази во постапката пред Судот. Основното начело на кое се базира конкурентната надлежност е взаемната надлежност на Хашкиот трибунал и на националните судови.

Критериумот „тешко кршење на меѓународното хуманитарно право“ како недоволно прецизно дефиниран, се разработува во одредбите на Статутот на Трибуналот, кои пак содржат јасно определување на казните дела со повикување на: кршење на Женевската конвенција од 1949 година (член 2), како што се: намерно убивање, тортура или нехуман третман и други инкриминирани дејствија. Потоа член 3 од Статутот содржи казниви дела што значат кршење на законите или обичајното право, како основа за казнување според Хашката конвенција од 1907 година. член 4 од Статутот содржи казниви дела како што се геноцид или некое друго злосторство според Конвенцијата од 1948 година за превенција и закана за злосторства од овој вид. При тоа како дејствија со кои се врши геноцид се пропишани: убивање на членови или на цела група, причинување тешки телесни или ментални повреди и така натаму. Злосторствата против човештвото се забранети без оглед по каков повод се направени, а како злосторства се прогласени со Повелбата за Нинбершкиот суд и со други документи. При тоа само членот 2 изричито се базира на Женевската конвенција, а за останатите одредби, заклучокот за тоа во кој меѓународен документ се предвидени се влече од анализата на описот на кривичните дела. Оттука според Судот овие кривични дела изричито се пропишани со мечународните правни акти што се ратификувани, а истите кривични дела се превземени и во националните законодавства.

Инаку, за компарација со решението во сега оспорениот Законот за амнестија по однос на планирањето на кривичните дела, во член 7 став 1 од Статутот, исто така се предвидува одговорност помеѓу другото и за лицето кое планирало или поттикнувало кривично дело од членовите 2 до 5 од овој Статут, без определување на почетниот термин на планирање односно подготвка на кривичното дело.

Македонското кривично законодавство во целост ги санкционира кривичните дела опфатени во бројни меѓународни акти во членовите 403 до 422 од Кривичниот Законик во главата под наслов "Кривични дела против човечноста и меѓународното право". Заклучокот што произлезе од анализата на одредбите на Статутот и оваа глава од Кривичниот законик е дека тие не содржат изворна регулатива по однос на битијата на кривичните дела и нивните наслови туку истите се базираат на повеќе меѓународни конвенции.

Членот 9 од Статутот предвидува: Меѓународниот суд и националните судови паралелно се надлежни кривично да го гонат лицето за тешко кршење на меѓународното хуманитарно право сторено на територијата на поранешна Југославија од 1 јануари 1991 година. Меѓународниот суд има примат над националните судови. Меѓународниот суд може во било која фаза на постапката формално да побара од националните судови да ја отстапат надлежноста на Меѓународниот суд во согласност со овој Статут и Правилникот за постапката и доказите на Меѓународниот суд. Република Македонија на барање на Трибуналот отстапи пет предмети, формирани против извршители на кривични дела во врска со конфликтот во 2001 година, чиј правен исход се уште не е познат.

Според Судот, оваа одредба ја разрешува конкурентната надлежност со давање на примат на Хашкиот трибунал над домашната или националната надлежност, бидејќи националната јурisdикција не може да ја исклучи меѓународната јурisdикција. При тоа со гонење за такви дела, како и со давање на амнестија или по-

милување за ваков вид на кривични дела, не би смеело да се оневозможи извршувањето на одлуките на Хашкиот трибунал.

Од вака направената анализа, произе дека содржаниот исклучок за лицата што не се амнестираат од член 1 став 4 од Законот за амнестија е неопходен заради фактот што меѓународните договори што се ратификувани во согласност со Уставот се дел од внатрешниот правен поредок на Република Македонија согласно член 118 од Уставот.

Исто така, треба да се има во предвид дека Република Македонија е членка на Обединетите нации. Одлуката за пристапување кон Женевските конвенции и протоколи е донесена во 1993 година, со што Република Македонија во правниот поредок вклучи низа на меѓународни акти што санкционираат тешки кривични дела. Одлуката за пристапување на Република Македонија кон меѓународните договори за основните човекови права и слободи е донесена во 1993 година, со што Република Македонија пристапува кон: Универзалната декларација за човековите права од 10.12.1948 година, Конвенцијата за спречување на злосторства на геноцид од 9.12.1948 година и многу други меѓународни акти.

Од друга страна предвидениот услов за поведување на постапка од страна на Хашкиот суд како основ за исклучување на одреден круг на лица од дадената амнестија од членот 1 став 4 од Законот, го наметна прашањето дали тоа значи дека во случај кога трибуналот нема да поведе постапка, треба да се даде амнестија на лицата одговорни за тешко кршење на меѓународното хуманитарно право и дали воопшто може да се применува домашната јурисдикција во ваков случај, како и прашањето дали оваа одредба остава простор за амнестирање на лица сторители на најтешки кривични дела во случај Хашкиот трибунал да одлучи спрема нив да не води постапка.

Исто така, Уставниот суд на Република Македонија со Решение У.бр.155/2007 од 19 декември 2007 година ја отфрли иницијативата за поведување на постапка за оценување на уставноста на член 1 став 1 и 4 од Законот за амнестија.

Во овој предмет, Судот се повикал на Решението У.бр.169/2002 година, и го дал истото образложение во врска со оспорениот член 1 ставовите 1 и 4 од Законот за амнестија.

Врз основа на наведеното произлегува дека Уставниот суд на Република Македонија во донесеното Решение У.бр.169/2002 од 19 февруари 2003 година во целост се произнел за прашањата што се покренуваат со предметната иницијатива. Оттаму, произлегува дека Судот веќе одлучувал за истата работа и нема основи за поинакво одлучување согласно член 28 алинеја 2 од Деловникот на Судот од каде се исполнети претпоставките иницијативата да се отфрли.

6. Според член 110 алинеите 1 и 2 од Уставот, Уставниот суд одлучува за согласноста на законите со Уставот и за согласноста на другите прописи и на колективни договори со Уставот и со законите.

Според член 28 алинеја 1 и 2 од Деловникот на Уставниот суд, Уставниот суд ќе ја отфрли иницијативата ако не е надлежен да одлучува за барањето и ако за истата работа веќе одлучувал, а нема основи за поинакво одлучување.

Од изнесеното недвосмислено произлегува дека Уставниот суд по повод поднесена иницијатива на Игњат Панчевски од Скопје која содржи слични наводи како и предметните иницијативи со Решение У.бр.169/2002 од 19 февруари 2003 година не повел постапка за оценување уставноста на Законот за амнестија, како и по повод иницијативата на Јана Лозаноска

од Скопје, Уставниот суд со Решение У.бр.155/2007 од 19 декември 2007 година, согласно член 28 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија ја отфрлил иницијативата за оценување на уставноста на член 1 ставовите 1 и 4 од Законот за амнестија („Службен весник на Република Македонија“ бр.18/2002).

Имајќи ги предвид деловничките одредби од член 28 алинеја 2 од Деловникот, произлегува дека Уставниот суд одлучувал за оценување на уставноста на член 1 од Законот за амнестија, односно за истата работа веќе одлучувал, а по повод на предметните иницијативи нема основи за поинакво одлучување, од кои причини иницијативите се отфрлаат.

7. Судот, исто така, утврди дека врз основа на член 68 став 1 алинеја 2 од Уставот на Република Македонија, Собранието на Република Македонија на седницата одржана на 19 јули 2011 година даде Автентично толкување на членот 1 од Законот за амнестија („Службен весник на Република Македонија“ бр.18/2002). Членот 1 од Законот за амнестија („Службен весник на Република Македонија“ бр.18/2002) гласи:

Со овој закон се ослободуваат од гонење, се запираат кривичните постапки и потполно се ослободуваат од извршувањето на казна затвор (во понатамошниот текст амнестија) граѓани на Република Македонија, лица со законски престој, како и лица кои имаат имот или семејство во Република Македонија, за кои постои основано сомневање дека подготвиле или сториле кривични дела поврзани со конфликтот во 2001 година, заклучно со 26 септември 2001 година. Амнестијата се однесува и на лица кои и пред 1 јануари 2001 година, подготвувале или сториле кривични дела во врска со конфликтот во 2001 година.

Со амнестијата од ставовите 1 и 2 на овој член:

- се ослободуваат од гонење за кривично дело според Кривичниот законик и друг закон на Република Македонија лицата за кои постои основано сомнение дека подготвиле или сториле кривични дела поврзани со конфликтот до 26 септември 2001 година,

- се запираат кривичните постапки за кривични дела според Кривичниот законик и други закони на Република Македонија против лицата за кои постои основано сомнение дека подготвиле или сториле кривични дела поврзани со конфликтот до 26 септември 2001 година,

- потполно се ослободуваат од издржување на казна затвор за кривични дела според Кривичниот закон и друг закон на Република Македонија лицата кои подготвувале или извршиле кривични дела поврзани со конфликтот до 26 септември 2001 година, и

- се определува бришење на осудата и се укинува правната последица на осудата заклучно со 26 септември 2001 година.

Одредбите од ставовите 1, 2 и 3 на овој член не се однесуваат на лицата кои извршиле кривични дела поврзани и во врска со конфликтот во 2001 година, кои се во надлежност и за кои Меѓународниот трибунал за гонење на лица одговорни за тешко кршење на меѓународното хуманитарно право на територијата на поранешна Југославија од 1991 година ќе поведе постапка.

Членот 1 од Законот за амнестија („Службен весник на Република Македонија“ бр.18/2002) треба да се толкува така што амнестијата се применува на сите сторители на кривични дела поврзани со конфликтот во 2001 година, заклучно со 26 септември 2001 година, освен за лицата кои извршиле кривични дела поврзани и во врска со конфликтот во 2001 година, а против кои Меѓународниот трибунал за гонење на лица одговорни за тешко кршење на меѓународното хуманитарно право на територијата на поранешна Југославија од 1991 година повел постапка.

Во однос на наводите од иницијативата со кои се оспорува Автентичното толкување на членот 1 од Законот за амнестија Судот го имаше предвид следното:

Според член 68 став 1 алинеја 2 од Уставот, Собранието на Република Македонија донесува закони и дава автентично толкување на законите.

Од наведената уставна одредба произлегува дека Собранието на Република Македонија има овластување да дава автентично толкување на законски одредби, при што Уставот остава законодавецот да го определи обемот и постапката на давањето на автентично толкување, со оглед на тоа што тој ја донесува законската одредба.

Автентичното толкување на член 1 од Законот за амнестија е дадено од страна на Собранието на Република Македонија на 19 јули 2011 година. Видно од стенографските белешки на Четвртата седница на Собранието на Република Македонија одржана на 19 јули 2011 година за автентичното толкување од вкупно 92 пратеника, 63 гласале „за“ и 29 „против“.

Според правната теорија, автентичното толкување на законите значи утврдување на содржината и на вистинската смисла на веќе донесен закон, кој во примената покажува нејасност, двосмисленост или содржи празнина. Автентичното толкување е составен дел на објавени закони, а не негово дополнување или нов закон. Тоа се применува од моментот на влегување во сила на законот што се толкува, на случаи кои не се решени (ретроактивно дејство). Ова толкување стапува на местото на одредбите на која се однесува и на тој начин станува дел од законот од самиот почеток на неговото влегување во сила.

Во оспореното Автентично толкување („Службен весник на Република Македонија“ бр.99/2001) најпрво е цитиран членот 1 кој содржи 4 става, а потоа во последниот став е предвидено дека членот 1 од Законот за амнестија („Службен весник на Република Македонија“ бр.18/2002) треба да се толкува така што амнестијата се применува на сите сторители на кривични дела поврзани со конфликтот во 2001 година, заклучно со 26 септември 2001 година освен за лицата кои извршиле кривични дела поврзани и во врска со конфликтот во 2001 година, а против кои Меѓународниот трибунал за гонење на лица одговорни за тешко кршење на меѓународното хуманитарно право на територијата на поранешна Југославија од 1991 година, повел постапка.

За разлика од содржината на Автентичното толкување во членот 1 став 1 од Законот за амнестија е предвидено дека: со овој закон се ослободуваат од гонење, се запираат кривичните постапки и потполно се ослободуваат од извршувањето на казната затвор (во натамошниот текст: амнестија), граѓани на Република Македонија, лица со законски престој, како и лица кои имаат имот или семејство во Република Македонија (во натамошниот текст: лица), за кои постои основано сомневање дека подготвиле или сториле кривични дела поврзани со конфликтот во 2001 година, заклучно со 26 септември 2001 година.

Според став 2 од членот 1 од Законот, определено е дека: амнестијата се однесува и на лица кои и пред 1 јануари 2001 година, подготвувале или сториле кривични дела во врска со конфликтот од 2001 година.

Во ставот 3 алинеи: 1 и 2 од Законот е предвидено ослободување од гонење и запирање на кривичните постапки за кривични дела според Кривичниот законик или друг закон на Република Македонија против лицата за кои постои основано сомнение дека подготвиле или сториле кривични дела поврзани со конфликтот до 26 септември 2001 година. Во алинеата 3 од истата одредба е предвидено потполно ослободување од извршувањето на казната затвор за кривични дела според Кривичниот законик и други закони на Република Македонија на лицата кои подготвиле или извршиле кривични дела поврзани со конфликтот до 26 септември 2001 година, а во алинејата 4 е определено бришење на осудата и укинување на правните последици на осудата заклучно со наведениот датум.

Според член 1 став 4 од Законот, е определено дека амнестијата не се однесува на лицата кои извршиле кривични дела поврзани и во врска со конфликтот во 2001 година, кои се во надлежност и за кои Меѓународниот трибунал за гонење на лица одговорни за тешко кршење на меѓународното хуманитарно право на територијата на поранешна Југославија од 1991 година ќе поведе постапка.

Од компарацијата на членот 1 од Законот и оспореното Автентично толкување произлегува дека Автентично толкување преставува скратена содржина на членот 1 од Законот. Тие меѓусебе се разликуваат по тоа што во законскиот текст е содржана формулацијата: „ќе поведе постапка“, а во толкувањето е содржана формулацијата: „повел постапка“. Останатите изрази употребени во толкувањето се сосема идентични со законскиот текст.

Имајќи ја предвид содржината на членот 1 од Автентичното толкување која всушност е целосно преземена од Законот за амнестија и даденото појаснување за тоа како треба да се толкува во примената законската одредба, според мислењето на Судот содржината на Автентичното толкување всушност претставува само скратена содржината на член 1 од Законот. Оттаму, даденото автентично толкување е без суштинска нова содржина, која би требало да биде во функција на интерпретација на нормата за која се дава толкувањето, односно во суштина да ја разјасни недоволно јасната норма, што овде не е случај. Ова имајќи ја предвид целта што треба да се постигне со автентично толкување, а тоа е со него да се даде појаснување што се сакало да се постигне со таквата норма, како и тоа што тоа ќе значи во примената и како ќе се одрази постојната норма.

Тргувајќи од наведеното, Судот смета дека содржината на конкретното Автентично толкување, која во себе не содржи било како појаснување по однос на тоа како треба да се разбере содржината на членот 1 од Законот и како треба истиот да се примени, Судот оцени дека истото не е подобно за уставно судска оценка.

Исто така, Судот имаше предвид дека автентичното толкување и членот 1 од Законот имаат иста суштина по однос на прашањето кои кривични дела не подлежат на амнестија, заради надлежност на Меѓународниот трибунал, а притоа Судот за членот 1 од Законот веќе утврдил дека е во согласност со Уставот, кој на два пати е оценет како согласен со Уставот.

Од наведеното, произлегува дека Уставниот суд не е надлежен да детектира за кое обвинето лице, за кое конкретно кривично дело, за кој конкретен формиран предмет ќе се однесува автентичното толкување од причина што на тој начин би преземал надлежност на Собранието на Република Македонија, на редовните судови и обвинителството, односно би навлегол во практичната примена на самиот закон. Поради тоа, секое поинакво толкување на автентичното толкување и впуштање во давање на одговор на наводите од иницијативите во суштина би го навел Судот преку своето мислење да нормира односи кои се надвор од неговата надлежност пропишана со Уставот.

8. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од ова решение.

9. Ова решение Судот го донесе во состав од претседателот на Судот, Бранко Наумоски и судиите д-р Наташа Габер-Дамјановска, Елена Гошева, Исмаил Дарлишта, Никола Ивановски, Вера Маркова, Сали Мурати, д-р Гзиме Старова и Владимир Стојаноски. Решението по однос на Автентичното толкување Судот го донесе со мнозинство гласови.

У. бр. 158/2011
31 октомври 2012 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
Бранко Наумоски, с.р.

СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3500.

Врз основа на Амандман XXIX на Уставот на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр.107/2005 година), член 42 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр.58/2006) и член 31 став 1 алинеја 4 и член 46 од Законот за Судски совет на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 60/2006 година), Судскиот совет на Република Македонија на редовната 139-та седница одржана на ден 14.11.2012 година, ја донесе следната

О Д Л У К А ЗА ИЗБОР НА СУДИИ ПОРОТНИЦИ НА ОСНОВЕН СУД СКОПЈЕ 1 СКОПЈЕ

За судии поротници на Основен суд Скопје 1 Скопје се избрани:

1. Ана Павле Алексоска
2. Диљавер Али Али
3. Јасминка Сиљан Ајтовска
4. Верица Борис Анастасова
5. Маја Јосиф Ангелова
6. Валентина Недан Анегелковска
7. Милица Горѓе Ангеловска
8. Перица Владимир Анчевски
9. Вера Лазар Апостоловска
10. Васка Божин Арсовска
11. Анета Перо Атанасовска
12. Звонко Александар Ашиков
13. Мирјана Петар Бабамова
14. Марица Благо Белопета
15. Вера Пејко Бошковска
16. Орхан Имрли Веапи
17. Ана Воислав Величковиќ
18. Љупка Илија Величковска
19. Ирена Софрониј Велкоска
20. Павлинка Велче Велковска
21. Александар Стојан Велковски
22. Руди Душан Вуков
23. Богданка Љубе Грашеска
24. Јулијана Илчо Дамјановска
25. Десанка Бранислав Димовска
26. Билјана Радомир Димулкова
27. Радмила Злате Добрула
28. Стефан Крсто Додов
29. Лидија Велимир Јованоска- Димоска
30. Виолета Цветан Горѓиевска
31. Мирјана Вељан Горѓиевска
32. Трајче Матеј Горѓиевски
33. Ива Венче Горческа
34. Милка Милчо Додевска -Гурчинова
35. Јелица Тодор Зафировска
36. Снежана Љупче Здравевска
37. Александар Миле Здравевски
38. Зоја Јанко Зердеска
39. Љиљана Методи Ивановска
40. Маргарита Сретен Ивановска
41. Љиљана Никола Ивановски
42. Рајна Даме Ивановска
43. Лоза Васил Илиевска
44. Бранислава Стојмир Јаневска
45. Гордана Тодор Јанкова
46. Методие Трајко Јованов
47. Убавка Доце Јовановска
48. Драгица Добривоје Јовичиќ
49. Шчипе Реџеп Кајоли
50. Весна Александар Калинска
51. Љупка Ристо Камчевска
52. Елена Милан Карер
53. Љиљана Зоран Касапова
54. Ѓоко Косто Кацуновски
55. Марица Димитар Кондовска
56. Јован Горѓи Костадинов
57. Марга Саво Костадиновска
58. Соња Боривој Костовска
59. Лидија Ангел Крајчиновиќ
60. Фросинка Ристо Крстевска
61. Жарко Душан Крстески
62. Марија Лазар Лазаревска
63. Снежана Лефче Лазаревска
64. Гургена Русе Лазева
65. Зорица Бранко Лашковска
66. Томи Симе Малиновски
67. Алмир Бистра Мартиновиќ
68. Надица Горѓи Мартиновска
69. Славица Јово Методијева
70. Јелица Митко Мијалковска
71. Стојна Трендафил Милошевска
72. Сашо Благе Милошевски
73. Светлана Радоје Митевска
74. Елена Мито Минчева
75. Момчило Ратко Михајловски
76. Петранка Илија Младенова
77. Мира Стојан Мусманова
78. Марина Милисав Настеска
79. Ирена Тоше Нацевска
80. Магдалена Стојан Нацевска
81. Нада Тоде Николова
82. Бранка Александар Николовска
83. Сузана Стојче Николовска
84. Љубинка Благоја Органџиева
85. Андромахи Петар Пајиќ
86. Блага Божидар Пановска
87. Гордана Радивое Пашоска
88. Дунавка Душан Пашовска
89. Валентина Благоја Петровска
90. Роза Милосав Пејковска
91. Весна Ташко Ботинова -Пецевска
92. Рифат Абаз Потуровиќ
93. Лилјана Трпко Пулеска
94. Лиле Благоја Радеска
95. Гордица Миле Ристевска
96. Дејан Седек Ристески
97. Цвета Иван Саздовска
98. Митко Делимир Сандев
99. Божица Панче Силјаноска
100. Снежана Радоје Симонова
101. Ели Милтијади Синаткова
102. Гордана Петар Смилковска
103. Татјана Звонко Станисављевиќ
104. Костанда Никола Станојевска
105. Гордана Павле Станојковска
106. Лазо Фоти Стефанов
107. Вера Слободе Стефаноска
108. Гордана Петре Стојанова
109. Снежана Борис Стојановска
110. Стојанка Ристо Стојановска
111. Светлана Вељо Стојановска -Васова
112. Ленче Томе Стојковска
113. Томислав Миодрог Стошиќ
114. Анета Стое Спасевска
115. Силвана Иван Спасовска
116. Славица Русе Тодоровска
117. Сања Драган Томиќ
118. Атанаска Костадин Трајковска
119. Лилјана Јордан Трајковска
120. Тодорка Трајан Христовска
121. Данка Борис Цветановска
122. Раде Војислав Цветановски

123. Благоица Трајан Цветковска
124. Валентина Костадин Цветковска
125. Весна Јован Цветковска
126. Оливера Борис Шокларовска и
127. Бранка Владимир Шуица.

Оваа одлука влегува во сила 14.11.2012 година.

Бр. 07-1724/1 15 ноември 2012 година Скопје	Судски совет на Република Македонија Претседател, Александра Зафировска, с.р.
---	---

3501.

Врз основа на Амандман XXIX на Уставот на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр.107/2005 година), член 42 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр.58/2006) и член 31 став 1 алинеја 4 и член 46 од Законот за Судски совет на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 60/2006 година), Судскиот совет на Република Македонија на редовната 139-та седница одржана на ден 14.11.2012 година, ја донесе следната

О Д Л У К А
ЗА ИЗБОР НА СУДИИ ПОРОТНИЦИ НА ОСНОВЕН
СУД ВЕЛЕС

За судии поротници на Основен суд Велес се избрани:

1. Розета Марковска
2. Жаклина Василевска
3. Сања Димеска
4. Наталија Иванова
5. Јелена Кирик
6. Далибор Трајковски
7. Снежана Пајтончиева
8. Сања Најдовска
9. Билјана Гевчева
10. Елизабета Гајдова
11. Елеонора Попова
12. Мимоза Трајковска
13. Марјан Јанев
14. Мери Стојчевска
15. Биљана Кимова
16. Весна Кирова
17. Јасминка Бонева
18. Добрида Божинова
19. Елена Кулафкова
20. Борка Јанева
21. Весна Анастасовска
22. Наташа Здравковска
23. Весна Коневска
24. Анета Наковска
25. Жаклина Јаневска
26. Снежана Леова
27. Ружица Кајнакчиева
28. Светлана Андонова
29. Љилјана Аризанковска
30. Бранко Волчески
31. Радица Јовевска
32. Мимоза Пановска – Тодоровска
33. Диме Андоновски
34. Татјана Цветковска
35. Александра Бошкова
36. Биљана Давчевска
37. Силвана Илиева- Печкова
38. Елита Пановска
39. Велика Гелева
40. Наталија Димовска
41. Никола Стојанов
42. Бојана Анастасова
43. Будимка Бошкова Бангиевска
44. Милена Коцева

45. Родна Амбаркова
46. Илија Станоев
47. Иван Недев
48. Катерина Мијајлевски
49. Марија Стојановска
50. Даниела Стојановска -Пановска
51. Горѓи Јамалов
52. Виолета Стефанова
53. Даниела Горанчалиева
54. Ангелина Додов
55. Катерина Унева
56. Ленче Аритонова
57. Мелпомени Цивалековска
58. Марина Ристовска
59. Звонко Илков
60. Лилјана Анастасова
61. Елизабета Качурова
62. Александар Симитчиев
63. Елизабета Давитковска
64. Суза Фаркаш
65. Родне Масевска
66. Милена Христова
67. Благојка Гошевска
68. Марјана Димовска
69. Маја Унева
70. Душко Станчев
71. Смиљка Климакова и
72. Маргарета Роман Тодорова.

Оваа одлука влегува во сила 14.11.2012 година.

Бр. 07-1725/1 15 ноември 2012 година Скопје	Судски совет на Република Македонија Претседател, Александра Зафировска, с.р.
---	---

СОВЕТ НА ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛИ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3502.

Советот на Јавните обвинители на Република Македонија, согласно член 9 од Законот за Советот на Јавните обвинители на Република Македонија („Службен весник РМ“ бр. 150/07), на својата седница одржана на 14.11.2012 година ја донесе следната

О Д Л У К А

I

На Љупчо Симовски роден 15.11.1948 година, избран на 25.04.2012 година за Јавен обвинител во Основното јавното обвинителство Тетово, без ограничување на траење на мандатот му се утврди престанок на функцијата јавен обвинител поради исполнување на условите за старосна пензија.

II

Функцијата јавен обвинител и работниот однос му престанува заклучно со 30.11.2012 година.

СОР бр. 14/12 15 ноември 2012 година Скопје	Совет на јавните обвинители на Република Македонија Претседател, Костадин Кизов, с.р.
---	---

Член 4

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати кои согласно Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон при увоз и/или производство на нафтени деривати и тоа:

а) Моторни бензини - ЕУРОСУПЕР БС - 95 - ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит до 0,890 до 0,890
б) Дизел гориво - ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит до 0,300
в) Масло за горење - екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	ден/лит до 0,300
г) Мазут - М-1 НС	ден/кг до 0,740

Член 5

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука акцизите кои ги плаќаат обврзниците согласно Законот изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини - ЕУРОСУПЕР БС - 95 - ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит до 22,031 до 21,855
б) Дизел гориво - ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит до 12,297
в) Масло за горење - екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	ден/лит до 3,170
г) Мазут - М-1 НС	ден/кг до 0,100

Член 6

Во малопродажните цени утврдени согласно членот 2 од оваа одлука, трошоците на прометот на секој поодделен нафтен дериват од секоја ценовна група изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	Ед. мерка	(1 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ)
ЕУРОСУПЕР БС - 95	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕЛ 1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
МАЗУТ М-1 НС	ден/кг	0,400	0,400	0,400	0,400

Член 7

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се применува од 00:01 часот на 20.11.2012 година и истата ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“ и на веб-страницата на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија.

Бр. 02-2159/1
19 ноември 2012 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

3504.

ИСПРАВКА

Во Одлуката за влегување во сила на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија, со број УП1 бр. 07-69 од 10.10.2012 година, на Друштвото за производство на електрична енергија и консалтинг ЕНСОЛ ДООЕЛ Скопје, објавена во „Службен весник на РМ“ бр. 133 од 26.10.2012 година, направена е техничка грешка.

Имено во називот на друштвото во точките 1, 2, 3 и во делот Лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија, во точка 1 и во точка 12 по зборовите: „ЕНСОЛ“ ДООЕЛ стои: „увоз-извоз Скопје“, а треба да стои само: „Скопје“, при што се бришат зборовите: „увоз-извоз“.

УП1 Бр. 07-69/11
16 ноември 2012 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

ФОНД ЗА ПЕНЗИСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

3505.

Врз основа на член 157 став 1 точка 1, а во врска со член 126 став 6 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување (“Службен весник на РМ” бр.98/2012), Управниот одбор на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 12 ноември 2012 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНИОТ ОБЕМ И СОДРЖИНАТА НА МЕДИЦИНСКАТА ДОКУМЕНТАЦИЈА ВО ПОСТАПКАТА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ ПРАВА ПО ОСНОВА НА ИНВАЛИДНОСТ

Член 1

Со оваа одлука се уредува задолжителниот обем и содржината на медицинската документација потребна за оцена на работната способност за утврдување на инвалидноста на осигурениците од Комисијата за оцена на работната способност на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија (во натамошниот: Фондот).

Член 2

Како медицинска документација, во смисла на член 1 на оваа одлука, се подразбира предлогот за медицинско вештачење, со наод и мислење за здравствената состојба на осигуреникот и задолжителниот обем и содржината на медицинската документација, според видот на заболувањето, што е неопходен за верификација на дијагнозата според критериумите утврдени со оваа одлука, и по потреба и копија од здравствениот картон на осигуреникот со печат од матичниот лекар дека е верен на оригиналот, за текот на досегашното лекување.

Член 3

Предлогот за медицинско вештачење, со наод и мислење за здравствената состојба и за работната способност на осигуреникот (Образец бр.3), го пополнува и заверува надлежен матичен лекар .

Член 4

Медицинската документација од член 2 и предлогот за медицинско вештачење од член 3 на оваа одлука мора да биде во оригинал, заверена со штембил и печат на здравствената установа, потпис и печат на лекарот, односно овластеното лице, број на лекарскиот дневник или друг број од службената евиденција на здравствената установа и пополнети на машина за пишување или компјутер.

Член 5

Медицинската документација потребна за верификација на дијагнозата на главната болест, неопходно треба да содржи податоци за:

- Почетокот на болеста или повредата, односно причината и околностите под кои настанала болеста или повредата;

- Текот на лечењето на осигуреникот (амбулантно или стационарно), со назнака на денот од кога се лечел, под кои дијагнози и со каков успех, како и за должината на непрекинато боледување;

- Текот на медицинската рехабилитација, со назнака на установата во која осигуреникот се рехабилитирал, периодот во кој е извршена рехабилитацијата и успехот на рехабилитацијата;

- Сегашна здравствена состојба, а посебно податоци за:

- видот на анатомското оштетување,
- функционалното оштетување,
- прогноза на болеста.

Медицинската документација потребна за верификација на другите болести кои влијаат на инвалидноста треба само да ја докаже сегашната состојба на анатомското и функционалното оштетување и не смее да биде постара од шест месеци.

Член 6

Податоците наведени во член 4 на оваа одлука се утврдуваат врз основа на:

- Отпусни листи или преписи на болеста од здравствената установа во која осигуреникот се лечел и тие треба да содржат податоци за сите наоди и извршени прегледи (епикриза),

- Специјалистички наоди треба да бидат пополнети на машина за пишување или компјутер, на пропишани обрасци, а покрај утврдените дијагнози треба да бидат опишани и анатомските и функционалните промени во текот на специјалистичкиот преглед,

- Дијагностичките тестови (ЕКГ, ЕМГ, спирометрија, БМ, сцинтиграфија, наодите на ендоскопија), резултатите на сите други дијагностички постапки врз основа на кои е верифицирана дијагнозата на болеста, како и лабораториски наоди.

Член 7

Кај осигуреникот кај кого како причина на инвалидноста се оценува професионална болест, треба да се приложи експертиза од соодветна установа од областа на медицина на трудот–Скопје, од која треба да се види дали професионалното заболување е утврдено во согласност до Правилникот за професионалните заболувања.

Кај осигуреникот кај кого како причина на инвалидноста се оценува повреда, се приложува пријава за повреда при работа, заверена од Фондот за здравство и соодветна медицинска документација за природата и лекувањето на повредата.

Кај осигуреникот–професионален возач се приложува лекарско уверение од надлежна здравствена установа.

Член 8

Задолжителен минимум на медицинска документација неопходен за верификација на дијагнозата, според видот на заболувањето, и тоа за:

1. Инфективни и паразитарни болести

За верификација на дијагнозата на инфективни и паразитарни болести, кај бацилоносителството (црвени заразни болести: салмонела, шигелоза, резистенстафилокок, стрептококна инфекција и други) е потребна следната медицинска документација:

- 1) Отпусна листа или препис на историјата на болеста на соодветната установа;

- 2) Бактериолошки наод со кој се докажува постоењето на причинителот при последователни прегледи во подолг временски период;

- 3) Мислење на соодветната здравствена установа дека случајот не може да се излекува.

2. Позни последици на акутен полиомиелитис:

Дијагнозата на позните последици на акутен полиомиелитис се потврдува со исцрпни податоци за досегашното лекување и за анатомското и функционалното оштетување. Задолжителна е електромиографија на оштетените мускулни групи, тестови на мускулната сила и гониметрија.

3. Белодробна туберкулоза

- 1) Дијагнозата на белодробната туберкулоза се потврдува со медицинската документација што ја верификува сегашната состојба, а мора да одговори на определени прашања:

- a) Дали процесот е активен,
- б) Дали процесот е стабилизирани,
- в) Дали процесот е инактивен.

- 2) Се прилага наодот на надлежниот АТ диспансер, со податоци: од кога почнала болеста; дали бил ВК позитивен во плуканицата или во желудочниот сок на почетокот на лекувањето; дали е лекуван во стационарна установа, или под контрола на надлежниот АТД; вкупното количество на примените АТЛ во текот на лекува-

њето; дали е лекуван континуирано или дисконтинуирано; дали сега прима лекови и кои, или од кога не прима лекови:

3) Снимка на белите дробови во ПА положба и КТ, со наод од пнеумофтизиолог или интернист за почетокот и текот на заболувањето. Последните снимки не смеат да бидат постари од еден месец, а картонот на увид во АД е задолжителен.

4) Се наведува дали е постигната трајна конверзија на спутумот—трајна стационарност;

5) Се наведуваат најмалку три резултати, а последниот не смее да биде постар од еден месец;

6) Наод од спирометриско испитување. Ако постои тешко оштетување на дишната функција (по стабилизирање на специфичниот процес на белите дробови), потребни се резултати од испитувањето на гасовите во артериската крв во мирување и при оптоварување со физичка работа;

7) Наод на кардиолог со опис на ЕКГ.

Кај хируршки интервенции на белите дробови се обезбедува следната документација:

1) Отпусна листа на болницата каде е извршена хируршката интервенција;

2) Резултати од спирометриските испитувања по стабилизациониот период по хируршката интервенција. Ако се установи тешко растројство на функцијата на белите дробови, потребни се и резултатите од анализата на гасовите во артериската крв во мирување и при физичко оптоварување со работа;

3) Наод на кардиолог со опис на ЕКГ.

4. Туберкулоза на мозочниот и на централниот нервен систем

За верификација на дијагнозата, на текот на болеста и на текот на лекувањето на туберкулозата на рбетниот мозок и на централниот нервен систем, служи отпусната листа, или преписот на историјата на болеста на установата каде што се лекувал болниот.

Дијагнозата мора да биде потврдена и со стандардни лабораториски и бактериолошки наоди.

За процена на сегашната состојба и функционално оштетување, потребни се наоди на соодветни специјалисти, на пример на: невропсихијатар, клинички психолог, окулист, оториноларинголог.

5. Туберкулоза на цревата, перитонеумот и мезентеријалните жлезди

Туберкулозата на цревата, на перитонеумот и на мезентеријалните жлезди се потврдува со медицинска документација која содржи:

1) Отпусна листа или препис на историјата на болеста од соодветни здравствени установи во кои се лекувал болниот;

2) Медицински докази за активна или инактивна состојба на процесот, т.е. дали состојбата е дефинитивна;

3) Медицински докази за големината на анатомско-морфолошките и функционалните оштетувања, т.е. за кои касни последици се работи, а по потреба и ЕХО и КТ на абдомен и евентуално ендоскопско испитување.

6. ТБЦ на коските и зглобовите

За верификација на дијагнозата на ТБЦ на коските и зглобовите потребни се медицински докази за стиологијата на болеста, за активноста на процесот и за завршеното лекување. Неопходни се стандардни рентгенски снимки на заболени делови на телото, евентуални хистолошки-патолошки наоди, лабораториски наоди и мензурација на обемот на движењата во два соседни зглоба.

7. Туберкулоза на генитоуринарниот систем

За верификација на дијагнозата на туберкулозата на генитоуринарниот систем е потребна медицинска документација:

1) За причинителот и за активноста на процесот: СЕ, ВК, микроскопски преглед, култивација, биолошки опит;

2) За локацијата и големината на оштетувањето (пиелографија, сцентиграфија по потреба);

3) За испитувањето на функцијата на бубрезите (обработка на нефролог и уролог);

4) Гинеколошки наоди (во случај на генитална ТБЦ).

8. Туберкулоза на други органи

Документацијата за верификација на дијагнозата на туберкулозата на други органи се обезбедува во специјализирани установи, како и податоци за активноста на процесот, за големината на анатомското и функционалното оштетување и прогноза на болеста и за натамошно лекување.

9. Ендокрини болести на метаболизмот на исхраната, diabetes mellitus

За верификација на дијагнозата кај ендокрини болести, болести на метаболизмот и исхраната, diabetes mellitus е неопходно:

1) Ендокринолошки лабораториски минимум: СЕ, хемограм, наод во урина, уреа, креатинин во крвта, гликемија, холестерол, глицериди со липидограм, протеинограм со електрофореза, електролити: Na, K, Ca, P, Cl, алкална резерва;

2) Офталмолошки наод, зависно од основното заболување, вирус базен со корекции, фундус, по потреба видно поле;

3) Невропсихијатриски наод: кранијални и периферни нерви, евентуални невролошки испати и асиметрии. По потреба, наод на клинички психолог EEG, EMG и др.;

4) При заболување на хипофизата: Rig Sellae turcicae, СТ, покрај наод на офталмолог и невролог и наод на неврохирург, ГТТ, алкална резерва, еден од следните тестови; Торнов, декаметозонски тест, метапирански тест, Гертер-Робинсонов тест, Робинсон-Каплеров тест, зависно од видот на основното заболување и дополнителното испитување на функцијата на штитната жлезда, надбубрежната и половите жлезди;

5) При заболување на штитната жлезда: сцинтиграфија и фиксација со JI3I, RB1 i T3, T4 i TS со тест на супресија и стимулација и наод на офталмолог и невролог и ЕКГ;

6) При заболување на паратиroidни жлезди: лабораториски минимум, Са во мочта, клиренс на фосфор, Са толаранс тест, дијагностички тест со кортизон, клиренс на креатинин, сцинтиграфија на штитната жлезда со JI3I и паратиroidни жлезди, кисела и алкална фосфатаза, РТТ наоди на бубрезите и на другите коски и ламина дура (вилици и заби), комплетен невролошки наод и ЕКГ.

7) При заболувања на надбубрежните жлезди: ендокринолошки лабораториски минимум, гликозурија, ГТТ, инсулин ТТ, кето и кортико-стероиди, Тронов тест, метапирински тест, декаметазонски тест, кеплер Пауер-Робинсонов тест, РТТ на надбубрезите, СТ на бубрезите и ултразвук:

8) При заболување на половите жлезди: наод на уролог, гинеколог, андролог и невропсихијатар;

9) Кај diabetes mellitus: задолжителен лабораториски минимум, гликемија со гликозурија за последните 3 месеци, три последователни тестови HgA1C (потврда или легитимација од советувалиште на дијабетичари). Кај полесни случаи и ГТТ, за сите наоди ТТ и ИТВ, наод на офталмолог и невропсихијатар, осцилометрија на долните екстремитети, ЕКГ и РТГ на белите дробови. При компликации на бубрезите и црниот дбор, потребни се функционални испитувања на овие органи. Ако, покрај основните ендокринолошки, постојат и други заболувања и компликации, се приложуваат соодветни наоди;

10) Кај сите ендокринолошки заболувања да се презентираат отпусните листи од болницата: специјалистички, интернистички и ендокринолошки и други извештаи за лекувањето, во последните наоди и мислења од тестирањето.

10. Авитаминоза и други дефицитарни состојби на прехраната, нутритивен маразам

Медицинската документација за авитаминоза и други дефицитарни состојби на прехраната, нутритивен маразем треба да содржи наоди што ја верификуваат дијагнозата, причината, анатомските и функционалните оштетувања и прогноза за болеста.

11. Болести на крвта и крвотворните органи

За верификација на дијагнозата на болести на крвта и крвотворните органи се потребни: лабораториски наоди што докажуваат постоење на болеста во потешки случаи и обработка на болните на хематолошки одделение или клиника со документација која ги покажува текот на болеста, резултатите од лекувањето, наодот и мислењето на хематолог или интернист за почетокот и текот на заболувањето, како и мислење за понатаможното лекување, ЕХО на абдомен, ЕХО на срце.

12. Душевные заболувања

Медицинската документација што е потребна за верификација на дијагнозите кај душевните заболувања е следната:

1) Кај сите душевни состојби и заболувања се неопходни наоди на невропсихијатар, кои треба да содржат:

- анамнеза;
- невролошки статус во карактеристични црти;
- психијатриски статус;
- наод на клинички психолог;
- социјална анкета од работното место;
- дијагноза со шифра според меѓународната класификација;

- мислење за потребата од натамошно лекување, евентуално клиничко испитување, прогноза за работната способност, потреба од евентуална професионална рехабилитација и слично;

2) Кај психозата и органските психотични состојби од привремен или траен карактер е задолжително претходно клиничко испитување, а резултатите од испитувањето треба да бидат концизирани во вид на извод кој треба да ги содржи: сите основни елементи за ова заболување, со посебен осврт на наодот на клиничкиот психолог, вид на заболувањето или растројството, прогноза и можности за ресоцијализација;

3) Кај сите душевни растројства кај кои може да се очекува интелектуално пропаѓање, односно детериорација, задолжителни се психограф и IQ (коэффициент на интелигенција);

4) Кај тешки неврози и особености е потребно и тимско мислење од соодветна установа;

5) Кај последиците од алкохолизмот е потребно кај болнички лекуваните случаи да се обезбеди отпусна листа со сите наоди, како доказ за обемот и видот на трајните последици врз органските структури и невропсихичката сфера;

6) Доколку не постои хоспитализација, потребно е минимум две години на амбулантно следење на лекар специјалист, според видот на болеста.

13. Болести на нервниот систем

За верификација на дијагнозата кај воспалените заболувања на централниот нервен систем, кај херидитарните и стекнатите болести на овој систем, се неопходни наоди од невропсихијатар, кои треба да содржат:

1) Кратка анамнеза: невролошки статус во карактеристични црти, психијатриски статус, дијагноза, мислење за потребата од натамошно лекување, евентуално клиничко испитување, прогноза, потреба од евентуална професионална рехабилитација и сл.;

2) Кај системските воспалителни и васкуларни заболувања CNS, како и кај системските невромускуларни заболувања, неопходни се претходно клинички испитувања и исцрпен извештај од соодветна установа за најдената состојба;

3) Кај заболувањата на периферниот нервен систем и мускулите, покрај наод од невропсихијатар—според упатството и претходното поглавје, задолжително да се прибави и наод на електродегенеративните реакции и електромиографски наод;

4) Кај трауматските оштетувања (кранио-церебрални повреди) е потребно презентирање на релевантни податоци за времето, местото, начинот и наодот на укажаната прва помош, резултатите од клиничкото испитување на последиците од траумата и преостанатите психофизички способности (исцрпен невропсихијатриски статус, психограм, електро-енцефалограм, СТ и отпусна листа за лекувањето);

5) Кај епилептичните болести и сродните синдроми е задолжителна билничка верификација, покрај по исцрпна анамнеза, да се прибави хетероанамнеза за релевантни околности (да се прибават и податоци за зачестеноста на нападите), задолжително електроенцефалографски наод, претходно болничко испитување. Психијатрискиот статус кај оваа група заболувања мора да биде попрецизен за околноста дали постојат психички растројства, а ако постојат, дали тие се во врска со основните заболувања, со соодветна аргументација.

14. Болести на увото и мастоидеусот

За верификација на дијагнозата кај болести на увото и мастоидеусот, како и кај други оториноларинголошки заболувања, е неопходна медицинска документација со наоди од специјалист оториноларинголог, кои треба да содржат:

1) Кратка анамнеза, краток оториноларинголошки наод на локалниот статус;

2) Дијагноза, која мора да биде така поставена што од неа може да се огледа и етиологијата на заболувањето, односно оштетувањето на слухот или на вестибуларниот апарат. Ако етиологијата е непозната, треба да се назначи како и ако утврденото заболување и состојба можат да бидат последица од различни етиолошки фактори;

3) Докази на аудиометрија и аудиограм работен непосредно пред излегувањето на ИК, проценка на степенот на оштетување на слухот во проценти според таблиците на Sabin-Fowler кај сите заболувања што го доведуваат во прашање слухот;

4) Резултати на испитувањето на функцијата на вестибуларниот (калоричен тест), а кога овој е контраиндициран, потребни се други соодветни тестови (електроинстигамографија и слично) и наоди од невролог кај оштетувањето на функцијата на вестибуларниот апарат;

5) Мислење за работната способност, односно за погодноста за работа на работни места за кои се предвидени посебни здравствени услови, кај сите случаи на заболувања на увото.

15. Заболувања на окото и на аднексот на окото

Медицинската документација која ги верифицира дијагнозата и оштетувањата на функцијата на видот се состои од: историја на болеста (анамнеза), отпусна листа од одделение за очни болести, од болницата и други слични установи; специјалистички наоди на окулист, со податоци за функцијата на видот. Се испитуваат интегралните функции на видот, и тоа:

1) Острината на видот: да се наведе натурална острината и острината со корекција, задолжително да се запише корекцијата во диоптрии (Ако лицата се помлади од 40 години, неопходна е скиаскопија во хоматропинска медријаза);

2) Испитување на видното поле на периметар и да се назначат големините на значката и големината на осветленоста на значката. Задолжително да се приложат наоди на видното поле;

3) Преглед на предниот и задниот сегмент на окото на биомикроскоп, со опис на најдените промени (ако се најдат заматувања на оптичките медиуми, да се наведе локализацијата централно, парацентрално);

4) Преглед на очното дно со опис на папилата на видниот нерв, макуларната регија, крвните садови на ретината-хороидејата, како и други промени на ретината. Најдените промени, како што се: хеморагии, ексудации, аблации, како и воспалителни и дегенеративни промени, детално да се опишат со локализација;

5) Мерење на интраокуларниот притисок и да се наведе со кој апарат (Schiotz, апланационен тенометар);

6) Состојба на моталитетот, особено ако осигуреникот се жали на појава на двослика (Lancaster-ов тест, Хес и др.), наод на невролог;

7) Состојба на бинокуларниот вид (постои, не постои I, II, III степен и да се наведе методот на испитувањето).

Испитувањето на просторниот вид, стереовидот, адаптацијата, видувањето на бои, да се бара кај определени занимања, како на пр. работници што работат на височини (кранисти, сидари, електромонтери), кај кои е неопходно да се бара состојбата на длабинскиот стереовид; кај возачите професионалци (железничари, пилоти, морнари), покрај наодот на длабинскиот стереовид е неопходен наод за состојбата на адаптацијата и наодот на тестовите за разликување на боите поради работите што се вршат;

8) Испитување на колорфункцијата (на Ischiha).

16. Хипертензии

За верификација на дијагнозите кај хипертензиите се потребни интернистички извештаи или отпусна листа од болницата со јасно испишан стадиум на хипертензионата болест, и тоа:

1) ЕКГ, ЕХО на срце, тест на оптоварување преглед на очното дно, биохемиска анализа-фактори на ризик, холтер monitoring со терапија, TEleRtg, ЕНО на УТ.

Во случај на компликација на бубрезите, се потребни тестови за испитувања на бубрежната функција (креатинин клиренс, уринокултура, евентуална интравенска пиелографија). Во случај на компликација на централниот нервен систем е неопходен наод на невролог.

2) Кај секундарната артеријска хипертензија е неопходна отпусна листа за болничкото испитување и лечење, видот на хипертензијата, односно основното заболување со лабораториски, рентгенолошки и други помошни дијагностички методи на испитување.

17. Ишемички болести на срцето

За верификација на дијагнозата на ишемични болести на срцето е потребен специјалистички извештај или отпусна листа, каде што е јасно кажано за која форма на коронарна болест се работи, и тоа:

За инфаркт на миокардот:

- отпусна листа за акутната фаза на болеста и за лекувањето, кардиолошки извештај за сегашната состојба на кардиоваскуларниот систем и податоци за спроведената медицинска терапија, како и извештај за тоа дали состојбата е стабилна или постои еволуција на болеста.

- TeleRtg, ЕКГ наод, на срцето, лабораториски анализи, седиментација, трансaminaза, гликемија и липограм-треба да имаат најнов датум-стари најмногу еден месец. Наоди од последните две години.

- повторени наоди со ергометриско тестирање за процена на функционалната состојба на кардиоваскуларниот систем ако нема контраиндикации. Ако дошло до електрокардиографска реституција на некротичниот, односно фиброзниот дел на миокардот, задолжителна е векторкардиографија. Изричен одговор на прашањето дали е спроведена целосна медицинска рехабилитација (ако не е, зошто).

2) За ангина пекторис е задолжителна ергометрија, интермедијарен коронарен синдром, кардиолошки наоди со податоци за времето на настанувањето на болеста, за текот и успехот на лекувањето, за видот на терапијата, како и извештај за сегашната состојба, дали болеста е во еволуција или е стабилизирана, како и извештај дали е спроведена целосна медицинска рехабилитација.

Ако е извршена ревакуларизација (оперативна или со коронарографија) потребно е ергометриско испитување, КСТ и ЕХО по спроведена рехабилитација.

Ако ЕКГ наодот е нормален, анамнестичките податоци и клиничката слика неубедливи, како и во ситуација кога болеста е во долготрајна еволуција, неопходни се податоци за клиничкото испитување и лекувањето.

18. Други форми на заболувања на срцето

За верификација на дијагнозата кај хроничните миокардити е потребно со медицинската документација да се обезбеди:

1. Отпусна листа со опис на акутната фаза на болеста и понов специјалистички извештај со седиментација, фибриноген, ЕКГ наод, телерадиографија на срцето, а ако нема медицински податоци за акутната фаза на болеста, ни позитивна анамнеза, потребни се повеќе специјалистички извештаи со податоци што ја оправдуваат главната дијагноза на хроничен миокардит (присуство на валвуларна срцева мана, перикардит) или отпусна листа од кардиолошко одделение, со податоци за клиничкото испитување и лекување.

2) Кај хронично белодробно срце; отпусна листа или специјалистички извештај со задолжителни податоци за болеста која довела до оштетување на белодробната функција, РО-графија на белите дробови, спирометрија по потреба, оксиметрија во мирување и

со оптоварување, ЕКГ наодот. За дијагноза на хронично белодробно срце мораат во целост да се почитуваат електрокардиографските и клиничките критериуми што ги има дадено Комитетот на стручњаци на Светската здравствена организација и што се применуваа до 1968 година.

3. Кај примарна кардиомиопатија: специјалистички извештај, со опис на физикалниот наод на срцето, за настанувањето и еволуцијата на болеста, ЕКГ наод, телерадиографија на срцето. Резултатите од деталното испитување преку: ехокардиографија, векторкардиографија, ергометриски тест, MPS по потреба да се врши клиничко испитување во текот на кое треба да се исклучи коронарна болест, хипертензивно заболување на срцето, срцеви мани и други.

4. За вродени срцеви мани се потребни специјалистички наоди или отпусни листи со резултатите од испитувањето, ехокардиографија, фонокардиографија, катетеризација на срцето, сегашна состојба на хемодинамското испитување на кардиоваскуларниот систем. Неопходно е да се наведат податоците за потребата од хируршка корекција за резултатите од постоперативната состојба, ако е работена хируршка интервенција.

5. Кај вграден електростимулатор се следи функцијата на ЕС, потребно е РТГ на бели дробови и срце, ЕХО и повеќе ЕКГ наоди како и причина заради која е вграден ЕС.

19. Заболувања на горните дишни патишта

Кај заболувањата на горните дишни патишта е потребна соодветна медицинска документација за верификација на дијагнозата.

Покрај задолжителната документација со која се идентификуваат видот и обемот на анатомските и функционалните оштетувања, задолжителни се и специјалистичките наоди од оториноларинголог.

20. Неспецифични белодробни заболувања

За верификација на дијагнозата на неспецифични белодробни заболувања е потребна медицинска документација, и тоа:

1) Снимка на белите дробови на ПА положба и профилни снимки,

2) Наод од спирометриско испитување, со евентуална примена на бронходилатетер, неколку спирограми за да се стекне впечаток за реверзибилноста на растојството на белодробната функција,

3) Определување на резидуалниот волумен со вообичаени методи,

4) Резултати од испитувањето на гасовите со артериска крв во мирување и при оптоварување со физичка работа, ако се установи тешко оштетување на белодробната функција, која трае подолго време (1-2 години),

5) Кожни проби на стандардните инхалациони алергии и на алергените од работното место,

6) Податоци за спроведените стапки на рехабилитација на респираторниот болен.

7) Наод од кардиологот со опис на ЕКГ.

21. Болести на дигестивниот систем, болести на хранопроводот, дуоденумот и други болести на цревата и перитонеумот

Клиничката дијагноза на болести на дигестивниот систем, болести на хранопроводот, желудникот, дуоденумот и други болести на цревата и перитонеумот се докажува со медицинска документација на почетокот на болеста, за текот на болеста, за начинот на лекувањето, за резултатите од лекувањето, за активноста на процесот, за стабилизацијата на процесот и за прогнозата.

За да се докаже сегашната состојба, задолжителни се: Ехо на абдомен, и КТ на абдомен по можност, гастроскопија, колоноскопија, езофагоскопија, пасажа на црева и лабораториски анализи.

1) За болестите на црниот дроб, жолчното кесе и панкреасот, дијагнозата се докажува со медицинска документација која зборува за почетокот на болеста, за текот на болеста, за резултатот од медицинската рехабилитација и за прогнозата. Заради приказ на сегашната состојба е потребен клинички наод за испитување на функцијата на црниот дроб.

2) За инсуфициенција на црниот дроб се потребни: Ехо, клинички преглед и лабораториски анализи.

3) За болест на жолчното кесе или панкреасот се потребни; ехо и лабораториски анализи.

22. Болести на уринарниот систем, нефритиси и нефрози и други уринарни болести

Дијагнозата на болеста на уринарниот систем, нефритиси и нефрози и други уринарни болести се докажуваат со медицинска документација за почетокот на болеста, за причината на болеста, за текот на болеста, за успехот и лекувањето и за прогнозата. Документацијата за сегашното анатомско-функционално оштетување треба да содржи;

- хемограм; хемокрит, уреа, натриум калциум, холестерол, вкупни белтачини, електрофореза и липиди;

- наод на уринот; албумен (квалитативно и квантитавно), седимент, шеќер, концентрација и реакција на урината;

- уринокултура,

- наод за функцијата на бубрезите, проба на концентрација, Phenolosulphophatelein проба серум на креатинин и креатинин клиренс,

- I.V. urologram (инфузионен пиелограм, а сосема по исклучок ретропенумперитонеум).

Во определени случаи е потребен резултатот од Ехо и радиоренограм, скинтиграм на бубрезите, како и артериографија кај промена на големината, формата и положбата на бубрезите.

Од специјалистичките наоди е потребен наод од окулист, а во случај на повишен крвен притисок – и наод од кардиолог.

23. Болести на кожата и поткожното ткиво

За верификација на дијагнозата на болести на кожата и на поткожното ткиво е потребна медицинска документација за почетокот на болеста, за причината на

болеста, за текот на болеста, за резултатите од лекувањето и за прогнозата. Треба да се испита дали болеста настанала во врска со работата на работното место на осигуреникот.

24. Болести на мускулно - коскениот систем и на врзивното ткиво

Болестите на мускулно - коскениот систем и на врзивното ткиво опфаќаат; рематоиден артритис и други инфламаторни полиартропатии, остеоартрози и средни зболувања, други неозначени артропатии, артропатии здружени со инфекции, анкилозирачки спондилитис и други спондилопатии.

За наведените заболувања е неопходна клиничка дијагностичка документација за дијагнозата, за терапевтските постапки и за текот на лекувањето, со функционален статус по лекувањето. За инкилозен спондилитис е неопходна состојбата на мотилитетот на рбетниот столб, спириметрија, гасни анализи и стандарден ЕКГ наод, рендген-снимки, електрофореза на белтачини, реумафактори, скинтиграфија на коските (и тораксот).

25. Други болести на мускулниот рбетен систем

Болестите на мускулно-коскениот систем опфаќаат: остеомиелитис, периоститис, други инфекции што ја зафаќаат коската, деформиращки оститис и остеопатија здружена со други заболувања, остеохондропатија и слични заболувања. Неопходни се стандардни дијагностички наоди и функционални наоди ако постои битно оштетување на функциите.

26. Конгенитални анормални-деформитети

За сите конгенитални анормални-деформитети е неопходна стандардна дијагностичка документација, вклучувајќи задолжително електро-дијагностика за сколиози и спондилолистеза, како и за Клипер - Феилонвиот синдром, извештај за состојбата на мотилитетот и мускулниот систем на рбетниот столб. При сколиоза е задолжително да се прибави рендгенска снимка на сколиозата, со мерите на степенот на кривината, рендгенска снимка на градниот кош и белите дробови, наод од спириметрија и гасни наоди, КТ на рбетен столб и граден кош, стандарден ЕКГ наод.

Посебна забелешка; за увид да се обезбеди здравствен картон и лекарско уверение за засновањето на работниот однос.

27. Несреќни случаи, труења, насилства и преломи

За верификација на дијагнозата на несреќни случаи, труења, насилство и преломи е потребна документација која зборува за настанувањето на повредата, за причината, за текот на лекувањето, за текот на медицинската рехабилитација и за прогнозата.

Потребно е да се прикаже сегашната состојба, т.е. анатомското и функционалното оштетување, како и мислење за прогнозата.

Според карактерот на повредата, потребен е еден или повеќе специјалистички наоди, и тоа од: хирург, ортопед, рендгенолог (со рендгенски снимки), физијатар, невропсихијатар, психолог, окулист, офталмолог.

28. Малигни заболувања (неоплазми)

За верификација на дијагнозата на малигни заболувања (неоплазми) се неопходни: извештаи за дијагностичките методи и постапки, хистолошко-патолошки наоди, стандардни рендгенски снимки, сцинтиграфии, антиграфии како и тумор маркери и протокол од спроведена хемо и зрачна терапија и др. анализи што се вршени заради дијагностика и лекување и извештај за извршеното лекување со јасно испишан стадиум на болеста.

29. Повреда на телото

За преломите на коските на черепот е потребна медицинска документација, и тоа за:

- преломот на сводот на черепот: класични снимки,
- преломот на базата на черепот; класични снимки и снимка на пирамидата на Шилер и Стенверс.
- преломот на коските на лицето: класични снимки.

30. Дегенеративни болести на рбетниот столб

За верификација на дегенеративните болести на рбетниот столб, како што се: ункартрози, спондилози, и сродни заболувања, спондилоартрози, дискартрози и дегенеративни заболувања на интервертебралниот дискус, се потребни стандардни рендгенски снимки и дополнителни рендгенски снимки во функционална положба на рбетниот столб, основни лабораториски анализи, извештаи за состојбата на мотилитетот и на мускулниот систем на рбетниот столб, како и извештај за битните последици, ако заостанале.

1) За заболувањата на интервертебралниот дискус е неопходно да се обезбеди; извештај за досегашните дијагностички постапки, вклучувајќи и извештај-наод на миелографијата, радиокулографијата, ако се работени. Задолжителен е електромиографски статус надолу од локализацијата на дискалното заболување на тангираните мускулни групи и тестови за мускулната сила, наод од гинеколог за (жени) и наод од уролог за (мажи). Извештај за извршеното конзервативно и оперативно лекување, со наведување на битните последици што преостанале и извештај од невролог за состојбата на сфинктерот на мочното бабуле и дебелото црево.

2) Кај ампутицијата, во медицинската документација треба да се обезбедат последната рендгенска снимка на чкунката и извештај за извршеното протетирање, за типот на протетското помагало, за завршената обука за употреба на помагалото и мислење на погодноста на помагалото—од установата што го извршила протетирањето.

3) Кај псевдоароза, во медицинската документација треба да се обезбедат; стандардни снимки и томографија.

31. Заболување на периферниот васкуларен систем

За верификација на дијагнозата на заболување на периферниот васкуларен систем е потребна медицинска документација, и тоа:

- 1) Кај заболување на периферната циркулација е задолжителен е Доплер и ангиографија, осцилографија, ако е вршена во дијагностичка постапка;
- 2) Кај заболување на периферниот венски систем—задолжителни Доплер на венска циркулација или КТ ангиографија на крвни садови.
- 3) Кај заболувања на длабоките вени—задолжителна е флегографија.

32. Професионални болести

За професионалните болести е потребна експертиза од соодветна установа од областа на медицина на труд—Скопје.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 9

Со денот на влегувањето во сила на оваа Одлука престанува да важи Одлуката за задолжителен минимум на обемот и содржината на медицинската документација во постапката за остварување право по основа на инвалидност („Службен весник на Република Македонија“ бр.69/94 и 88/2004).

Член 10

Оваа Одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 02-6490/1
12 ноември 2012 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Ацо Стојанов, с.р.

3506.

Врз основа на член 157 став 1 точка 1, а во врска со член 130 став 2 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на РМ“ бр. 98/2012), Управниот одбор на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, на седницата одржана на 12 ноември 2012 година, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА, СОСТАВОТ И НАЧИНОТ НА РАБОТАТА НА КОМИСИЈАТА ЗА ОЦЕНА НА РАБОТНАТА СПОСОБНОСТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој Правилник се уредува составот, организацијата и начинот на работа на Комисијата за оценка на работната способност во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија (во натамошниот текст: Комисијата), начинот на донесување на наод, оценка и мислење, содржината на наодот, оцената и

мислењето, обрасците кои се употребуваат во постапката и други прашања од значење за оцена на работната способност.

(2) Комисијата работи во составот на Фондот на ПИОМ.

Член 2

(1) Комисијата донесува наод, оцена и мислење за постоење на инвалидност за остварување права од инвалидското осигурување и постоење на неспособност за работа на член на семејството за остварување право на семејна пензија.

(2) Комисијата донесува наод, оцена и мислење за утврдување на инвалидност заради остварување право на работа со скратено работно време и распоредување на друга соодветна работа.

(3) Комисијата може да донесе наод, оцена и мислење и кога тоа е утврдено со закон или други прописи.

Член 3

Наодот, оцената и мислењето од член 2 став 1 од овој Правилник и медицинската и работната документација, се составен дел на постапката за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување.

Член 4

(1) Во постапката за оцена на работната способност учествува осигуреникот кој остварува право од пензиското и инвалидското осигурување, односно членот на семејството кој остварува право на семејна пензија.

(2) Кога постапката е покрената по предлог на работодавачот и кога се работи за право на скратено работно време или промена на работно место, се повикува и работодавачот.

Член 5

(1) Комисијата работи во состави. Составите се состојат од два члена лекари - специјалисти.

(2) Во работата на составот на Комисијата во својство на консултант, по потреба, учествува и лекар-специјалист од другите состави на Комисијата или надворешен соработник од друга здравствена установа, односно институција. Учеството на лекарот-консултант се наведува во наодот, оцената и мислењето за оцена на работната способност и истиот го потпишува.

(3) Во случај кога постојат различни мислења во оцената на инвалидноста, односно неспособноста за работа, предметот се решава на ниво на Комисија за оцена на работната способност.

(4) За правниот аспект на оцената на работната способност, составите на Комисијата од став 1 на овој член, ги консултираат стручните служби во Централата на ФПИОМ.

Член 6

(1) Во постапката за оцена на работната способност, Комисијата може по писмен пат да бара дополнителни мислења и наоди од специјализирани здравствени организации, клиници, институции, како и од признати медицински стручњаци, заради објективизирање на здравствената способност за работа.

(2) Комисијата може да бара и и поблиски податоци и објаснувања за условите и процесот на работа кај работодавачот од претставникот на работодавецот, кои можат да влијаат на правилна оцена на работната способност.

Член 7

Комисијата врши оцена на работната способност и на осигуреници кои правата ги остваруваат по меѓународни договори за социјално осигурување.

Член 8

(1) Член на Комисијата може да биде изземен од оцена на работната способност по одреден предмет, во случаи и под услови предвидени со Законот за општа управна постапка и тоа ако:

- во предметот во кој се дава наод, оцена и мислење е странка;

- со странката, со застапникот, или со полномошникот на странката е роднина по крв во права линија, во странична линија, заклучно до четвртиот степен, брачен другар или роднина по жена заклучно до вториот степен, па и тогаш кога бракот престанал, и

- со странката е во однос на старател, посвоител, посвоенник или хранител, а со застапникот и полномошникот на странката е во однос на посвоител и посвоенник.

(2) За причините наведени во став 1 на овој член известува лекарот-специјалист, член на составот на Комисијата за оцена на работната способност.

(3) За изземањето решава директорот на Фондот.

Член 9

(1) Медицинската документација мора да биде издадена на пропишани обрасци, во оригинал, заверена со штембил и печат на здравствената установа, потпис и печат на лекарот односно овластеното лице, број на лекарскиот дневник или друг број на здравствената установа и пополнети на машина за пишување или компјутер. како и датум кога е издадена документацијата.

(2) Работната документација треба да биде издадена од работодавецот, врз основа на евиденцијата со која располага, како и со потпис и печат на лицето кое ја издава документацијата.

Член 10

Внатрешната организација, распределбата на работата и други прашања за организацијата на работата на Комисијата, поблиску се уредуваат со Одлуката за организација на работата и систематизација на работните места во Стручната служба на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија.

II. НАЧИН НА РАБОТА НА КОМИСИЈАТА

Член 11

Во вршењето на оцената на работната способност, Комисијата е самостојна во рамките на овластувањата, правата и должностите утврдени со закон, Статутот на Фондот и овој правилник.

Член 12

Комисијата донесува наод, оценка и мислење врз основа на медицинска, работна и друга документација приложена кон барањето за остварување право од пензиското и инвалидското осигурување, документацијата доставена на денот на прегледот и непосреден преглед на осигуреникот на образец број 4, составен дел на овој Правилник.

Член 13

(1) Комисијата пред да даде наод, оценка и мислење врши увид во медицинската документација и непосреден преглед на осигуреникот.

(2) Комисијата од став 1 на овој член може, по исклучок, да даде наод, оценка и мислење и без непосреден преглед, врз основа на медицинската и друга документација кога осигуреникот поради објективни причини не може да биде прегледан во случај на настанување на смрт.

(3) Непосредниот преглед на осигуреникот може да се изврши и во неговиот дом, во здравствената организација во која се наоѓа на лекување, како и на други места во седиштето, или надвор од седиштето на Комисијата.

III. ПОСТАПКА ЗА ОЦЕНА НА РАБОТНАТА СПОСОБНОСТ

1. Работа на Комисијата пред прегледот

Член 14

(1) Оцената на работната способност започнува по доставување на предметот од Филијалата на Фондот до Комисијата за оценка на работна способност.

(2) Раководителот на Комисијата ја организира работата на составите на Комисијата, комплетирањето на доставените предмети и го одредува датумот на прегледот.

(3) Датумот на преглед од став (2) на овој член се одредува според денот на пристигнувањето на предметот во Комисијата како и според тежината на заболувањето.

(4) Определување на датумот на прегледот и поканата се одредува по утврдување на комплетноста на прегледот.

(5) Рокот за доставување на поканата за непосреден преглед не може да биде подолг од 15 работни дена.

(6) Поканата за непосреден преглед содржи податоци за денот, времето и местото на прегледот, како и укажување на правните последици што ќе настанат ако на одредениот ден неоправдано не се јави на преглед.

(7) За датумот на прегледот, Комисијата може да го извести и работодавецот кај кого осигуреникот е вработен.

2. Преглед на осигуреникот и утврдување на работната способност

Член 15

На денот на прегледот Комисијата врши непосреден лекарски преглед на осигуреникот, односно членот на семејството и донесува наод, оценка и мислење за неговата здравствена состојба и работната способност.

Член 16

(1) По завршувањето на постапките од член 14 и 15 на овој Правилник, врз основа на податоците наведени во наодот и мислењето на надлежниот матичен лекар и приложената медицинска и работна документација, непосредниот преглед на осигуреникот, односно членот на семејството и по потреба мислењето на консултантите, Комисијата ги утврдува заболувањата и дијагнозите, како и степенот на анатоморфолошките и функционалните оштетувања на осигуреникот.

(2) Комисијата за оценка на работната способност и во случаите кога ќе се утврди дека има потреба од натамошно лекување и дополнителна медицинска документација, донесува наод, оценка и мислење врз основа на постојната медицинска документација и медицинскиот статус на осигуреникот односно ќе утврди дали постои или не постои инвалидност, согласно барањето на осигуреникот за остварување право од пензиското и инвалидското осигурување.

(3) Комисијата врз основа на анатоморфолошките функционални оштетувања кај осигуреникот ги утврдува медицинските контраиндикации што ги предизвикуваат тие оштетувања, ги споредува со можностите на осигуреникот на работите кои одговараат на неговите телесни и психички способности и ако утврди дека осигуреникот може да ги врши тие работи, донесува наод, оценка и мислење дека кај осигуреникот не постои инвалидност.

(4) Ако Комисијата утврди дека осигуреникот не е способен да работи на досегашните работи, донесува наод, оценка и мислење дека постои инвалидност и утврдува дека постои трајно губење на работната способност од прва категорија во процент од 81-100% (општа неспособност за работа) или постои втора категорија, професионална неспособност за работа во процент од 51-80%.

(5) При утврдување на степените на инвалидност од став 4 на овој член, Комисијата задолжително се води од оштетувањата кои влијаат на работната способност.

Член 17

Доколку Комисијата утврди дека работната способност на осигуреникот е намалена до 50% во споредба со психички и физички здрав осигуреник со исто или слично образование и способност, поради што не може да ги извршува работните задачи со полно работно време, може да работи со скратено работно време или да биде распределен на друга соодветна работа согласно со прописите кои се однесуваат на работните односи и колективниот договор.

Член 18

(1) Доколку Комисијата утврди дека кај осигуреникот постои професионална неспособност за работа, се утврдува преостанатата работна способност, ако со оглед на неговата здравствена состојба, години на живот, образование и способност, може со професионална рехабилитација да се оспособи за работа со полно работно време на друга работа.

(2) Право на професионална рехабилитација има осигуреник кај кого ќе настане инвалидност пред навршени 50 години живот, ако според преостанатата работна способност може да се оспособи за друга работа со полно работно време.

(3) Во постапката на утврдување на другата работа на која може да се рехабилитира и работи осигуреникот, учествува и работодавецот каде што осигуреникот е вработен.

Член 19

Ако на настапувањето на трајното губење на работната способност (општа неспособност за работа) влијаат повеќе причини (повреда надвор од работа, болест, повреда на работа, професионална болест), наодот, оцената и мислењето на Комисијата треба да содржи и мислење во кој обем влијаела врз вкупната инвалидност секоја причина одделно и дали секоја причина сама за себе предизвикала инвалидност.

3. Содржина на наодот, оцената и мислењето

Член 20

Наодот, оцената и мислењето од член 12 на овој Правилник содржи:

1) Лични податоци: име, татково име и презиме, ден, месец, година и место на раѓањето, единствен матичен број на граѓанинот и адреса на постојаното место на живеење;

2) Работно место;

3) Стручна подготовка;

4) Гранка на индустрија-дејност;

5) Општина;

6) Каде е вработен;

7) Искрпни анамнестички податоци, податоци за лекувањето и наоди на лабораториски и специјалистички испитувања;

8) Статус презентс-сегашна состојба;

9) Медицинска документација;

10) Искрпна дијагноза (дијагнози на болести кои влијаат на работната способност (со превод на македонски јазик) и шифра на дијагноза на болеста;

11) Оценка и мислење за работната способност;

- постои или не постои трајно губење на работната способност (општа неспособност за работа);

- постои или не постои професионална неспособност за работа;

- постои или не постои скратено работно време;

- постои или не постои распоредување на друга работа;

- постои или не постои професионална рехабилитација;

- образложение на наодот оцената и мислењето.

12) Причина на инвалидност (болест, повреда на работа, професионално заболување и повреда вон работа);

13) Дата на настаната инвалидност;

14) Задолжителен контролен преглед (ден на задолжителен контролен преглед за проверка на инвалидност, односно губење и намалување на работната способност врз основа на која се стекнува право на пензија);

Мислење за потреба од контролен преглед и кога тој ќе се изврши при признавање право на работа со скратено работно време и распоредување на друго соодветно работно место со полно работно време;

15) Мислење за постоење на телесно оштетување, процент на телесното оштетување и причината и денот на настанувањето.

16) ЗАБЕЛЕШКА

Член 21

Кога во постапката на оценка на работната способност се утврди постоење на инвалидност за остварување право на инвалидска пензија, комисијата определува рок за вршење на задолжителен контролен преглед, освен во случаите кога причина за инвалидност се следните болести:

1) Малигни заболувања по хемио и радио терапија како и операции;

2) Ампутации на екстремитети;

3) Тешки трауми со трајни деформитети;

4) Ревматски дегенеративни болести на зглобовите и кичмениот столб со невролошки испади и состојби по операција;

5) Хронички психози со почетна детериорација на личноста;

6) Цереброваскуларни инzulти со доцни и трајни невролошки консеквенци и психооргански синдром;

7) Тешки дегенеративни невромускулни заболувања и вродени и стекнати миопатии;

8) Демиелинизирачки болести;

9) Екстрапирамидални заболувања;

10) Ментално инсуфициентни личности со IQ од 50 и повеќекратни попречености во развојот;

11) Генетски заболувања;

12) Системски болести во напредната фаза;

13) Дијабетес со секундарни терминални компликации;

14) Малигна хипертензија со докажани промени на очното дно, срцето и бубрезите;

15) Состојба по операција на срце, а ако е ЕФ 50 по завршена рехабилитација;

16) Примарни кардиопатии;

17) Хронични опструктивни болести на белите дробови во терминална фаза;

18) Слепило, смалување на видното поле за 10% и повеќе;

19) Состојби со терминални знаци на цироза на црниот дроб;

20) Дијализа;

21) Кога врз основа на медицинската документација трајно е утврдена инвалидност од страна на странскиот носител на социјалното осигурување;

22) Кога осигуреникот на денот на утврдување на инвалидност имал навршено 60 (жена), односно 62 (маж) години на живот.

Член 22

(1) По донесувањето на наодот, оцената и мислењето, Комисијата го информира осигуреникот за натамошниот тек на постапката, а предметот го враќа на надлежната Филијала или Деловница, односно Централата на Стручната служба на Фондот.

(2) Во случај кога наодот, оцената и мислењето на Комисијата, подлежи на ревизија, предметот се враќа на надлежната Филијала или Деловница, односно Централата на Стручната служба, по извршената ревизија на наодот.

IV. УТВРДУВАЊЕ НА ПОСТОЕЊЕ НА ТЕЛЕСНО ОШТЕТУВАЊЕ

Член 23

(1) Кога осигуреникот поднел барање за утврдување телесно оштетување, Комисијата дава наод, оценка и мислење само за постоењето на телесното оштетување, не впуштајќи се во оцената на работната способност на осигуреникот.

(2) Во случаите од став 1 на овој член, кон барањето за утврдување телесно оштетување се приложува само медицинска документација која укажува на постоењето на тие факти, без предлог од надлежниот матичен лекар.

(3) Во наодот, оцената и мислењето за постоење телесно оштетување се наведува и видот, главата, точката и процентот според Правилникот на телесните оштетувања и се утврдува денот и причината на неговото настапување.

Член 24

За осигурениците за кои се оценува работната способност заради остварување право на инвалидска пензија, Комисијата во истата постапка оценува дали кај осигуреникот постои телесно оштетување и своето мислење го дава во истиот наод, оценка и мислење.

V. УТВРДУВАЊЕ НА НЕСПОСОБНОСТА ЗА РАБОТА НА ЧЛЕН НА СЕМЕЈСТВОТО

Член 25

(1) Комисијата врши оценка на неспособноста за работа, односно кај децата неспособност за самостоен живот и работа, а кај другите членови на семејството постоење на загубена работна способност, по која снова се остварува право на семејна пензија.

(2) Во наодот, оцената и мислењето посебно се нагласува сродството на членот на семејството со осигуреникот, односно корисникот од кого се изведува семејната пензија и денот на настапувањето на таа неспособност.

VI. УТВРДУВАЊЕ НА РАБОТНАТА СПОСОБНОСТ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА ПО МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 26

(1) Утврдувањето на работната способност на осигурениците кои остваруваат права од пензиското и инвалидското осигурување според одредбите од меѓуна-

родните договори, се врши на начин и во постапка предвидени со овој Правилник и со меѓународни договори за социјално осигурување.

(2) Во случаите од став 1 на овој член наодот, оцената и мислењето се дава на образец предвиден со меѓународен договор, а ако таков образец не е предвиден, се дава на образецот број 4, предвиден со овој Правилник.

VII. ПОВТОРНА ОЦЕНА НА РАБОТНАТА СПОСОБНОСТ

Член 27

(1) Повторна оценка на работната способност може да се врши по истекот на рокот од една година од денот на прегледот пред оваа Комисија.

(2) По исклучок од ставот 1 на овој член, повторната оценка на работната способност може да се врши и пред истекот на рокот од став 1 на овој член, доколку со барањето е приложена нова медицинска документација за настанатите промени во здравствената состојба на осигуреникот.

Член 28

(1) При повторната оценка на состојбата на инвалидност и телесното оштетување, Комисијата донесува наод, оценка и мислење на образец број 4.

(2) При донесувањето на наодот, оцената и мислењето, Комисијата треба да ги има предвид:

- поранешните мислења на Комисијата за оценка на работната способност;

- дијагнозите на болестите кои настанале по извршениот последен комисијски преглед, шифрата на дејноста на болеста;

- дали се настанати такви промени во здравствената состојба кои се од влијание на порано утврдената инвалидност (влошување, односно подобрување на здравствената состојба, или нов случај на инвалидност);

- дали заради настанатите промени во здравствената состојба е потребно да се прошират медицинските контраиндикации;

- дали инвалидот на трудот е распореден на други работи според контраиндикациите што ги утврдила Комисијата за оценка на работната способност, дали другата соодветна работа одговара на психофизичките можности на инвалидот на трудот и дали со успех работи на другата соодветна работа;

- за осигуреникот кој не бил упатен на преквалификација или доквалификација, односно на вработување во рок од една година од денот на донесувањето на решението за правото, а кај кого не дошло до промена во здравствената состојба, дали е потребно (покрај одредените работни задачи за кои би можел да се оспособи со преквалификација или доквалификација, односно на кои би можел да се вработи), да се одредат уште некои други работи и задачи кои повеќе би одговарале на не-

говите психофизички можности и реалните можности за преквалификација или доквалификација, односно вработување;

- утврдена промена на инвалидноста;
- мислење за контролен преглед и кога тој ќе се изврши за проверка на инвалидноста по основ на намалена работна способност за 50%.

VIII. ПРОМЕНИ ВО СОСТОЈБАТА НА ИНВАЛИДНОСТА

Член 29

Комисијата врши повторна оцена при промените во состојбата на инвалидноста, односно телесното оштетување, во смисла на член 128 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување.

IX. ДОСТАВУВАЊЕ НА НАОДОТ, ОЦЕНАТА И МИСЛЕЊЕТО ДО КОМИСИЈАТА ЗА РЕВИЗИЈА

Член 30

(1) Комисијата е должна, во рок од два работни дена по донесување на наодот, оцената и мислењето со кој е утврдено постоење на инвалидност, односно неспособност за работа врз основа на кои се стекнува право на пензија, заедно со целокупната медицинска и друга документација, предметот да го достави до Комисијата за ревизија на наод, оцена и мислење со кој е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа.

(2) Комисијата е должна, во рок од два работни дена по донесување на наодот, оцената и мислењето со кој не е утврдено постоење на инвалидност, односно неспособност за работа, заедно со целокупната медицинска и друга документација, предметот да го достави до Комисијата за ревизија на наод, оцена и мислење.

(3) Комисијата е должна да постапи по мислењето од став (1) и (2) на овој член донесено од Комисијата за ревизија на наод, оцена и мислење со кој е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа и во рок од два дена да донесе нов наод, оцена и мислење.

(4) Комисијата е должна да постапи по мислењето на Комисијата за ревизија и кога е донесено мислење по поднесена жалба на првостепено решение, во постапка на работа на првостепениот орган по жалбата и во рок од два дена да донесе наод, оцена и мислење.

Член 31

Административно-тековните работи на Комисијата за оцена на работна способност ги извршува техничкиот персонал во рамките на Комисијата за оцена на работната способност.

X. АНАЛИТИЧКА И ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА

Член 32

Заради разработување и усовршување на методите за работа и критериумите за оцена на инвалидноста, преостанатата работна способност и телесното оштету-

вање, комисијата за оцена на работната способност, во соработка со соодветни стручни и научни организации, активно учествуваат во подготвувањето на методите, критериумите и начините на вештачењето со оглед на причините и последиците на инвалидноста, техничкиот и технолошкиот развој на стопанството, условите и барањата на одделни работни места, односно занимања и заради тоа обезбедуваат посебни податоци за движење на инвалидноста, телесните оштетувања, нивната структура и др.

Член 33

Остварување на задачите во однос на евиденцијата на овој Правилник се обезбедува со:

- водење редовна евиденција за работата и збирна евиденција за работата на комисиите за оцена на работната способност;
- следење и подготвување извештај за евиденцијата на дадени забелешки од Комисијата за ревизија;
- давање стручна помош на работодавците во спроведување на преквалификацијата или доквалификацијата и вработувањето на инвалидите на трудот;
- следење на развојот и достигнувањата во областа на медицинската наука и практика и проучувањето на мерките и методите кои се применуваат во лекувањето, односно медицинската рехабилитација за воспоставување на здравствена и работна способност на осигурениците;
- одржување повремени советувања со лекарите поединци од здравствените организации кои се надлежни за подготвување на предлогот за медицинско вештачење;
- преземање мерки за стручно оспособување и усовршување на кадрите кои работат на вештачењето (семинари, предавања и др.).

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 34

Со денот на влегувањето во сила на овој Правилник престанува да важи Правилникот за организацијата, составот и начинот на работата на комисиите за оцена на работната способност („Службен весник на Република Македонија” бр. 88/04, 48/08 и 44/12).

Член 35

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 02-6488/1
12 ноември 2012 година
Скопје

Управен одбор
Претседател,
Ацо Стојанов, с.р.

**ФОНД НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА**

Број на комисија:
Архивски број:
Наод број:
Дата:
Матичен број:

1

Наод, оцена и мислење
ЗАКОН:

1. ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ ЗА ОСИГУРЕНИКОТ:
 - Име, татково име и презиме:
 - Ден, месец и година на раѓање:
 - Пол: Женски
 - Место на живеење и адреса:
2. Своја работа (што ја врши - вршел-а):
3. Стручна подготовка:
 - Вкупен пензиски стаж:
4. Гранка на индустрија - дејност:
5. Општина: Аеродром
 - Се јавува на инвалидска комисија по:
6. Вработен во:
7. АНАМНЕЗА
8. СТАТУС ПРЕЗЕНС - СЕГАШНА СОСТОЈБА

**ФОНД НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА**

Број на комисија:
Архивски број:
Наод број:
Дата:
Матичен број:

2

9. МЕДИЦИНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА
10. ИСЦРПНА ДИЈАГНОЗА
11. ОЦЕНА И МИСЛЕЊЕ ЗА РАБОТНАТА СПОСОБНОСТ
12. ПРИЧИНА НА ИНВАЛИДНОСТ:

13. ДАТА НА НАСТАНАТА ИНВАЛИДНОСТ: 15.02.2012

14. КОНТРОЛЕН ПРЕГЛЕД:
15. ТЕЛЕСНО ОШТЕТУВАЊЕ:

Процент на телесното оштетување, причина и датум настанување на телесното оштетување

16. ЗАБЕЛЕШКА:

**ФОНД НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА**

Број на комисија:
Архивски број:
Наод број:
Дата:
Матичен број:

3

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА:

1. Член

2. Член

Наодот без потпис и печат на составот на комисијата е невалиден.
Пренел: _____ датум

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: **ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје**
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2012 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: **ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.**

ISSN 0354-1622

2012145